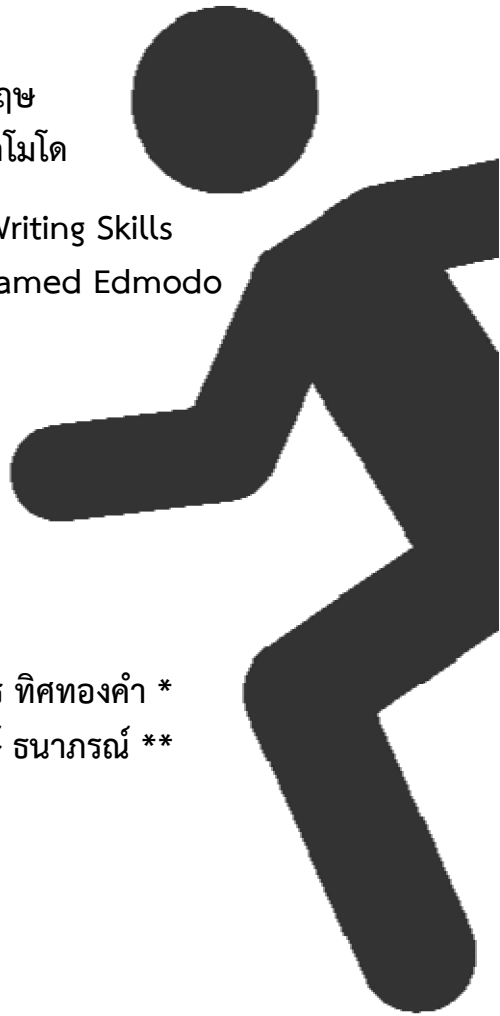

การพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ
โดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโด

The Development of English Writing Skills
Using Online Social Network Named Edmodo

ถาวร ทิศทองคำ *

อิทธิพงษ์ ธนาภรณ์ **

* คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

** กองทัพอากาศดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาว่าการเรียนทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโตบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจะสามารถช่วยให้นักเรียนทหารมีพัฒนาการด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษที่ดีขึ้นหรือไม่ (2) เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาทหารหลังการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโต กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนทหารที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษ จำนวนทั้งสิ้น 20 คนได้มาแบบเจาะจง นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้มีการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษเพิ่มเติมอีกจำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ (1) แบบฝึกทักษะการใช้ภาษา (2) แบบทดสอบวัดความสามารถทางการเขียน (3) แบบสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษ และ (4) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ (1) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) (2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ (3) การทดสอบสมมุติฐานโดยใช้ t-test (pair) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนทหารในกลุ่มตัวอย่างมีพัฒนาการทางด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษดีขึ้น กล่าวคือ มีผลคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษหลังการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโต บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสูงกว่าก่อนการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโต บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (ก่อนการใช้ $\bar{x}=9.5$, S.D.=3.92 หลังการใช้ $\bar{x}=14.4$, S.D.=2.06) ความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนทหารหลังการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโตอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.80$, S.D.=0.08) จากการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษ

พบว่า เครื่องข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโต บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทหารในกลุ่มตัวอย่างที่เรียนทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโต บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตก่อนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ABSTRACT

The objectives of this research were to study whether the social network named Edmodo on the Internet will help military students develop their English writing skills or not, and to examine the level of satisfaction of the military students after using social network named Edmodo. The samples were a total of 20 military students. They were obtained by purposive sampling. Additionally, the researchers interviewed five English instructors. The research instruments used were: (1) language lessons, (2) pre-test and post test, (3) semi-interviewed form, and (4) a questionnaire on military student's satisfaction with learning English writing skills through social network named Edmodo. The statistics used to analyze the data were: (1) means (\bar{x}), (2) standard deviation (S.D.), and (3) t-test for independent sample (pair). The findings showed that social network named Edmodo helped military students to improve their English writing skills. Another word, the post-test result was higher than the pre-test result (Pre-test: $\bar{x}=9.5$, S.D. =3.92, Post-test: $\bar{x}=14.4$, S.D. =2.06). The military student's satisfaction to English learning after using the language lessons through social network named Edmodo was at the level of strong satisfaction ($\bar{x}=3.80$, S.D.=0.08). Based on the information from semi-interviewed form, it indicated that social network named Edmodo can be applied to teaching and learning well. The learning effectiveness is significant at the level of .05.

บทนำ

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่มีบทบาทสำคัญอย่างมากในการสื่อสารในยุคปัจจุบัน (Thitthongkam & Walsh, 2010; Thitthongkam & Walsh, 2011; Thitthongkam, 2011) การได้เรียนรู้และการได้ฝึกฝนให้มีทักษะทางด้านการใช้ภาษาอังกฤษย่อมได้เปรียบในการทำกิจการต่าง ๆ (Conjecture Corporation, 2012) เพราะช่วยให้เราสามารถติดต่อสื่อสารกับบุคคลหลาย ๆ คนชาติได้ (Thitthongkam, 2012; Thitthongkam, 2013) โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการเขียน ซึ่งการเขียนนั้น ถือว่าเป็นการติดต่อสื่อสารรูปแบบหนึ่ง การสื่อสารโดยใช้ทักษะการเขียนเริ่มมีบทบาทมากขึ้นเมื่อมีการติดต่อสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การเขียนเป็นการสื่อสารที่ใช้แทนภาษาพูด ใช้ถ่ายทอดความรู้ สติปัญญา และวัฒนธรรมของผู้เขียน (ถาวร ทิศทองคำ, 2552) นอกจากนี้ การเขียนยังเป็นการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด เรื่องราว ตลอดจนประสบการณ์ต่าง ๆ ไปสู่ผู้อื่นโดยใช้ตัวอักษรเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอด การเขียนจึงเป็นวิธีการสื่อสารที่สำคัญ ในการถ่ายทอดความคิด และประสบการณ์ เพื่อสื่อไปยังผู้รับได้อย่างกว้างไกล (Halstead, 2012) ดังนั้นทักษะการเขียนจึงเป็นทักษะที่สำคัญอย่างมากทักษะหนึ่งที่จะต้องมีการพัฒนาและมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องฝึกฝนและเรียนรู้ให้เกิดความชำนาญ

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อ เอ็ดโมโด (Edmodo) เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมและพัฒนาการเขียนของผู้เรียนภาษาอังกฤษ (ปราโมทย์ พลเยี่ยม, 2554) ทำให้ผู้เรียนมีผลการเรียนที่ดีขึ้น (สิริพร บุญพา, 2547) ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่าการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโด ดังกล่าว จะช่วยให้มีการพัฒนาด้านทักษะการใช้ภาษาอังกฤษด้านการเขียนของนักเรียนทหารจริง

หรือไม่ และผู้ใช้โปรแกรมนี้มีความพึงพอใจในการเรียนภาษาอังกฤษหลังการใช้บทเรียนภาษาบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโด อยู่ในระดับใด ซึ่งผลที่ได้จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนทหาร และพลเรือนทั่วไปเพื่อให้เกิดทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ และจะสามารถใช้เป็นแนวทางในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษต่อไป

ความหมายของเครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโด

เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโด (Edmodo) หมายถึง เครือข่ายสังคมออนไลน์ซึ่งช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนสามารถเชื่อมต่อและทำงานร่วมกัน (วรวิทย์ ไชยวงศ์คต, 2554) สามารถแบ่งปันเนื้อหาเพื่อการศึกษา สามารถทำการบ้าน เข้าถึงเกรด อภิปรายในชั้นเรียน และการแจ้งเตือน รวมถึงสามารถเรียนรู้ทั้งภายในและนอกชั้นเรียนได้ (วรวิทย์ ไชยวงศ์คต, 2554; Edmodo, 2012) ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้แบบทุกที่ ทุกเวลา เป้าหมายสำคัญของเครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโด คือการใช้ประสิทธิภาพของเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อช่วยให้ผู้สอนสามารถจัดการห้องเรียนและจัดการผู้เรียนทุกคนได้ ซึ่งในปัจจุบันนี้มีการเชื่อมต่อระหว่างผู้สอนและผู้เรียนทั่วโลกมากกว่า 8,500,000 คน

คาร์ต้า (Carta, 2008) กล่าวว่า เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโดมีลักษณะคล้ายกับทวิตเตอร์ สำหรับผู้สอน ผู้เรียน และองค์กรการศึกษา มีความปลอดภัย สามารถควบคุมความเป็นส่วนตัวของสมาชิกได้ บริการแบบไมโครบล็อกส่วนตัว (micro-blogging service)

บุปผชาติ ทัพทิกธณ์ (2555: 1) กล่าวว่า เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโด คือ เครือข่ายสังคมที่ให้ความเป็นส่วนตัวสำหรับผู้สอนและผู้เรียนในการแลกเปลี่ยน แบ่งปันความคิดเห็น แลกเปลี่ยนไฟล์ แจ้งเหตุการณ์ และมอบหมายงานต่าง ๆ สามารถรับ-ส่งไฟล์ ให้คะแนนได้

ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับเฟซบุ๊ก โดยเครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโตนั้น ถูกออกแบบให้เป็นเครื่องมือทางการศึกษาอย่างแท้จริง

จากคำจำกัดความข้างต้น สรุปได้ว่า เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโตนี เป็นเครือข่ายสังคมเพื่อการเรียนรู้ในโลกออนไลน์ โดยใช้กิจกรรมการสื่อสารต่าง ๆ ที่สนับสนุน ส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้เรียนด้วยกันและระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน เครือข่ายสังคมออนไลน์ดังกล่าว สามารถประยุกต์ใช้เพื่อการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ ได้

ความเป็นมาของเครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโตกับการเรียนรู้ในสังคมโลกออนไลน์

ในช่วงปลายปี คริสตศักราช 2008 นิค บอร์กและเจฟฟ์แอนเดอร์รา (Nic Borg and Jeff O'Hara) (Edmodo, 2012) เชื่อว่าจำเป็นต้องพัฒนาสภาพแวดล้อมของสถานที่เรียน เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงการเชื่อมโยงโลกที่อาศัยอยู่ จึงได้สร้างเครื่องมือที่จะช่วยแก้ปัญหาให้กับผู้เรียน ให้สามารถเรียนรู้จากที่ใดก็ได้ เครื่องมือดังกล่าวคือ เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโต (Edmodo)

เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโต ถือว่าเป็นเครื่องมือหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนาทักษะความสามารถต่าง ๆ บุคคลที่ทัททิกอร์น (2555: 2) ได้ให้หลักการ เหตุและผลเกี่ยวกับเครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโตว่า ในสังคมปัจจุบันซึ่งเป็นยุคแห่งข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ ถือว่าสื่อสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโต (edmodo.com) เป็นเครื่องมือสำคัญในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็ว สื่อสังคมออนไลน์เหล่านี้สามารถนำมาเป็นเครื่องมือแห่งการเรียนรู้

เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า สร้างชิ้นงาน พุดคุย อภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันร่วมกับผู้สอนได้เป็นอย่างดี

เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโต เป็นเครือข่ายสังคมที่เน้นในเรื่องการศึกษาโดยเฉพาะ ดังนั้น เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโต จึงเป็นตัวเลือกหนึ่งในการพัฒนาผู้เรียนในปัจจุบัน ซึ่งให้บริการโดยไม่มีค่าใช้จ่ายใด ๆ ที่สำคัญ เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ที่ปลอดภัยสำหรับผู้สอนและผู้เรียนและมีประโยชน์อย่างมากในยุคนี้

เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโต ถือว่าเป็นเครือข่ายสังคมออนไลน์หนึ่งที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ สามารถนำเข้ามาประยุกต์ใช้เป็นส่วนหนึ่งในการจัดการเรียนรู้ในสังคมโลกออนไลน์โดยผู้สอนต้องสร้างกิจกรรมการสื่อสารต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างนักศึกษาด้วยกันในชั้นเรียน และระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน (ถาวร ทิศทองคำ, 2551) กล่าวได้ว่า ในปัจจุบันนี้ คงไม่มีอะไรที่ใหม่ไปกว่าเครื่องมือการจัดการเรียนรู้ในสังคมโลกออนไลน์ที่ชื่อว่าเอ็ดโมโต เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโตช่วยให้การเรียนรู้ในสังคมโลกออนไลน์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพช่วยให้ผู้ใช้งานสามารถมีปฏิสัมพันธ์ ทั้งในเรื่อง กิจกรรม กิจวัตร และพฤติกรรมต่าง ๆ ด้วยกัน เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโตสามารถเข้าถึงง่ายและสะดวก ส่งเสริมผู้เรียนในยุคใหม่ที่ชอบเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์มากขึ้น (ปรัชญนันท์ นิลสุข, 2550)

เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโตคือการนำเทคโนโลยี social media & e-learning มาใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้แบบออนไลน์ ซึ่งเครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโตนับเป็นกลไกสำคัญที่สนับสนุน ส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอนของผู้สอนและผู้เรียน ทั้งนี้เพราะระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์จะช่วยให้การติดต่อสื่อสารเป็นไปด้วยความรวดเร็ว ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ และ

องค์ความรู้ต่าง ๆ รวมไปถึงความสามารถที่จะเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ อีกทั้งสามารถตอบสนองต่อระบบการเรียนรู้แบบมีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (learner-centered learning) ผู้เรียนสามารถควบคุมการเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง (self-directed learning) และสนับสนุนการเรียนรู้แบบทุกคน ทุกสถานที่ ทุกเวลา (anyone-anywhere-anytime learning) ได้อย่างดีเยี่ยม (สมพันธ์ุ์ ชาญศิลป์, 2548)

กล่าวโดยสรุป เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโดเป็นเครือข่ายสังคมออนไลน์น้องใหม่ มีประสิทธิภาพที่จะช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนนำมาประยุกต์ใช้เพื่อการเรียนรู้ทักษะต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีทักษะทางการเรียนรู้ที่สูงขึ้น เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโดจึงเป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับการเรียนรู้ในสังคมโลกออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์อย่างแท้จริง สำหรับการวิจัยนี้ เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโดถูกนำมาประยุกต์ใช้กับนักเรียนทหารที่เรียนทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ

รูปแบบและลักษณะของเครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโด

รูปแบบและลักษณะที่แท้จริงของสื่อสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโด มีลักษณะคล้ายระบบอีเลิร์นนิ่ง (e-learning: electronic learning) กล่าวคือ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่อาศัยสื่ออิเล็กทรอนิกส์บนระบบอินเทอร์เน็ตแบบสื่อสารสองทาง (two-way communication) ซึ่งมุ่งเน้นการศึกษาบทเรียนต่าง ๆ ที่เป็นเนื้อหาแบบสื่อประสม ที่มีตัวหนังสือ ภาพ ภาพวีดิทัศน์ เสียง ภาพเคลื่อนไหว และสื่อประสมต่าง ๆ ซึ่งนับเป็นกลไกที่สนับสนุนส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอนของผู้สอนและผู้เรียนอย่างแท้จริง เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโดจำเป็นต้องประกอบด้วย

ส่วนสำคัญสองส่วนหลัก คือ หนึ่งจะต้องมีการบริการอินเทอร์เน็ต (internet service) สองจะต้องมีตัวเนื้อหาของบทเรียน (contents) รูปแบบและลักษณะของเครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโตสามารถแบ่งออกเป็นได้เป็นหลายมิติ ฌนอมพร เลหาจรสแสง (2545) ได้แบ่งออกเป็น 3 มิติคือ มิติเกี่ยวกับการนำเสนอเนื้อหา มิติการนำไปใช้ในการเรียนการสอน และมิติเกี่ยวกับผู้เรียน ดังนี้

1. มิติเกี่ยวกับการนำเสนอเนื้อหา แบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ ระดับเน้นข้อความออนไลน์ ระดับรายวิชาออนไลน์เชิงโต้ตอบและประหยัด และระดับรายวิชาออนไลน์คุณภาพสูง

1.1 ระดับเน้นข้อความออนไลน์ (text online) หมายถึง เนื้อหาของการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ ในระดับนี้จะอยู่ในรูปของข้อความเป็นหลัก การเรียนรู้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในลักษณะนี้จะเหมือนกับการสอนบนเว็บ ที่เน้นเนื้อหาที่เป็นข้อความตัวอักษรเป็นหลัก ซึ่งมีข้อดีก็คือการประหยัดเวลาในการผลิตเนื้อหาและการบริหารจัดการรายวิชา ซึ่งผู้สอนหรือผู้เชี่ยวชาญเนื้อหาสามารถผลิตได้ด้วยตนเอง

1.2 ระดับรายวิชาออนไลน์เชิงโต้ตอบและประหยัด (low-cost interactive online course) หมายถึง เนื้อหาการเรียนรู้ของเครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโตซึ่งจะถูกสร้างอย่างเต็มรูปแบบอยู่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ในระดับนี้ จะอยู่ในรูปของตัวอักษร ภาพ เสียง และวีดิทัศน์ ที่ผลิตขึ้นมาอย่างง่าย ๆ ประกอบการเรียนการสอน การเรียนรู้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

1.3 ระดับรายวิชาออนไลน์คุณภาพสูง (high quality online course) หมายถึง เนื้อหาการเรียนรู้ของเครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโตซึ่งอยู่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจะอยู่ในรูปของมัลติมีเดียที่มีลักษณะมีออาชีพ กล่าวคือ การผลิตต้องใช้ทีมงานในการผลิตที่

ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญเนื้อหา (content experts) ผู้เชี่ยวชาญการออกแบบการสอน (instructional designers) และผู้เชี่ยวชาญการผลิตมัลติมีเดีย (multimedia experts)

2. มิติการนำไปใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอน สามารถนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอนใน 3 ลักษณะ คือ สื่อเสริม สื่อเติม และสื่อหลัก ดังนี้

2.1 สื่อเสริม (supplementary) หมายถึง การนำเอาเครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโดมาประยุกต์ใช้ในลักษณะสื่อเสริม กล่าวคือ นอกจากเนื้อหาที่ปรากฏในลักษณะการเรียนรู้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแล้ว ผู้เรียนยังสามารถศึกษาเนื้อหาเดียวกันนี้ในลักษณะอื่น ๆ เช่น จากเอกสารประกอบการสอน จากวีดิทัศน์ เป็นต้น การใช้การเรียนรู้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

2.2 สื่อเติม (complementary) หมายถึง การนำเอาเครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโดมาประยุกต์ใช้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไปใช้เพิ่มเติมจากวิธีการเรียนการสอนนอกจากการบรรยายตามปกติในชั้นเรียน และผู้สอนออกแบบเนื้อหาให้ผู้เรียนเข้าไปศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมโดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

2.3 สื่อหลัก (comprehensive replacement) หมายถึง การนำเอาสื่อสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโดมาประยุกต์ใช้ในลักษณะแทนที่การบรรยายในห้องเรียน ผู้เรียนจะต้องศึกษาเนื้อหาทั้งหมดในสื่อสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโดด้วยตนเอง

3. มิติเกี่ยวกับผู้เรียน เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโดมีรูปแบบที่ตอบสนองการเรียนใน 2 ลักษณะ ได้แก่ ผู้เรียนปกติและผู้เรียนทางไกล

3.1 ผู้เรียนปกติ หมายถึง ผู้เรียนที่เรียนในสถานที่และเวลาเดียวกัน ซึ่งส่วนใหญ่ผู้เรียนมักจะพักอาศัยอยู่ไม่ไกลจากสถานที่ซึ่งตกลงกันไว้ว่าจะมาเรียนร่วมกัน ในการประยุกต์ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ชื่อเอ็ดโมโดกับผู้เรียนปกติ จะต้องพิจารณาเรื่องการออกแบบเนื้อหาการสอนให้มีความน่าสนใจเพียงพอ ที่จะดึงดูดความสนใจต่อผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างอิสระ (ถาวร ทิศทองคำ, 2553) เนื่องจากผู้เรียนประเภทนี้มีทางเลือกอื่น ๆ ในด้านสื่อการสอน หรือการติดต่อสื่อสารกับผู้สอนและผู้เรียนด้วยตนเอง การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโดสำหรับผู้เรียนปกติอาจใช้ในลักษณะสื่อเสริมเท่านั้น

3.2 ผู้เรียนทางไกล (distant learners) หมายถึง ผู้เรียนที่สามารถเรียนจากสถานที่ต่างกันในเวลาใดก็ได้ (anywhere, anytime) ดังนั้นผู้เรียนจะมีอิสระหรือความยืดหยุ่นเรื่องสถานที่และเวลาการเข้าถึงเนื้อหาที่ต้องการศึกษามากกว่าผู้เรียนปกติ แต่ในขณะเดียวกัน ผู้เรียนทางไกลก็มักจะมีข้อจำกัดในด้านทางเลือกที่จำกัดของวิธีการเรียนการสอน หรือโอกาสในการติดต่อสื่อสารกับผู้สอนและผู้เรียนด้วยกัน ดังนั้นการประยุกต์ใช้การเรียนรู้ออนไลน์กับเครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโดบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตกับผู้เรียนทางไกลนั้น ความน่าสนใจของบทเรียนก็มีความสำคัญเช่นกัน อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ผู้สอนต้องให้ความสำคัญได้แก่การเตรียมเนื้อหาที่มีความสมบูรณ์ เนื่องจากข้อจำกัดทางด้านการติดต่อสื่อสารกับผู้สอน ดังนั้นการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโดสำหรับผู้เรียนทางไกลต้องเป็นไปในลักษณะสื่อเติมหรือสื่อหลักเท่านั้น

สำหรับการวิจัยนี้ เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโดมีลักษณะและรูปแบบการเรียนรู้ออนไลน์ที่ได้อินเทอร์เน็ตที่ได้พัฒนาให้นักเรียนทหารทุกคนในกลุ่มตัวอย่างสามารถเข้าเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา โดยใช้เป็นสื่อเสริมการบรรยายในชั้นเรียน ซึ่งผู้เรียนจะต้องศึกษาเนื้อหาที่สอดคล้อง

กับเนื้อหาที่เรียนตามปกติในชั้นเรียน ซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติของ ฌอนอมพร เลาฮอร์สแสง (2545: 14) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ออนไลน์จะมีประโยชน์ ในกรณีที่ผู้สอนต้องการใช้บทเรียนออนไลน์เป็นสื่อเสริม นอกเหนือจากการเรียนการสอนในชั้นเรียน ผู้เรียนสามารถเข้าศึกษาเพิ่มเติมทบทวน ความรู้ในเนื้อหาต่าง ๆ ได้ทุกที่ทุกเวลา มีแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติมในบทเรียน ของตนเอง มีกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดนอกเหนือจากเนื้อหา เช่น การทำ แบบฝึกหัด การทำแบบทดสอบ การส่งการบ้าน ผู้เรียนได้ทบทวนความ รู้อยู่ตลอดเวลา อย่างไรก็ตาม เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเข้าใช้บทเรียน ในเครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโต ผู้สอนอาจต้องกำหนดคะแนน ส่วนหนึ่งให้กับผู้เรียนด้วย

การพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ

โดยผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโต

เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโต สามารถประยุกต์ใช้เป็นสื่อในการพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษที่เน้นในการเรียนรู้ด้วยตัวเอง ซึ่ง สนับสนุนให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ เกิดการพัฒนาภาษาอังกฤษ การพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้ เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโต เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และศึกษา ด้วยตัวเองผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ชื่อว่าเครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ด โมโต ที่มีการให้บริการฟรี เพื่อให้เกิดการพัฒนาในด้านภาษาอังกฤษของ ผู้เรียน ผู้เรียนสามารถศึกษาเนื้อหาต่าง ๆ เพิ่มเติมจากลิงค์ต่าง ๆ ที่ช่วยให้ ผู้เรียนมีโอกาสพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ อย่างไรก็ตาม ผู้เรียน ต้องตระหนักอยู่เสมอว่าทักษะการเขียนภาษาอังกฤษจะเกิดขึ้นได้ต้อง อาศัยการฝึกฝนและเวลาด้วย

การประเมินผลทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ

โดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโต

การประเมินผลทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโต สามารถประเมินโดยวิธีการประเมินผลแบบทั่วไปที่นิยมใช้กัน คือ การเปรียบเทียบผลการทดสอบก่อนเรียน (pre-test) และหลังเรียน (post-test) โดยดูความแตกต่างกันระหว่างคะแนนสองอย่างนี้ว่ามีผลการเรียนเพิ่มขึ้นหรือไม่ อย่างไร และหากต้องการเปรียบเทียบผลการเรียนการสอนระหว่างสองวิธี สามารถดูได้โดยการเปรียบเทียบว่าคะแนนทดสอบของผู้เรียนก่อนหรือหลังมากกว่ากัน (อภิสิทธิ์ ธงไชย, 2553) ผู้เรียนจะทำบทเรียน รวมทั้งการเขียนคำตอบเนื้อหาโดยตั้งอยู่บนข้อเท็จจริง นอกจากนี้ ผู้สอนควรพิจารณาจากผลสำเร็จของการทำกิจกรรมว่าบรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสารหรือไม่ รวมถึงความสามารถในการใช้ทักษะการเขียนภาษาอังกฤษในการสร้างเครือข่ายสังคมออนไลน์โดยผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโต

โดยสรุป การประเมินผลทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโต จะต้องมีความยืดหยุ่น สิ่งที่ต้องคำนึงถึง คือ การเสนอเนื้อหาบทเรียนและแบบฝึกหัดต้องมีความถูกต้อง เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษอย่างเหมาะสมและมีความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาว่าการเรียนทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโต บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจะสามารถช่วยให้นักเรียนทหรมีพัฒนาการด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษที่ดีขึ้นหรือไม่

2. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาทหารหลังการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโต

คำถามการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ โดยการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโต บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีคำถามการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. การเรียนทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโต บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จะสามารถช่วยให้นักเรียนทหารมีพัฒนาการด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษที่ดีขึ้นหรือไม่

2. ความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนทหารหลังการเรียนโดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโต บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับใด

สมมติฐานการวิจัย

1. การเรียนทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโต บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตช่วยให้นักเรียนทหารมีพัฒนาการด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษที่ดีขึ้น

2. ความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนทหารหลังการเรียนโดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโต บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับมาก

วิธีการดำเนินวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจกึ่งทดลอง ซึ่งประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักเรียนทหาร จำนวนทั้งสิ้นรวม 20 คนได้มาแบบเจาะจง

ผู้วิจัยได้มีการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษเพิ่มเติมอีกจำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ (1) แบบฝึกทักษะการใช้ภาษา (2) แบบทดสอบวัดความสามารถทางการเขียนก่อนและหลังการเรียนรู้ทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโด บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (3) แบบสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอน และ (4) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ (1) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) (2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ (3) การทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test (pair)

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบวัดทักษะการเขียนของนักเรียนทหารก่อนเรียน (Pre-test) แบบทดสอบวัดทักษะการเขียนของนักเรียนทหารหลังเรียน (pre-test) และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษ (military student's satisfaction with learning English) มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS เวอร์ชัน 17 หาค่าเฉลี่ย มัชฌิมมาเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test for independent sample (pair)

ผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาการเรียนทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโด บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จะสามารถช่วยให้นักเรียนทหาร มีพัฒนาการด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษที่ดีขึ้นหรือไม่

ผลจากการตอบแบบทดสอบวัดทักษะการเขียนของนักเรียนทหารก่อนการเรียน (pre-test) และแบบทดสอบหลังการเรียน (post-test) ของ

กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน พบว่าผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน ทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโด บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ร้อยละ 87.40 ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและ หลังเรียน

ผลสัมฤทธิ์	ก่อนเรียน	หลังเรียน
ก่อนเรียน	1	.874 (.00)
หลังเรียน	.874 (.00)	1

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโด บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต พบว่า นักศึกษาทหารมีผลสัมฤทธิ์เท่ากับ 9.5 (คะแนนเต็ม 20 คะแนน) หลังการเรียนทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโด บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต นักเรียนทหารมีผลการเรียนมีผลสัมฤทธิ์เท่ากับ 14.4 คะแนน เมื่อความแตกต่างระหว่างผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้สถิติทดสอบที่ได้ค่าคะแนน เท่ากับ -4.552 น้อยกว่า $.001$ จึงสรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์หลังเรียนมากกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ $.05$ ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน
ทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโด
บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

	N	ก่อนเรียน		หลังเรียน		สถิติ ทดสอบ t	df	P- value
		\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.			
ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	20	9.5	3.92	14.4	2.06	- 4.552	20	<.001

**ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษของ
นักเรียนทหาร หลังการเรียนโดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโด
บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับใด**

ผลการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษ
ของนักเรียนทหาร (military student's satisfaction with learning
English) หลังการเรียนโดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโด บน
เครือข่ายอินเทอร์เน็ตปรากฏผลดังแสดงในตาราง 3

ความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนทหารหลัง
การเรียนโดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโด บนเครือข่าย
อินเทอร์เน็ต มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและแยกเป็น
รายด้าน

ตาราง 3 ความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนทหาร (military student's satisfaction with learning English) หลังการเรียนโดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อแอ็ดโมโดบน เครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ประเด็นการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ความพึง พอใจ
1. เนื้อหาและการลำดับเนื้อหา	3.83	0.01	มาก
1.1 ปริมาณของเนื้อหาในแต่ละบทเรียน	3.85	0.48	มาก
1.2 ความชัดเจนในการนำเสนอเนื้อหา	3.80	0.52	มาก
1.3 ความน่าสนใจในบทเรียน	3.85	0.48	มาก
2. แบบทดสอบ	3.85	0.04	มาก
2.1 ความชัดเจนของคำสั่ง	3.85	0.58	มาก
2.2 ความสอดคล้องระหว่าง แบบทดสอบกับเนื้อหา	3.80	0.69	มาก
2.3 ความเหมาะสมของคำถาม	3.90	0.64	มาก
2.4 วิธีการสรุปคะแนนรวม	4.00	0.64	มาก
3. รูปแบบและลักษณะของตัวสื่อสังคม ออนไลน์ชื่อแอ็ดโมโด บนเครือข่าย อินเทอร์เน็ต	3.88	0.05	มาก
3.1 ลักษณะของตัวอักษรที่ใช้	3.85	0.58	มาก
3.2 สีของตัวสื่อโดยภาพรวม	3.50	0.69	มาก
3.3 ลักษณะรูปแบบที่ใช้	3.60	0.68	มาก
4. การจัดการการเรียน	3.81	0.09	มาก

ประเด็นการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ความพึง พอใจ
4.1 การควบคุมบทเรียน เช่น การใช้ เมาส์	3.90	0.71	มาก
4.2 ความเหมาะสมในการจัดการของ บทเรียนเพื่อจัดเก็บไฟล์ข้อมูลของผู้เรียน แต่ละคน	4.00	0.56	มาก
4.3 การออกแบบหน้าจอภาพโดย ภาพรวม	3.75	0.63	มาก
4.4 วิธีการโต้ตอบบทเรียน โดยภาพรวม	3.85	0.48	มาก
5. การเรียน การชี้แจงบทเรียน	3.86	0.06	มาก
5.1 การชี้แจงวิธีการใช้บทเรียนออนไลน์	3.85	0.67	มาก
5.2 การติดต่อสื่อสารด้วยการส่ง ข้อความ	3.95	0.60	มาก
5.3 การส่งการบ้านแบบออนไลน์	3.85	0.58	มาก
5.4 การให้ผลสะท้อนกลับแบบฝึกหัด ของผู้เรียน	3.85	0.67	มาก
5.5 การพบปะและการทดสอบวัด ความรู้ในชั้นเรียน	3.85	0.74	มาก
5.6 การให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม	4.10	0.44	มาก
เฉลี่ย	3.80	0.08	มาก

ส่วนที่ 3 บทสรุปจากการสัมภาษณ์

จากการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการใช้บทเรียนภาษาอังกฤษที่สร้างไว้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโต บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

1. การเรียนทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโต บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สามารถช่วยให้ผู้เรียนมีช่องทางในการเรียนรู้อย่างยั่งยืนเพิ่มมากขึ้น ทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษที่ดีขึ้น

2. เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโต บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษา พบว่าการเรียนทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโต บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสามารถช่วยให้นักเรียนทหาร มีพัฒนาการด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษที่ดีขึ้น กล่าวคือ คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 9.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.93 และคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 14.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.06 ซึ่งคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์มากกว่าก่อนเรียน จึงสรุปได้ว่าการเรียนทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโต บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสามารถช่วยให้นักเรียนทหารมีพัฒนาการด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษที่ดีขึ้นจริง

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนทหารหลังการเรียนโดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโต

บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับมาก กล่าวคือ การเรียนภาษาอังกฤษของผู้เรียนหลังการเรียนโดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโด บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ผู้เรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทั้งเป็นรายด้าน และในภาพรวม

3. ผลจากการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษ พบว่า เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโด บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี

อภิปรายผล

1. การเรียนทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโด บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เนื้อหาของบทเรียนได้จากการเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์ และการทำกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านระบบออนไลน์ได้ด้วยตนเอง ผู้เรียนสามารถเรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา เพราะบทเรียนที่เตรียมไว้เป็นระบบการเรียนที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างอิสระ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ถาวร ทิศทองคำ (2553) ที่พบว่า กิจกรรมการสื่อสารบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ช่วยพัฒนาทักษะการเขียนของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการสื่อสารบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ก่อนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ สิริพร บุญพา (2547) ที่พบว่า บทเรียนออนไลน์บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ดังนั้น เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ชื่อเอ็ดโมโด บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตก็เป็นอีกช่องทางหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาทักษะด้านการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนทหารได้จริง

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนทหารหลังการเรียนโดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโด บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้เรียนมีแรงจูงใจที่จะเรียนภาษาอังกฤษและมีการฝึกฝนทักษะการเขียนอย่างสม่ำเสมอ พบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและแยกเป็นรายด้าน มีการสร้างบทเรียนออนไลน์ที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตัวเองเป็นสำคัญ มีการจัดการกับสื่อประกอบต่าง ๆ เช่น บทเรียนเพิ่มเติมจากลิงค์บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เน้นกิจกรรมที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเองอย่างอิสระ ทำให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจในบทเรียนในระดับมาก อีกทั้ง เครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโดเป็นเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่สามารถจัดการระบบการเรียนได้ทั้งระบบ โดยมีส่วนย่อยต่าง ๆ เช่น ระบบสมาชิก ระบบตรวจสอบคะแนน ระบบการจัดการเนื้อหา ระบบการจัดการ กิจกรรม มีการเชื่อมโยงส่วนต่าง ๆ อย่างสมบูรณ์แบบในตัวเองของมันเอง ทำให้ไม่เกิดความผิดพลาดในการเชื่อมโยงบทเรียนต่างๆ สามารถจัดการเรียน และอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของปรัชญนันท์ นิลสุข (2550) ที่พบว่า ผู้เรียนในยุคใหม่ชอบการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์มากขึ้น ทำให้นักเรียนทหารในกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{x}=3.80$, $S.D.=0.08$)

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาบทเรียนเครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโด โดยเน้นทักษะเฉพาะด้านให้ครบทั้ง 4 ทักษะ
2. ควรมีการพัฒนาบทเรียนเครือข่ายสังคมออนไลน์ชื่อเอ็ดโมโด โดยการผสมผสานเทคนิคการสอนร่วมกับเครือข่ายสังคมออนไลน์อื่น ๆ

บรรณานุกรม

- ถนอมพร เลหาจรัสแสง. **Designing e-learning :หลักการออกแบบและ
การสร้างเว็บเพื่อการเรียนการสอน.** กรุงเทพมหานคร:
อรุณการพิมพ์, 2545.
- ถาวร ทิศทองคำ. **สอนภาษาอังกฤษอย่างไรให้ชนะอุปสรรค.
วารสารศรีปทุมปริทัศน์ ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.**
8 (2551) : 85-93.
- ถาวร ทิศทองคำ. ก. **การศึกษาความสามารถทางการเขียนเรียงความ
ภาษาอังกฤษเพื่อตอบคำถามความเรียงของนักศึกษาระดับ
ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ สังกัดสถาบัน
การศึกษาเอกชน. วารสารภาษาปริทัศน์.** 24 (2552): 72-91.
- ถาวร ทิศทองคำ. ข. **การพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้
กิจกรรมการสื่อสารบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต.** กรุงเทพมหานคร:
มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2553.
- บุปผชาติ ทัพทิกธณ. **การใช้ Edmodoและเครื่องมือดิจิทัลสำหรับ
คณาจารย์บัณฑิตศึกษารายงานผลการอบรมเชิงปฏิบัติการ.**
กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 2555.
- ปรัชญนันท์ นิลสุข. **อีเลิร์นนิ่งสำหรับอุดมศึกษาและฝึกอบรม.**
วารสารร่วมโพธิ์ทอง มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์. 17 (กรกฎาคม
-ธันวาคม 2550) : 26-32.
- ปราโมทย์ พลเยี่ยม. **กรณีศึกษาสำหรับสังคมในโรงเรียน.** [ออนไลน์].
เข้าถึงได้จาก: <http://pramoteyiam.blogspot.com>
[10 สิงหาคม 2555]

- วรวิทย์ ไชยวงศ์คต. **Edmodo คืออะไร**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:
<http://teemtarowordpress.com> [20 สิงหาคม 2555]
- สมพันธ์ ช่างศิลป์. **ลินุกซ์โมบายเซิร์ฟเวอร์สำหรับนักพัฒนาอิเล็กทรอนิกส์ใน
รวมบทความและรายงานฉบับย่องานวิจัยด้าน e-learning**.
ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา, 2548.
- สิริพร บุญพา. **การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนออนไลน์บน
เครือข่ายอินเทอร์เน็ตวิชาหลักการเขียนโปรแกรม**.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาการศึกษาวิทยาศาสตร์
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2547.
- อภิสิทธิ์ ใจไชย. **การประเมินผลการเรียนรู้แบบใหม่โดยการใช้ผลสอบ
ก่อนเรียนและหลังเรียน**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันนวัตกรรม
และพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2553.
- Carta, D.P. **Edmodo is a Twitter for Education**. [Online].
Available from: [http://mashable.com/2008/09/18/
edmodo](http://mashable.com/2008/09/18/edmodo) [August 10, 2012]
- Conjecture Corporation. **What are the Benefits of Learning
English**. [Online]. Available from:
[http://www.wisegeek.com/what-are-the-benefits-of-
learning-english.htm](http://www.wisegeek.com/what-are-the-benefits-of-learning-english.htm) [August 10, 2012]
- Edmodo. **Make Your Classroom a Community**. [Online].
Available from: <http://www.edmodo.com>
[August 20, 2012]

- Halstead, J. **The Art of Feeling**. [Online]. Available from:
<http://booksbyjason.wordpress.com/tag/conveying-emotion> [August 10, 2012]
- Thitthongkam, T. The Development of English Writing Skills Using Communicative Exercises on the Internet. **Thoughts Journal 2** (2012) :140-160.
- Thitthongkam, T. a. Roles of Language and Culture towards Customer Satisfaction in the Competitiveness of the Thai Tourism Industry. **International Journal of Information Business and Management 2** (2012): 102-113.
- Thitthongkam, T. b. Thai Tourism Industry Competitiveness in the Future : Perspectives to Current Tourism Industry, Competitiveness in the Tourism Market and the Language Roles. **International Journal of Economics Finance and Management 4** (2013) : 64-83.
- Thitthongkam, T, and Walsh, J. C. Tourism Education at the Tertiary Level and Competitive Advantage : A Comparison between Thailand and Malaysia. **Journal of Education and Vocational Research 1** (April 2011) :26-35.
- Thitthongkam, T, and Walsh, J. C. a. The Need for Language Skills Training for Tourism Company Staff in the Thailand Tourism Industry : Managerial Perspectives. **KKU Research Journal 10**(April 2011) :140-159.

คุณภาพอัตลักษณ์การบริการนวดแผนไทย
ของผู้ให้บริการในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี
และอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

Identity Service Quality of Traditional Thai
Massage In Cha-Am, Phetchaburi and
Hua Hin, Prachuabkirikhan

อัญชลีญา ประเสริฐนิตยกุล*

บทคัดย่อ

วิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาคุณภาพอัตลักษณ์การบริการ นวดแผนไทยของผู้ให้บริการ ในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรีและอำเภอ หัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล 2 กลุ่ม คือ กลุ่มประชากรและ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คนโดยแบ่งออกเป็น กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ จำนวน 100 คน นักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 100 คน การ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เป็นสถิติ พื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ร้อยละ (Percentage) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สำหรับการบรรยายข้อมูลและสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) ผลการวิจัยเรื่อง คุณภาพอัตลักษณ์การบริการนวด แผนไทยของผู้ให้บริการ ในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี และ อำเภอ หัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้บริการเป็นกลุ่ม ผู้หญิงร้อยละหกสิบ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้บริการนวดแผนไทยส่วนใหญ่มี พฤติกรรมใช้บริการนวดแผนไทย โดยมีการใช้บริการนวดน้ำมันเป็นอันดับ หนึ่ง นวดไทย นวดฝ่าเท้า นวดเฉพาะจุด ตามลำดับ คุณภาพอัตลักษณ์ การบริการนวดแผนไทย ภาครัฐต้องส่งเสริมสถานประกอบการให้เน้น คุณภาพการบริการของพนักงาน ให้การบริการเป็นที่ประทับใจของ นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ เพื่อยกระดับมาตรฐานการบริการ นวดแผนไทยให้มีมาตรฐานการบริการระดับโลก

ABSTRACT

The objective of this research was to study the identity service quality of traditional Thai massage in Cha-Am, Phetchaburi and HuaHin, Prachuabkirikhan. The thesis title is Identity Service Quality of Traditional Thai Massage in Cha-Am, Phetchaburi and HuaHin, Prachuabkirikhan. This study used a survey research method from 200 samples of the person who used to take a massage in Cha-Am, Phetchaburi and HuaHin, Prachuabkirikhan area as 100 Thai people and 100 foreigners. The instrument used for collecting data was questionnaire and the statistical computations that were used to analyze the data were Frequency, Means, Percentages and Standard Deviations. And Inferential Statistic used for the descriptions. Based on the study of Identity Service Quality of Traditional Thai Massage in Cha-Am, Phetchaburi and HuaHin, Prachuabkirikhan, it was found that most of the respondents were women (60%) and most likely to take traditional Thai massage by respectively oil massage, Thai massage, foot massage and specific massage. The government should support the massage business to emphasize in service quality by making the impression to both Thais and foreigners in order to enhance the standard of service in traditional Thai massage to the world standard.

ความเป็นมาและความสำคัญ

ในสังคมทุกวันนี้มีหลายสิ่งหรือหลายปัจจัยที่ทำให้คนเกิดความตึงเครียด ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ปัญหาทางด้านสังคม ปัญหาครอบครัว รวมถึงปัญหาทางด้านสุขภาพ ซึ่งปัญหาทั้งหลายเหล่านี้ล้วนมีผลกระทบต่อสภาพร่างกายและสภาพจิตใจของคนเรา ฉะนั้นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว คนเราจึงต้องหาทางระบายความตึงเครียดเหล่านั้น ซึ่งแต่ละคนก็จะเลือกวิธีที่แตกต่างกันออกไป เช่น ดูหนัง ฟังเพลง เทียวไปตามสถานที่ต่าง ๆ หรืออีกวิธีหนึ่งที่ตอนนี้เป็นที่นิยมมากก็คือ การนวด

การนวดแผนไทยเป็นส่วนหนึ่งของศาสตร์การแพทย์แผนไทย ซึ่งเป็นวิธีการที่ใช้ในการดูแลสุขภาพ การนวดเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์และเป็นวิธีบำบัดรักษาโรคที่เป็นธรรมชาติที่สุด การนวดรักษาโรคมิมาตั้งแต่โบราณและยังเป็นที่ยอมรับมาจนถึงปัจจุบันนี้เนื่องจากการนวดนั้นเป็นกิจกรรมที่ไม่ก่อให้เกิดสารพิษตกค้างและผลข้างเคียงที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและร่างกาย ทั้งยังช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดไปในตัวได้อีกด้วย เนื่องจากการนวดเป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลายทั้งชาวต่างชาติและชาวไทย ทำให้ปัจจุบันนี้มีผู้สนใจประกอบอาชีพนวดแผนไทยและสนใจประกอบธุรกิจที่เกี่ยวกับการนวดเป็นจำนวนมาก ซึ่งจะเห็นได้จากมีร้านนวดเกิดขึ้นมากทั้งร้านเล็กร้านใหญ่อยู่ทั่วประเทศ โดยเฉพาะตามเมืองใหญ่และเมืองท่องเที่ยวต่าง ๆ อีกทั้งยังสามารถพบร้านนวดแผนไทยในต่างประเทศอีกด้วยดังนั้น การนวดแผนไทยจึงสามารถจัดได้ว่าเป็นการบริการประเภทหนึ่ง ซึ่งการบริการนั้นมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ คุณภาพการบริการ

ผู้ศึกษาวิจัยได้เห็นความสำคัญของคุณภาพอัตลักษณ์การบริการนวดแผนไทยในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี และอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่โด่งดังและมีชื่อเสียง เป็นแหล่งรวมประวัติศาสตร์อันยาวนานของ 3 รัชสมัย คือ รัชกาลที่ 4 รัชกาลที่ 5 และ

รัชกาลที่ 6 แห่งราชวงศ์จักรี ผู้ศึกษาวิจัยจึงนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเพื่อให้ผู้ใช้บริการนวดแผนไทยเกิดความพึงพอใจ ความประทับใจ และส่งผลถึงความประสพผลสำเร็จของธุรกิจนวดแผนไทยในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี และอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงเพื่อรักษาภูมิปัญญาที่ดั่งามของคนไทยสืบไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาคุณภาพอัตลักษณ์การนวดแผนไทยของผู้ให้บริการในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี และอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพบริการนวดแผนไทยของผู้ให้บริการในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี และอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของลูกค้าผู้ใช้บริการนวดแผนไทยในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี และอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
4. เพื่อรับทราบปัญหาหรืออุปสรรคและข้อเสนอแนะ ของผู้ใช้บริการนวดแผนไทยที่มีต่อคุณภาพอัตลักษณ์การบริการนวดแผนไทยในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี และอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ลูกค้าผู้ใช้บริการนวดแผนไทยในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี และอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์จำนวน 200 คน
2. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย
 - 2.1 ตัวแปรอิสระหรือตัวแปรต้น ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใช้บริการนวดแผนไทยในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี และอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์โดยแยกเป็นปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้ เพศ อายุ อาชีพ

สถานภาพระดับการศึกษาและพฤติกรรมของลูกค้ำในการใช้บริการนวดแผนไทยใน อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี และอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประเภทของการนวดแผนไทยที่เคยใช้บริการ
2. เหตุผลในการเข้ารับบริการนวดแผนไทย
3. ช่วงเวลาที่เข้ารับบริการนวดแผนไทย
4. การกลับมาใช้บริการนวดแผนไทย
5. การแนะนำการใช้บริการนวดแผนไทยให้บุคคลอื่น

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ อัตลักษณ์การบริการนวดแผนไทยโดย

อาศัยกรอบทฤษฎีส่วนประสมทางการตลาด (7'Ps) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้
 อัตลักษณ์ด้านสินค้าหรือบริการ (Product) อัตลักษณ์ด้านราคา (Price)
 อัตลักษณ์ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) อัตลักษณ์ด้านการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการตลาด (Promotion) อัตลักษณ์ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ (People) อัตลักษณ์ด้านกระบวนการให้บริการ (Process) อัตลักษณ์ด้านลักษณะทางกายภาพ (Physical Evidence)

3. ขอบเขตด้านพื้นที่ของการศึกษาวิจัย คือ พื้นที่อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี และอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

4. ขอบเขตด้านระยะเวลาของการศึกษาวิจัย คือ เดือนสิงหาคม-เดือนธันวาคม พ.ศ. 2556

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบถึงคุณภาพอัตลักษณ์การบริการนวดแผนไทยของผู้ให้บริการในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี และอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2. เพื่อเป็นข้อมูลให้สถานประกอบการนวดแผนไทย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและผู้สนใจได้นำข้อมูลไปปรับปรุงและเป็นแนวทางในการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี และอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สมมติฐานในการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใช้บริการนวดแผนไทย ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษาและสถานภาพที่ต่างกัน มีผลต่อคุณภาพองค์การบริการนวดแผนไทยของผู้ให้บริการ ในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี และอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แตกต่างกัน

2. พฤติกรรมการใช้บริการนวดแผนไทยของผู้ใช้บริการที่ต่างกัน มีผลต่อคุณภาพองค์การบริการนวดแผนไทยของผู้ให้บริการในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี และอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แตกต่างกัน

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่องคุณภาพองค์การบริการนวดแผนไทยของผู้ให้บริการในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี และอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดและทฤษฎีจากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าโดยใช้ทฤษฎีแนวคิดเกี่ยวกับ องค์การบริการคุณภาพการบริการและส่วนประสมทางการตลาด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อาภิสรา วงศ์สละ (2551) ศึกษาเรื่อง “คุณภาพบริการนวดแผนไทยในสถานเอนามัยเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี” พบว่า การบริการ

นวดแผนไทยในสถานีนอนามัยมีคุณภาพดังนี้ ด้านผลิตภัณฑ์ หมอนนวด มีความรู้ มีทักษะ ให้บริการสุภาพ เอาใจใส่ในบริการ อธิบายดี การแต่งกายสะอาดเรียบร้อย ด้านราคาค่าใช้จ่าย ราคาเหมาะสมไม่แพง สามารถเบิกสวัสดิการรักษายาบาลได้ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ให้บริการรวดเร็ว เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำการบริการ มีระบบนัดหมาย โทรศัพท์จองล่วงหน้าได้ และมีการอำนวยความสะดวกทุกขั้นตอน ด้านการส่งเสริมการตลาดมีการติดตามเยี่ยมบ้าน และพบว่าการนวดแผนไทยในสถานีนอนามัยไม่มีคุณภาพดังนี้ ด้านผลิตภัณฑ์ มีการใช้วัสดุ อุปกรณ์ที่ไม่เหมาะสม ไม่ทันสมัย สถานที่คับแคบ อากาศถ่ายเทไม่สะดวก ด้านการส่งเสริมการตลาดการประชาสัมพันธ์น้อย ไม่มีการดึงดูดลูกค้า ให้มาใช้บริการ ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงพัฒนา ควรประสานท้องถิ่น เพื่อรับบสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาระบบบริการให้ดีขึ้น อบรมพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านเทคนิค การให้บริการต่าง ๆ จัดทำแผนประชาสัมพันธ์ จัดทำแผนการตลาดเพื่อดึงดูดลูกค้า เป็นต้น

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์มุ่งศึกษาคุณภาพอัตลักษณ์การบริการนวดแผนไทยในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี และอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยการใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยให้ครอบคลุมนิยามศัพท์เฉพาะ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบไปด้วย เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพ และระดับการศึกษารวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้บริการนวดแผนไทยของผู้ใช้บริการนวดแผนไทยในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี และอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตอนที่ 2 คือ ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในเรื่องคุณภาพอัตลักษณ์การบริการนวดแผนไทยในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี และอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์โดยแบ่งออกเป็น 7 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านผลิตภัณฑ์หรือบริการ 2. ด้านราคา 3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย 4. ด้านการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการตลาด 5. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ 6. ด้านกระบวนการการให้บริการ 7. ด้านลักษณะทางกายภาพ

ตอนที่ 3 คือ ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของผู้ตอบแบบสอบถามการวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป โดยผู้วิจัยได้ใช้สถิติ 2 ประเภทในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เป็นสถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ร้อยละ (Percentage) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สำหรับการบรรยายข้อมูล

สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) ในการเปรียบเทียบอัตลักษณ์การบริการนวดแผนไทยการจำแนกตามข้อมูลทั่วไปของประชาชน โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (f-test) หากพบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้สถิติเชฟเฟ (SCHEFFE) และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของผู้ใช้บริการและอัตลักษณ์

การบริการนวดแผนไทย โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยวิธีการของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) จะใช้ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 60.00 เพศชาย ร้อยละ 40.00 ส่วนใหญ่มีอายุ มากกว่า 50 ปี ร้อยละ 35.00 รองลงมา อายุ 31-40ปี ร้อยละ 25.00 อายุ 20-30 ปี ร้อยละ 22.50 และสุดท้าย อายุ 41-50 ปี ร้อยละ 17.50 ตามลำดับกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 51.50 รองลงมาธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 20.50 เกษียณอายุ ร้อยละ 17.00 และรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 11.00 ตามลำดับกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 48.50 รองลงมา โสด ร้อยละ 38.0 หย่าร้าง ร้อยละ 8.50 และม่าย ร้อยละ 5.00 ตามลำดับ ส่วนการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ร้อยละ 59.50 รองลงมา ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 15.50 อื่น ๆ ร้อยละ 13.00 และสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 12.00 ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการใช้บริการนวดแผนไทย ตามประเภทของการนวดแผนไทยที่เคยใช้บริการอันดับ 1 นวดน้ำมัน ร้อยละ 58.00 รองลงมา นวดไทย ร้อยละ 44.00 นวดฝ่าเท้า ร้อยละ 35.50 นวดเฉพาะจุด ร้อยละ 14.50 นวดประคบสมุนไพร ร้อยละ 12.00 และ นวดอื่น ๆ ร้อยละ 4.50 ตามลำดับ ส่วนเหตุผลในการเข้ารับบริการนวดแผนไทยของผู้ใช้บริการนวดแผนไทยอันดับ 1 เพื่อผ่อนคลาย ร้อยละ 67.50 รองลงมา เพื่อสุขภาพ ร้อยละ 24.00 สนใจภูมิปัญญาไทย ร้อยละ 8.00 และต้องการทดลอง ร้อยละ 3.00 ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการใช้บริการนวดแผนไทยตามช่วงเวลา ที่เข้ารับบริการนวดแผนไทยส่วนใหญ่แล้วแต่โอกาส ร้อยละ 59.00 รองลงมาช่วงเย็น ร้อยละ 17.00 ช่วงเช้า ร้อยละ 11.50 และช่วงบ่าย ร้อยละ 12.50 ส่วนการกลับมาใช้บริการนวดแผนไทย ส่วนใหญ่กลับไปใช้บริการร้อยละ 95.50 และไม่แน่ใจ ร้อยละ 4.50 และมีการแนะนำการใช้บริการนวดแผนไทยให้บุคคลอื่น ร้อยละ 96.50 และไม่แน่ใจ ร้อยละ 3.50

โดยภาพรวมผู้ใช้บริการนวดแผนไทยมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพอัตลักษณ์การบริการนวดแผนไทยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ใช้บริการนวดแผนไทยมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพอัตลักษณ์การบริการนวดแผนไทยอันดับแรก คือ อัตลักษณ์ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ($\bar{x}=4.04$) รองลงมา อัตลักษณ์ด้านสินค้าหรือบริการ ($\bar{x}=3.83$) อัตลักษณ์ด้านลักษณะทางกายภาพ ($\bar{x}=3.74$) อัตลักษณ์ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ($\bar{x}=3.69$) อัตลักษณ์ด้านกระบวนการการให้บริการ ($\bar{x}=3.54$) อัตลักษณ์ด้านราคา ($\bar{x}=3.32$) และอัตลักษณ์ด้านการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการตลาด ($\bar{x}=2.79$) ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

อัตลักษณ์ด้านสินค้าหรือบริการ จากการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมผู้ใช้บริการนวดแผนไทยมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพอัตลักษณ์การบริการนวดแผนไทย ด้านสินค้าหรือบริการอยู่ในระดับมาก ดังนั้นสถานประกอบการควรเน้นคุณภาพของสินค้า เพื่อให้ลูกค้ามีความพึงพอใจในผลิตภัณฑ์

อัตลักษณ์ด้านราคา จากการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมผู้ใช้บริการนวดแผนไทยมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพอัตลักษณ์การบริการ

นวดแผนไทย ด้านราคา อยู่ในระดับปานกลาง สถานประกอบการต้องมีมาตรฐานในการแจ้งราคาให้ลูกค้ารับทราบโดยติดราคาให้ชัดเจน เพื่อดึงดูดให้กลุ่มลูกค้าเข้ามาใช้บริการมากขึ้น

อัตลักษณ์ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย จากการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมผู้ใช้บริการนวดแผนไทยมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพอัตลักษณ์การบริการนวดแผนไทย ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายอยู่ในระดับมาก สถานประกอบการต้องเน้นสถานที่นวดสะอาด กว้างขวาง มีความปลอดภัย

อัตลักษณ์ด้านการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการตลาด จากการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมผู้ใช้บริการนวดแผนไทยมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพอัตลักษณ์การบริการนวดแผนไทย ด้านการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการตลาด อยู่ในระดับปานกลาง สถานประกอบการต้องเน้นด้านการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการตลาด อันดับแรก คือ การเชิญชวนเข้ามาใช้บริการมีความเหมาะสม มีการส่งเสริมการขายที่น่าสนใจ มีการประชาสัมพันธ์การนวดผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโทรทัศน์ และสื่อวิทยุ

อัตลักษณ์ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ จากการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมผู้ใช้บริการนวดแผนไทยมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพอัตลักษณ์การบริการนวดแผนไทย ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ อยู่ในระดับมาก สถานประกอบการต้องเน้นการคัดเลือกบุคลากรผู้ให้บริการ คือ พนักงานมีบุคลิกภาพและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี พนักงานมีประสบการณ์และความชำนาญในการนวด พนักงานมีจิตใจการให้บริการ พนักงานมีความสุขภาพเรียบร้อย และพนักงานมีทักษะด้านการสื่อสาร

อัตลักษณ์ด้านกระบวนการการให้บริการ จากการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมผู้ใช้บริการนวดแผนไทยมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพอัตลักษณ์การบริการนวดแผนไทย ด้านกระบวนการการให้บริการ

อยู่ในระดับมาก สถานประกอบการต้องนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการบริการ รongลงมาทำนวดต่าง ๆ เหมาะสมกับสรีระร่างกาย มีการบริการเสริมที่หลากหลาย เช่นทำผม ทำเล็บ การบริการเป็นระบบ ไม่ซับซ้อน และมีความสะดวกในการชำระเงิน

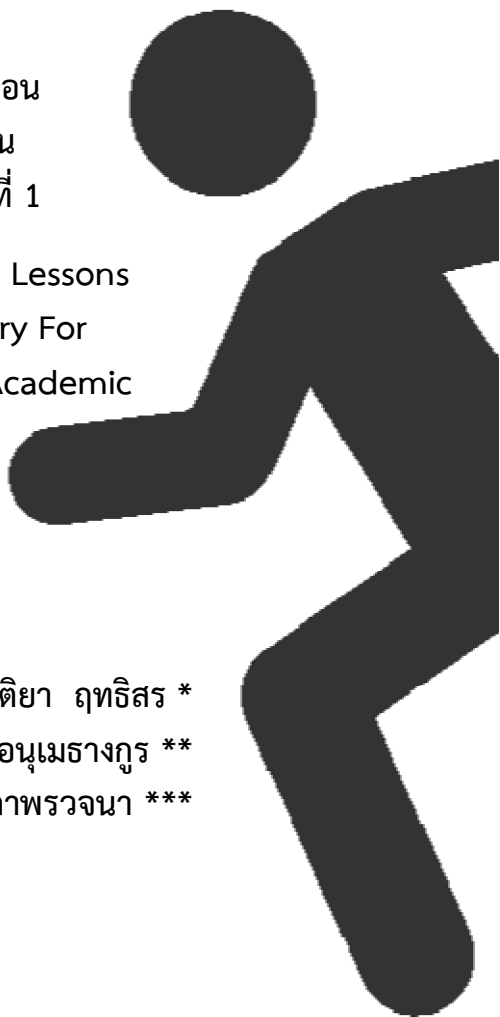
อัตลักษณ์ด้านลักษณะทางกายภาพ จากการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมผู้ใช้บริการนวดแผนไทยมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพ อัตลักษณ์การบริการนวดแผนไทย ด้านลักษณะทางกายภาพ อยู่ในระดับมาก สถานประกอบการต้องเน้น ด้านลักษณะทางกายภาพ คือ เพลงที่ใช้เปิดเพื่อสร้างบรรยากาศมีความเหมาะสม การจัดตกแต่งร้านสวยงาม มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ชุดยูนิฟอร์มของพนักงานมีความเหมาะสม สวยงาม ภายในร้านมีกลิ่นหอมของสมุนไพรต่าง ๆ และที่จอดรถอย่างเพียงพอ และสะดวก

บรรณานุกรม

- ปรีดา ตั้งตรงจิตร. **คู่มือการวัดแผนไทย วัดพระเชตุพนฯ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: นำอักษรการพิมพ์, 2535.
- อมรรัตน์ ดีซอน. **ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อพฤติกรรม การเลือกใช้บริการสนามกอล์ฟดิอิมพีเรียลเลควิว รีสอร์ท แอนด์ กอล์ฟ คลับ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด, 2555.
- อาภิสรา วงศ์สละ. **คุณภาพบริการวัดแผนไทยในสถานีนอนามัยเขตพื้นที่ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี**. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตร์ มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา, 2551.
- Kotler, P. **Marketing Management**. 10th ed. New Jersey: Prentice-Hall, 2000.

การใช้ชุดบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
ประกอบวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน
วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

The Use of Computer-Assisted Lessons
Supporting Instruction in History For
The Purpose Comparing The Academic
Achievement Inquiry Method
of Teaching in Mattayom 1

กฤติยา ฤทธิสร *

บ้งอร อนุเมธางกูร **

เกื้อกุล สถาพรวงษา ***

* นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์

** รองศาสตราจารย์ สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาชุดบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาประวัติศาสตร์ 2 “ประวัติศาสตร์ไทยสมัยสุโขทัย” โดยใช้วิธีการสอนแบบสืบสวนสอบสวนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านบึง “อุตสาหกรรมนุเคราะห์” อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 56 คน 2 ห้องเรียน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย ห้องหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองและห้องหนึ่งเป็นกลุ่มควบคุม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน 2) ชุดบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จำนวน 6 ชุด 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องประวัติศาสตร์ไทยสมัยสุโขทัยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าประสิทธิภาพ (E1/E2) สถิติทดสอบที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการทดสอบประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.79/88.21 2) ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนก่อนการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หลังการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนของนักเรียนมีคะแนนสูงกว่าก่อนการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผู้เรียนที่ได้รับการทดลองใช้ชุดบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) develop the computer-assisted lessons to support the instruction of the subject Sor.21106 History 2 “Sukhothai Era history” through investigative approach for the students in order to reach the required quality at 80/80, 2) to compare the achievements between pre-test and post-test of the students having studied with computer-assisted lessons, 3) to compare the achievements of studying between experimental group and control group The sample group of this research is composed of students in mattayom 1 at Ban Bueng “Utsahakamnukroah” Ban Bueng district Chonburi province, in 2nd semester of academic year 2012. The sample group comprises of 56 students from 2 classrooms selected by simple random sampling. The students in one classroom is experimental group, ones of another classroom is control group. Research Tools are composed of 1) computer-assisted lesson plan 2) 6 sets of computer-assisted lessons 3) Sukhothai Era History academic achievement evaluation form. The statistical methods used to analyze the collected data are Mean, Standard deviation, Efficiency criterion (E_1/E_2), t-test dependent and t-test independent

Research Result: 1)The result from efficiency evaluation of computer-assisted lessons is 87.79/88.21.2) The average academic achievements of students between pre-test and post-test suggest that, at significance level of 0.05, the computer-assisted lessons help students to obtain higher test score. 3) The evaluation of academic achievement of the students after having studied with the computer-assisted between experimental group and control group suggest that, at significance level of 0.05, experimental group obtains higher score than control group.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ว่าด้วยการจัดการศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียนทุกคน มีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษา ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้วิชาประวัติศาสตร์เป็นวิชาบังคับที่นักเรียนทุกคนต้องเรียน ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยกำหนดไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสตร์และวัฒนธรรม มีเนื้อหาทางด้านศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์

ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้เรียนวิชาประวัติศาสตร์อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 คาบ หรือบูรณาการไปกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นสำหรับเนื้อหาประวัติศาสตร์ที่กำหนดให้เรียนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จะครอบคลุมหัวข้อต่าง ๆ อาทิยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการมนุษยชาติ และชาติไทย ซึ่งเนื้อหาเหล่านี้จะมีความลุ่มลึกไปตามชั้นและวัยของผู้เรียน วิชาประวัติศาสตร์ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานถือว่าเป็นเรื่องสำคัญมาก เพราะปัจจุบันผู้คนลืมหistoric ลืมความหลัง ทำให้ประวัติศาสตร์เกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำอีก การศึกษาประวัติศาสตร์เป็นการศึกษาความเป็นมาของสภาพชีวิตตลอดจนสิ่งต่าง ๆ จากการที่ได้บันทึกไว้หรือประสบการณ์จากผู้อาวุโส โดยมีความสำคัญช่วยให้มนุษย์รู้จักตัวเอง เข้าใจมรดกและวัฒนธรรมของมนุษยชาติ ทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดอ่านที่กว้างขวางทันเหตุการณ์ทันสมัย และทันคน

ในปัจจุบันการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม วิชาประวัติศาสตร์มีจุดประสงค์เน้นให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับความเป็นไปของโลก โดยการศึกษาประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลกเพื่อพัฒนาแนวคิดเรื่องการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข มีทักษะที่จำเป็นต่อการเป็นนักคิดอย่างมีวิจารณญาณ ได้รับการพัฒนาแนวคิดและขยายประสบการณ์เปรียบเทียบกับประเทศไทยกับประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก ได้แก่ เอเชีย ออสเตรเลีย โอเชียเนีย แอฟริกา ยุโรป อเมริกาเหนือ อเมริกาใต้ ในด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม การเมือง การปกครอง ประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์ ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์และสังคมศาสตร์ รู้และเข้าใจแนวคิดและวิเคราะห์เหตุการณ์ในอนาคตสามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตและวางแผนการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 135)

ในการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม วิชาประวัติศาสตร์ประสบปัญหาด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู โดยส่วนมากจะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนจดจำเนื้อหาทฤษฎีตามที่ครูสอนมากกว่าที่จะให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าเพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

การเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไม่ควรที่จะให้เด็กท่องจำเพียงอย่างเดียว แต่ควรให้เด็กรู้จักคิดตามและสามารถวิเคราะห์ถึงลำดับขั้นตอนที่มาของเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ได้ ครูยังขาดทักษะในการสอน และนักเรียนคิดว่าวิชาประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่น่าเบื่อ ไม่น่าสนใจ ขาดสื่อ และขาดแรงจูงใจในการเรียน การเรียนการสอนส่วนใหญ่เน้นเนื้อหาและการท่องจำ โดยที่วิธีการเรียนมิได้พัฒนากระบวนการคิด การวิเคราะห์และการแสวงหา

ความรู้ด้วยตนเอง จึงทำให้ผู้เรียนขาดคุณลักษณะช่างสงสัย ใฝ่หาคำตอบ การอบรมบ่มนิสัยมีน้อย การบ่มเพาะคุณธรรมและสุนทรียภาพยังไม่เข้มแข็งพอที่จะเกิดผลต่อผู้เรียนในการนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ รวมทั้งไม่ได้รับการปลูกฝังให้เกิดความภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมของชาติ ประเวศ วะสี (2543: 66) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการศึกษาไทยว่า "ปัญหาของการศึกษาที่แล้งมาเป็นเรื่องที่เจ็บปวดเป็นเรื่องที่มีความทุกข์ เพราะเน้นการท่องจำเนื้อหาเป็นจำนวนมากทำให้การเรียนรู้เป็นไปได้อย่างยากและคนไทยจำนวนมากเป็นคนเกลียดการศึกษา เมื่อหมดสภาพบังคับก็ไม่อยากศึกษา ทำให้เป็นผลร้ายต่อตัวเองและประเทศชาติยิ่งนัก"

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะพัฒนากระบวนการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ให้มีความน่าสนใจยิ่งขึ้น เพื่อให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ ซึ่งจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น จึงมีแนวคิดที่จะนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมาใช้ในการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ โดยใช้วิธีการสอนแบบสืบสวนสอบสวน ซึ่งโรงเรียนบ้านบึง "อุตสาหกรรมนุเคราะห์" นั้นได้จัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงสอดคล้องกับการสอนโดยใช้วิธีการสืบสวนสอบสวน และจะเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนสนใจเรียนวิชาประวัติศาสตร์และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาประวัติศาสตร์ การสอนวิธีสืบสวนสอบสวนเป็นการเรียนรู้โดยวิธีการให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง มีกระบวนการวิเคราะห์ปัญหาและตัดสินใจ โดยใช้ความรู้ที่ผู้เรียนได้รับมาจากความคิดและการเสาะแสวงหามาด้วยตนเอง ภายใต้การแนะนำของครูผู้สอน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2543: 118)

จากสภาพปัญหาความเป็นมาและความสำคัญ ผู้วิจัยจึงทำการวิจัยเรื่อง “การใช้ชุดบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนประกอบวิธีการสอนแบบสืบสวนสอบสวนวิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1” ในรายวิชา ส 21106 ประวัติศาสตร์ 2 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทั้งนี้เพื่อต้องการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยให้นักเรียนเกิดความรัก ภูมิใจในชาติ เป็นพลเมืองดีของประเทศ โดยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนซึ่งเป็นวิธีสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง นอกจากนั้นการสอนแบบสืบสวนสอบสวน ยังเป็นวิธีการสอนที่ให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิด ให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชา ส 21106 ประวัติศาสตร์ 2 “ประวัติศาสตร์ไทยสมัยสุโขทัย” โดยใช้วิธีการสอนแบบสืบสวนสอบสวนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนประกอบวิธีการสอนแบบสืบสวนสอบสวน วิชา ส 21106 ประวัติศาสตร์ 2 “ประวัติศาสตร์ไทยสมัยสุโขทัย” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการใช้ชุดบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนประกอบวิธีการสอนแบบสืบสวนสอบสวนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

สมมติฐานการวิจัย

1. ชุดบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนโดยวิธีการสอนแบบสืบสวนสอบสวนมีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80
2. ผู้เรียนที่ได้รับการทดลองใช้ชุดบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองใช้ สูงกว่าก่อนทดลองใช้
3. ผู้เรียนที่ได้รับการทดลองใช้ชุดบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุม

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านบึง “อุตสาหกรรมนุเคราะห์” อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 490 คน 14 ห้องเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยทำการวิจัย 2 ห้องเรียน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน กลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 28 คน คือ ม. 1/1 และ ม. 1/11

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น การใช้ชุดบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนประกอบวิธีการสอนแบบสืบสวนสอบสวน

ตัวแปรตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง “ประวัติศาสตร์ไทยสมัยสุโขทัย”

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รัตนา เขตผดุง (2542) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนจากการประยุกต์ใช้วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภัทรภรณ์ พิทักษ์ธรรม (2543) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาระหว่างนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้โดยใช้กิจกรรมการสร้างแผนภูมิโน้ตส์กับการสอนตามคู่มือครูพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พรทิพา ชีเดนท์ริย์ (2548) ได้ทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาและความสามารถในการวางแผนของนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนตามรูปแบบการสืบเสาะหาความรู้ที่ใช้กระบวนการกลุ่มกับการสอนตามคู่มือครูผลวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบของการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ที่ใช้กระบวนการกลุ่มกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการวางแผนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

หทัยา เข้มเพชร (2548) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีประสิทธิภาพ 82.65/80.33 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประเภทของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านบึง “อุตสาหกรรมนุเคราะห์” อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 490 คน 14 ห้องเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยทำการวิจัย 2 ห้องเรียน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน กลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 28 คน คือ ม. 1/1 และ ม. 1/11

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น การใช้ชุดบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนประกอบวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน

ตัวแปรตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง “ประวัติศาสตร์ไทยสมัยสุโขทัย”

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ชุดบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ที่ใช้วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน เรื่อง “ประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงสุโขทัย” จำนวน 6 ชุด ใช้เวลาสอนชุดละ 2 คาบ รวม 12 คาบ ชุดที่ 1 การสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย ชุดที่ 2 การเมืองการปกครองสมัยสุโขทัย ชุดที่ 3 เศรษฐกิจสมัยสุโขทัย ชุดที่ 4 สังคมสมัยสุโขทัย ชุดที่ 5 ศิลปวัฒนธรรมสมัยสุโขทัย ชุดที่ 6 ความเสื่อมของอาณาจักรสุโขทัย

4.2 แบบประเมินคุณภาพสื่อชุดบทเรียนคอมพิวเตอร์
ช่วยสอน แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ แบบประเมินด้านเนื้อหา แบบประเมินด้านเทคนิคการผลิตสื่อ

4.3 แผนการจัดการเรียนรู้บทเรียนคอมพิวเตอร์
ช่วยสอน ที่ใช้วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน จำนวน 6 แผน

4.4 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้วิธีสอนแบบปกติ
จำนวน 6 แผน

4.5 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นข้อสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีดำเนินการทดลอง ในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1) ทำการทดสอบก่อนเรียน เพื่อวัดความรู้พื้นฐานของนักเรียน ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบนักเรียนกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองด้วยแบบทดสอบก่อนเรียน แล้วบันทึกผลการสอบไว้เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา ส 21106 “ประวัติศาสตร์ไทยสมัยสุโขทัย” โดยใช้แบบทดสอบคู่ขนานกับการทดสอบหลังเรียน

2) ดำเนินการทดลอง โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอนนักเรียน ทั้ง 2 กลุ่ม ซึ่งใช้เนื้อหาเดียวกัน ในระยะเวลาการสอน 12 คาบ คาบละ 50 นาที แต่ใช้วิธีสอนที่ต่างกันคือกลุ่มทดลองใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและสอนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน กลุ่มควบคุมโดยวิธีสอนแบบปกติ ดังตารางที่ 1

ตาราง 1 วันที่และเวลาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

สัปดาห์ ที่	วันที่	เวลา	แผนการ จัดการเรียนรู้	เนื้อหา
1-2	พฤ 6, 13 ธ.ค. 55	2 คาบ	แผนการ จัดการเรียนรู้ที่ 1	การสถาปนา อาณาจักรสุโขทัย
3-4	พฤ 20, 27 ธ.ค. 55	2 คาบ	แผนการ จัดการเรียนรู้ที่ 2	การเมืองการ ปกครองสมัย สุโขทัย
5-6	พฤ 3, 10 ม.ค. 56	2 คาบ	แผนการ จัดการเรียนรู้ที่ 3	เศรษฐกิจสมัย สุโขทัย
7-8	พฤ 17, 24 ม.ค. 56	2 คาบ	แผนการ จัดการเรียนรู้ที่ 4	สังคมสมัยสุโขทัย
9-10	พฤ 31 ม.ค., 7 ก.พ. 56	2 คาบ	แผนการ จัดการเรียนรู้ที่ 5	ศิลปวัฒนธรรม สมัยสุโขทัย
11-12	พฤ 14, 21 ก.พ. 56	2 คาบ	แผนการ จัดการเรียนรู้ที่ 6	ความเสื่อมของ อาณาจักรสุโขทัย

3) ทำการทดสอบหลังเรียน ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบหลังเรียน ทั้งนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา ส 21106 “ประวัติศาสตร์ไทยสมัยสุโขทัย” โดยใช้แบบทดสอบคู่ขนานกับการทดสอบก่อนเรียน

4) นำคะแนนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพ 80/80 โดยการหาค่าประสิทธิภาพของกระบวนการและผลลัพธ์ (E_1/E_2)

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชา ส 21106 ประวัติศาสตร์ 2 “ประวัติศาสตร์ไทยสมัยสุโขทัย” ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิเคราะห์ด้วยค่าสถิติ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) และค่าที (t -test dependent)

3. วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนประกอบวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมด้วยค่าที (t -test independent)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ โดยตรวจสอบหาค่า IOC

- 1) การหาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่า P และ ค่า R
- 2) วิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตร ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (KR-20)
- 3) ประสิทธิภาพของแบบฝึกโดยใช้สูตรการคำนวณ E_1/E_2
- 4) คะแนนเฉลี่ย(mean)
- 5) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviations)
- 7) ทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติของคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังเรียนโดยใช้ t -test dependent

- 8) ทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติของคะแนนเฉลี่ยระหว่างสองกลุ่มโดยใช้ t-test independent

สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ผลการทดสอบประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ในการทดลองแบบกลุ่มซึ่งได้ผลการทดลองในแต่ละชุดดังนี้

พบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รวมทั้ง 6 ชุด มีคะแนนเฉลี่ยประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 87.79 และคะแนนเฉลี่ยประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 88.21 แสดงว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 87.79/88.21 ซึ่งมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ โดยผลการประเมินกิจกรรมระหว่างเรียนของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนรวม 6 ชุด คำนวณได้เฉลี่ยร้อยละ 87.79 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ส่วนผลการประเมินหลังเรียนได้ค่าเฉลี่ยร้อยละ 88.21 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ถือว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนนี้มีประสิทธิภาพเท่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

ตาราง 2 ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) ของบทเรียนคอมพิวเตอร์ ช่วยสอนโดยใช้วิธีการสอนแบบสืบสวนสอบสวน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

จำนวนนักเรียน 56 คน	คะแนนแบบฝึกกิจกรรมระหว่างเรียน ชุดที่/คะแนนเต็ม						รวมทุกชุด	คะแนนผลสัมฤทธิ์ หลังเรียน
	ชุดที่ 1	ชุดที่ 2	ชุดที่ 3	ชุดที่ 4	ชุดที่ 5	ชุดที่ 6		
	10	10	10	10	10	10	60	40
$\sum X$	239	242	237	250	253	254	1475	988
\bar{X}	8.536	8.643	8.464	8.929	9.036	9.072	52.679	35.286
S.D.	1.291	0.870	0.508	0.813	0.745	0.899	2.736	1.630
ร้อยละ	85.35	86.42	84.64	89.28	90.35	90.71	87.79	88.21
E_1/E_2	87.79/88.21							

จากตารางพบว่าประสิทธิภาพกระบวนการและผลลัพธ์ (E_1/E_2) ของชุดบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 87.79 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 88.21 แสดงว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 87.79/88.21 ซึ่งมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

5.1.2 ผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชา ส 21106 ประวัติศาสตร์ 2 “ประวัติศาสตร์ไทยสมัยสุโขทัย”

พบว่า การเปรียบเทียบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ระหว่างก่อนและหลังการใช้ พบว่าคะแนนก่อนการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละเท่ากับ 70.08 ส่วนคะแนนหลังการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 82.58 ซึ่งแสดงว่า หลังการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นักเรียนมีคะแนนสูงกว่าก่อนการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังการใช้ชุดบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยสมัยสุโขทัย

คะแนน	ระยะเวลา	n	\bar{X}	S.D	ร้อยละ	t
	ก่อนสอน	28	28.03	2.285	70.08	0.07*
	หลังสอน	28	33.03	1.527	82.58	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง พบว่าคะแนนก่อนการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละเท่ากับ 70.08 ส่วนคะแนนหลังการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 82.58 ซึ่งแสดงว่า หลังการใช้ชุดบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นักเรียนมีคะแนนสูงกว่าก่อนการใช้ชุดบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

5.1.3 ผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

จากผลการเปรียบเทียบการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมพบว่า คะแนนก่อนเรียนกลุ่มควบคุมได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 56.07 คะแนนหลังเรียน ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 63.57 คะแนนของกลุ่มทดลองก่อนการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละเท่ากับ 70.08 ส่วนคะแนนหลังการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 82.58 ซึ่งแสดงว่าหลังการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มทดลองมีคะแนนสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 4 ผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม เรื่องประวัติศาสตร์ไทยสมัยสุโขทัย

คะแนน	กลุ่มตัวอย่าง	<i>n</i>	\bar{X}	S.D	<i>t</i>
	กลุ่มทดลอง	28	33.03	1.527	18.40*
	กลุ่มควบคุม	28	25.43	1.57	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมเรื่องประวัติศาสตร์ไทยสมัยสุโขทัย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าคะแนนคะแนนหลังการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มทดลอง ได้

คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 33.03 คิดเป็นร้อยละ 82.58 ส่วนคะแนนหลังเรียน กลุ่มควบคุม ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 25.43 คิดเป็นร้อยละ 63.57 ซึ่งแสดงว่าคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองมีคะแนนสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

1. ผลการทดสอบประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการคิด มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

จากผลการวิจัยการ การใช้ชุดบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ประกอบวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนวิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 โรงเรียนบ้านบึง “อุตสาหกรรมนุเคราะห์” พบว่าบทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอน รวมทั้ง 6 ชุด มีคะแนนเฉลี่ยประสิทธิภาพของ กระบวนการ (E_1) เท่ากับ 87.79 และคะแนนเฉลี่ยประสิทธิภาพของ ผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 88.21 แสดงว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 87.79/88.21 ซึ่งมีประสิทธิภาพตาม เกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ โดยผลการประเมินกิจกรรมระหว่างเรียนของ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รวม 6 ชุด คำนวณได้เฉลี่ยร้อยละ 87.79 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ส่วนผลการประเมินหลังเรียนได้ค่าเฉลี่ยร้อยละ 88.21 สูงกว่า เกณฑ์ที่กำหนดไว้ ถือว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนนี้มีประสิทธิภาพสูง กว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย เนื่องจาก ชุดบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สร้างขึ้นผ่านการตรวจสอบจาก ผู้เชี่ยวชาญว่ามีเนื้อหาที่น่าสนใจ เข้าใจง่าย มีสีสันดึงดูดใจผู้เรียน กระตุ้น ให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ มีเนื้อหาแยกเป็นชุด ๆ แต่ละชุดจะมีภาพประกอบ

สวยงาม มีคำบรรยายอย่างละเอียด และแบบทดสอบท้ายบทเรียน จึงส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกรักอยากเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัตนา เขตผดุง (2542) ได้ศึกษาการประยุกต์ใช้วิธีสอนแบบสืบสวน สอดคล้องกับการสอนแบบปกติในการเรียนวิชาสังคมศึกษา และ วารุณี ชาวสว่าง (2549) ได้ศึกษาการสอนแบบสืบสวนสอดคล้องกับการสอนแบบปกติในวิชาคณิตศาสตร์

การที่ได้ข้อสรุปเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก

1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ทั้ง 6 ชุด ได้สร้างขึ้นโดยมีการปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับพัฒนาการและความสนใจประสบการณ์ และพื้นฐานของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนตั้งแต่ชุดที่ 1 ถึงชุดที่ 6 ตามลำดับโดยไม่ข้ามชุดใดชุดหนึ่ง ผู้วิจัยให้คำชี้แนะและให้คำปรึกษาการเรียนรู้ต้องเกิดจากการประสานกันระหว่างครูกับนักเรียน สิ่งแวดล้อมรอบตัวนักเรียนมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน หากแต่การพัฒนาความคิดที่มีอยู่แล้วในลักษณะเป็นการสร้างความคิดจากพื้นฐานความคิดเดิม มากกว่าดูดซับความคิด การสอนให้ผู้เรียนมีองค์ความรู้ คือการสอนให้ผู้เรียนคิดจากประสบการณ์และพื้นฐานของผู้เรียน อันจะเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ที่แท้จริง

2) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สร้างขึ้นได้ทำการวิเคราะห์สาระและมาตรฐานการเรียนรู้จากกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสตร์ และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วนำมาจัดทำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีขั้นตอนการสร้างอย่างเป็นระบบและใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมตามหลักการทฤษฎีที่เป็นแนวทางและประโยชน์ต่อการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีประสิทธิภาพ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สร้างขึ้นได้คำนึงถึงความเหมาะสมของเนื้อหา

รวมทั้งได้ดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ส่งผลให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเนื้อหาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

3) การสอนที่ใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนสำคัญ และเห็นประโยชน์ของการทำแบบฝึกในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและช่วยพัฒนาความคิดได้ฝึกการปฏิบัติจริงโดยแลกเปลี่ยนการเรียนรู้แสดงความคิดเห็น ค้นคว้าเอกสาร มีการวางแผนเป็นระบบ ฝึกการแก้ปัญหาการคิดด้วยตนเอง สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการทางสติปัญญา ซึ่งอาศัยสิ่งเร้าและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม กับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การใช้ลักษณะการเรียนรู้แบบต่าง ๆ รวมทั้งกระบวนการคิดที่หลากหลายและอย่างมีเป้าหมายของผู้เรียนเป็นไปอย่างมีคุณภาพมากขึ้น

โดยข้อสังเกตทั้ง 3 ประการดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ ชาตรีเกิดธรรม (2543: 22) ที่ได้วิเคราะห์ถึงความสำคัญของการสอนแบบสืบสวนสอบสวนกล่าวว่า วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนเป็นวิธีสอนที่ฝึกให้นักเรียนรู้จักค้นคว้าหาความรู้ โดยใช้กระบวนการทางความคิดหาเหตุผลจะค้นพบความรู้หรือแนวทางแก้ปัญหาที่ถูกต้องด้วยตนเอง โดยผู้สอนตั้งคำถามประเภทกระตุ้นให้นักเรียนใช้ความคิดหาวิธีการแก้ปัญหาได้เอง และสามารถนำการแก้ปัญหามาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งเป็นวิธีสอนที่เน้นความสำคัญของนักเรียนหรือยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางและแนวคิดของ ไสว พักขาว (2544: 102) ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของ สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ (2545: 136) และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดองค์ความรู้ ทักษะสำคัญ และคุณลักษณะของสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ที่เป็นพื้นฐานสำคัญที่สุดที่ทุกคนต้องเรียนรู้ การนำความรู้ไปใช้ ในการศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ และแก้ปัญหายังเป็นระบบ

2. ผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังการใช้ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชา ส 21106 ประวัติศาสตร์ 2 “ประวัติศาสตร์ไทยสมัยสุโขทัย”

จากผลการเปรียบเทียบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ระหว่าง ก่อนและหลังการใช้ พบว่าคะแนนก่อนการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยสมัยสุโขทัย ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละเท่ากับ 70.08 ส่วนคะแนนหลังการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 82.58 ซึ่งแสดงว่า หลังการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นักเรียนมีคะแนนสูงกว่าก่อนการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยเนื่องจากแบบทดสอบของชุดบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สร้างขึ้นผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญว่ามีความยากง่ายเหมาะสม เนื้อหาที่น่าสนใจ เข้าใจง่าย กระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ แต่ละบทมีภาพประกอบพร้อมคำบรรยายอย่างละเอียด และแบบทดสอบท้ายบทเรียน

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาตรี ต่างสมปอง (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เรื่อง ขรവാสาธรรม 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 วัดอุประสงค์เพื่อสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เรื่อง ขรวาสาธรรม 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และเพื่อทราบผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เรื่อง ขรวาสาธรรม 4 ผลการวิจัยพบว่า ได้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สร้างขึ้นในรูปแบบสาขา มีประสิทธิภาพ

เท่ากับ 83.13/83.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และมีความคิดเห็นต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในภาพรวมและแต่ละด้านว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน และ ระพี โกมลนุสิต (2547) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง อริยสัจ 4 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลราชบุรี จังหวัดราชบุรี วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง อริยสัจ 4 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลราชบุรีและหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง อริยสัจ 4 ของนักเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง อริยสัจ 4 ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง อริยสัจ 4 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.58/85.25 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของคะแนนในแต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอยู่ในระดับมาก

3. ผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

จากผลการเปรียบเทียบการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมพบว่า คะแนนก่อนเรียนกลุ่มควบคุม

ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 56.07 คะแนนหลังเรียน ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 63.57 คะแนนของกลุ่มทดลองก่อนการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละเท่ากับ 70.08 ส่วนคะแนนหลังการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 82.58 ซึ่งแสดงว่าหลังการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มทดลองมีคะแนนสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 เนื่องจากการสอนโดยใช้ชุดบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนนั้น มีเนื้อหาที่น่าสนใจ นักเรียนได้เห็นรูปภาพ คำบรรยาย ภาพประกอบต่าง ๆ ทำให้เข้าใจได้ง่าย และการสอนแบบสืบสวนสอบสวนก็ช่วยให้เด็กได้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ เข้าใจบทเรียนมากขึ้น แต่การสอนแบบปกตินั้น ครูใช้วิธีการบรรยายและหนังสือแบบเรียน ทำให้นักเรียนไม่ได้เห็นภาพ จึงยากต่อการทำความเข้าใจ

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนาเขตผดุง (2542) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา การประยุกต์ใช้วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนกับการสอนแบบปกติ พบว่าจากการประยุกต์ใช้วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรารณณ์ พิทักษ์ธรรม (2543) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาระหว่างนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้โดยใช้กิจกรรมการสร้างแผนภูมิโน้ตทัศน์กับการสอนตามคู่มือครู พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ หัตยา เข้มเพชร (2548) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สำหรับ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีประสิทธิภาพ 82.65/80.33 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1) ครูผู้สอนต้องมีความรู้ในด้านเกี่ยวกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และทำความเข้าใจในกิจกรรมต่าง ๆ ในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อให้การใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2) ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบสวนสอบสวน ควรศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้โดยการสอนแบบสืบสวนสอบสวนให้เข้าใจทุกขั้นตอนก่อนลงมือสอน

3) ครูผู้สอนควรเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนแต่ละคน/กลุ่ม อาจใช้เวลาในการเรียนรู้แตกต่างกัน ดังนั้นครูผู้สอนควรคอยติดตาม ให้การสนับสนุนส่งเสริมผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

4) ในการเรียนโดยใช้กิจกรรมแบบสืบสวนสอบสวนไม่ควรกำหนดเวลาให้นักเรียนทำงานให้เสร็จ ในช่วงต้องให้นักเรียนได้ไปศึกษาค้นคว้านอกเวลา และระยะเวลาที่นักเรียนเก็บรวบรวมข้อมูล ควรมีการตรวจสอบความก้าวหน้าของผลการศึกษาค้นคว้า และแนะนำหรือเตรียมแหล่งเรียนรู้ไว้

5) ครูผู้สอนควรแจ้งผลการประเมินการทำงานให้นักเรียนทราบก่อนทำการสอนครั้งต่อไป เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนร่วมมือกันทำงาน และเพื่อนำไปปรับปรุงการทำงานครั้งต่อไป

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551.**
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่ง
ประเทศไทย, 2551.
- ชาติรี เกิดธรรม. การจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ที่เน้นนักเรียนเป็น
ศูนย์กลางการเรียนรู้วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน.
วารสารปฏิรูปการศึกษา: 23.
- ชาติรี ต่างสมปอง. การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนหลักสูตรทาง
พระพุทธศาสนา เรื่อง ฆราวาสธรรม 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและ
การนิเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2547.
- ประเวศ วะสี. **ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด.** กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2543.
- พรทิพา ชิเดนทรีย์. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา
และความสามารถในการวางแผนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ที่ได้รับการสอนตามรูปแบบการสืบเสาะหาความรู้ที่ใช้กระบวนการ
กลุ่มกับการสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการมัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ, 2548.
- ภัทราภรณ์ พิทักษ์ธรรม. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความสามารถ
ด้านการคิดวิเคราะห์และเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้โดย
ใช้กิจกรรมการสร้างแผนภูมิโน้ตส์กับการสอนตามคู่มือครู.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการมัธยมศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2543.

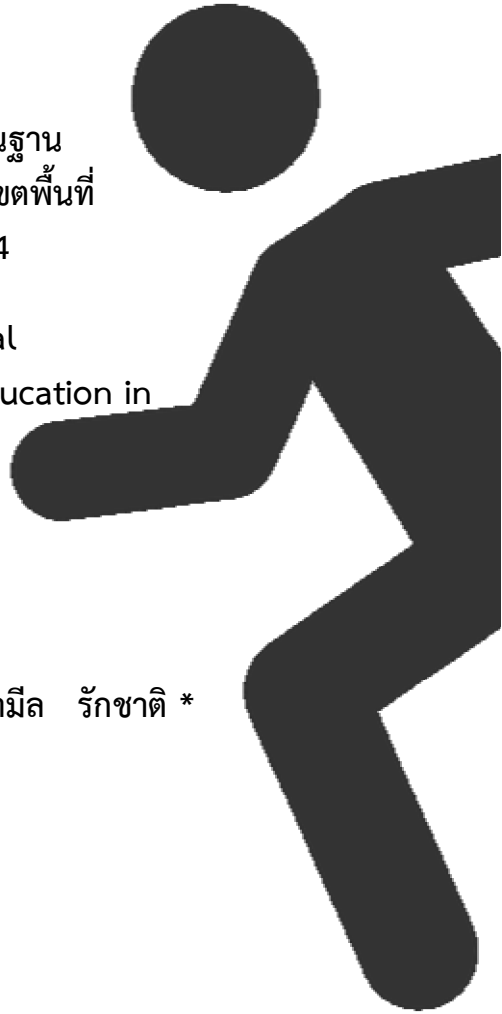
- ระพี โกมลนุสิต. การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง อริยสัจ 4 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลราชบุรี จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชา เทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2547.
- รัตนา เขตผดุง. การประยุกต์ใช้วิธีสอนแบบสืบสวนในวิชาสังคมศึกษาของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2542.
- วารุณี ขาวสว่าง. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องเงิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนแบบสืบสวน สอบสวนกับการสอนแบบปกติ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2549.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. 21 วิธีจัดการเรียนรู้ : เพื่อพัฒนากระบวนการคิด. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์, 2545.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. โครงการพัฒนาคุณภาพการเรียน การสอน. กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี, 2543.
- หัตทยา เข้มเพชร. การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องภูมิภาคเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน สังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 2548.

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
โรงเรียนในอำเภอคูเมือง สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

Participation in the Educational
Administration of the Basic Education in
Kumaung District under
the office of Primary Buriram
Educational Service Area 4

อามील รักชาติ *

* มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในอำเภอคูเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามระดับการศึกษา ประเภทของโรงเรียน และขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากโรงเรียนในอำเภอคูเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ประจำปีการศึกษา 2550 จำนวน 210 คน จำแนกเป็น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากโรงเรียนประถมศึกษา 39 โรงเรียน จำนวน 145 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา 10 โรงเรียน จำนวน 65 คน โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมี 3 ลักษณะได้แก่ แบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบคำถามปลายเปิด มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.967 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที่แบบกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Samples t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) ผลการวิจัยพบว่า

1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในอำเภอคูเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการจัดตั้งงบประมาณและรับผิดชอบค่าใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา รองลงมาคือ ด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในอำเภอคูเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่น ๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามประเภทของโรงเรียน พบว่าโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา จัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาความแตกต่างเป็นรายด้าน พบว่าความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดกลาง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดกลางมีค่าเฉลี่ยสูงกว่า ส่วนด้านอื่น ๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีจำนวนมากที่สุด 3 อันดับได้แก่ 1) ควรรับฟังการเสนอแนะและความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาในการออกมาตรการต่าง ๆ ของสถานศึกษา เพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน 2) ควรเชิญคณะกรรมการสถานศึกษาเข้าประชุมวางแผนการจัดสรรงบประมาณ เพื่อดำเนินการตามโครงการของโรงเรียน และ 3) การกำกับ ติดตามผลการดำเนินการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา ควรให้คณะกรรมการสถานศึกษามีบทบาทมากขึ้นตามลำดับ

ABSTRACT

This research aims to study and compare opinions on Participation in the Educational Administration of the Basic Education in Kumaung District under the office of primary Buriram Educational Service Area 4.

Differentiated by education level type of school and school size, the sample used in this research is the committee on Basic Education from school In Kumaung District under the office of primary Buriram Education Service Area 4 academic year 2007. The research contains 210 samples which are 145 samples from 39 Basic Education primary schools along with 65 samples from 10 Basic Education and the Board of School Education Expansion. The sample size was determined by the Krejcie and Morgan's table. Tool that was used to collect data is a questionnaire with three varieties; Checklist, Rating Scale 5 level, and Open-ended form with the reliability at 0.967. The statistics that were used in data analysis are Percentage, Mean, Standard Deviation, Tested Hypotheses Independent Samples t-test and One - way Analysis of Variance.

The results show that.

1. Participation rate in the Educational Administration of the Committee on Basic Education from school In Kumaung District under the office of Primary Buriram Education Service Area 4 was at a high level. The aspect that has the highest level is the establishment of the budgets and responsible of the educational budget. The second level is the development of curriculum. The aspect that has the lowest level is the mobilization of resources to provide educational benefits.

2. Comparison of the participation's level in the Educational Administration of the Basic Education in Kumaung District under the office of primary Buriram Education Service Area 4 by education level found no difference. However, it was found that the development of curriculum has some statistically difference significant at the .01 level. Classified by type of schools found no difference as well, but it was found that the mobilization of resources to provide education benefits and benefits from the assets of the institution differences is statistically difference at the .05 level. Classified by size of the schools found no difference as well but it was found that the preparation of the development plan of each educational institutions statistically difference at the .05 level. It was found that the opinions of the school board between small size schools and medium size schools are statistically difference at the .05 level and the opinions from the average size school board are higher than the medium size school.

3. The suggestions about participation in the Educational Administration of the basic education, there are three ranks which are; 1) the suggestions and opinions of the school board should be listened in order to get the same understanding 2) the school board should be invited to attend the meeting for the budget plan. And 3) the school board should be monitoring the use of the educational resources.

บทนำ

การจัดการศึกษานั้น รัฐมีนโยบายกระจายอำนาจการจัดการศึกษา โดยให้ท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการจัดการศึกษาในชุมชน หมายถึงการที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามาเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในโรงเรียน โดยร่วมกันกำหนดแนวทางในการจัดการศึกษา การจัดทำธรรมนูญโรงเรียน การร่วมดำเนินการโดยการสนับสนุนให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาการร่วมติดตามประเมินผล การดำเนินการ เสนอแนะให้ข้อคิดเห็นปรับปรุงผลการดำเนินงานการตรวจสอบการ ดำเนินงานของโรงเรียน และการร่วมรับผิดชอบการจัดการศึกษาของ ชุมชนรวมทั้งการมีส่วนร่วมในการประกันโอกาสทางการศึกษา ประกัน คุณภาพการศึกษา ประกันประสิทธิภาพ และการประกันความปลอดภัย ของนักเรียน หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และมุ่งปฏิบัติให้เกิดทักษะด้านการปฏิบัติจริง จนเกิดเป็นนิสัย สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ การจัดการศึกษา เปิดกว้างให้โรงเรียนสามารถพัฒนาหลักสูตรเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับ ท้องถิ่นมากขึ้น ตลอดจนเปิดโอกาสให้ชุมชนสามารถเข้ามามีบทบาท สำคัญต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐานจึงเป็นตัวแทนสำคัญจากครอบครัวและชุมชน ในการเข้ามามี บทบาทในการจัดการศึกษาของโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติ, 2543: 74-113)

ในฐานะผู้วิจัยเป็นครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 มีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมในการ จัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในอำเภอกุเมื่อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 เพื่อใช้

เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายและหาแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในอำเภอคูเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 4
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในอำเภอคูเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 4 จำแนกตามระดับการศึกษา ประเภทของโรงเรียน และขนาดของโรงเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้นุ่งศึกษา ความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในอำเภอคูเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 4 ในกรอบของภาระหน้าที่ 10 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการจัดทำนโยบายแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา

1.2 ด้านการจัดตั้งงบประมาณและรับผิดชอบการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา

1.3 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

1.4 ด้านการจัดการเรียนการสอนสภาพแวดล้อมบรรยากาศ
การเรียนการสอนที่เหมาะสม

1.5 ด้านการออกกระเปียบข้อบังคับประกาศและแนวปฏิบัติ
ต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด

1.6 ด้านการกำกับติดตามประเมินผลงานโครงการและ
ประเมินการปฏิบัติงาน

1.7 ด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาค้นคว้า
ผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา

1.8 ด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา

1.9 ด้านการส่งเสริมความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน

1.10 ด้านการปฏิบัติหน้าที่อื่นที่ได้รับมอบหมายตามที่
กฎหมายกำหนด

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในอำเภอคูเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ปีการศึกษา 2556 ซึ่งมี 49 โรงเรียน มีประชากรรวมทั้งสิ้น 459 คน จำแนกเป็น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากโรงเรียนประถมศึกษา 39 โรงเรียน จำนวน 357 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา 10 โรงเรียน จำนวน 102 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

2.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่

และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 210 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น

3.1.1 ระดับการศึกษา จำแนกเป็น ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรีขึ้นไป

3.1.2 ประเภทของโรงเรียน จำแนกเป็น โรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

3.1.3 ขนาดของโรงเรียน จำแนกเป็น ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาประเมินเป็นภาระหน้าที่ 10 ด้าน

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน
2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลคืนด้วยตนเอง
3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาแล้วจำนวน 210 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 และนำมา จัดลำดับข้อมูล
4. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลต่อไป ผลปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.967 ซึ่งผ่านเกณฑ์และสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1.1 เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) จะมีคำตอบให้เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ()

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งคำถามครอบคลุมการมีส่วนร่วมในภาระหน้าที่ 10 ด้าน แบ่งระดับการมีส่วนร่วมเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	มีส่วนร่วมมากที่สุด
4	หมายถึง	มีส่วนร่วมมาก
3	หมายถึง	มีส่วนร่วมปานกลาง
2	หมายถึง	มีส่วนร่วมน้อย
1	หมายถึง	มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพิ่มเติมนอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้ว

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม
ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)
2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในอำเภอคูเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 4 การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในอำเภอคูเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 4 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าโดยรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่น ๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามประเภทของโรงเรียน พบว่าโดยรวมมีความคิดเห็นไม่

แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา จัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่าโดยรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาความแตกต่างเป็นรายด้าน พบว่าความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดกลาง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดกลางมีค่าเฉลี่ยสูงกว่า ส่วนด้านอื่น ๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีจำนวนมากที่สุด 5 อันดับได้แก่ 1) ควรรับฟังการเสนอแนะและความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาในการออกมาตรการต่าง ๆ ของสถานศึกษา เพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน 2) ควรเชิญคณะกรรมการสถานศึกษาเข้าประชุมวางแผนการจัดสรรงบประมาณ เพื่อดำเนินการตามโครงการของโรงเรียน 3) การกำกับติดตามผลการดำเนินการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาควรให้คณะกรรมการสถานศึกษามีบทบาทมากขึ้น 4) ควรให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดกิจกรรม/โครงการของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับชุมชนด้วย 5) ควรจัดอบรมหรือให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาตรงตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้มากขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในอำเภอคูเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดนี้อาจเป็นเพราะว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในอำเภอคูเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเป็นอย่างดี จึงทำให้การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุดผลการวิจัยได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิริยะ อ่องสุวรรณ (2549 : บทคัดย่อ) ผลการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระนอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา จัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรและรับจ้างทั่วไป จึงทำให้มีรายได้น้อยและไม่ค่อยมีเวลาต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2. เปรียบเทียบการแสดงความคิดเห็นในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในอำเภอคูเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรีขึ้นไป โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมควร กาฬรัตน์ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่สุราษฎร์ธานี เขต 3 ผลการวิจัย พบว่าระดับการมีส่วนร่วม

ร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ผลการเปรียบเทียบระดับ การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. เปรียบเทียบการแสดงความคิดเห็นในการจัดการศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในอำเภอคูเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ของโรงเรียน ประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูทรัพย์ ภาวงศ์ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ ศึกษาสภาพ และปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่จัดการศึกษาภาคบังคับ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับสภาพ และปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพในการดำรง ตำแหน่ง พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีสภาพในการ ดำรงตำแหน่งต่างกัน มีสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมโดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการระดมทรัพยากรเพื่อ การศึกษา จัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. เปรียบเทียบการแสดงความคิดเห็นในการจัดการศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในอำเภอคูเมือง สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามขนาดของ โรงเรียน เล็ก กลาง ใหญ่ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ สลิต เชาวดี (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ใน ภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่ ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความคิดเห็นว่ คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านงบประมาณ มากกว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการ จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 จึงต้องเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในอำเภอคูเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ที่สังกัดโรงเรียน ขนาดกลางมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในอำเภอคูเมือง สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ

ได้แก่ ควรจัดอบรมหรือให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาตรงตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้มากขึ้น ควรเชิญคณะกรรมการสถานศึกษาเข้าประชุมวางแผนการจัดสรรงบประมาณ เพื่อดำเนินการตามโครงการของโรงเรียน ให้คณะกรรมการสถานศึกษาสอบถามความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น เพื่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความสนใจต่อการจัดการศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรม โครงการต่าง ๆ ของสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยที่ได้สรุปและอภิปรายมานั้น ผู้วิจัยมีแนวคิดเป็นข้อเสนอแนะ เพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้และการทำวิจัยครั้งต่อไปดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในอำเภอคูเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 10 ด้าน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา จัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา ดังนั้นผู้นำชุมชนหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจึงจำเป็นต้องมีการส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีอาชีพที่หลากหลายนอกเหนือจากการทำเกษตรกรรมเพียงอย่างเดียว เพื่อเป็นการสร้างรายได้ให้กับครอบครัว ซึ่งจะช่วยให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาทในด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

จัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษามากขึ้น ส่งผลให้เกิดการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

1.2 โรงเรียนในอำเภอคูเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ควรเชิญคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความรู้แก่นักเรียนในการเป็นวิทยากรท้องถิ่น และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักเรียนและครูในชั้นเรียน ควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสอบถามความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น เพื่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา และควรให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการศึกษาท้องถิ่นร่วมกับชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างจริงจังในการร่วมกันกำหนดแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและสำนักงานเขตพื้นที่

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

จากผลการวิจัยที่ได้สรุปและอภิปรายมานั้น ผู้วิจัยมีแนวคิดเป็นข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ควรศึกษารูปแบบต่าง ๆ ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา

ขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ

2.2 ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับเขตพื้นที่ เพื่อจะได้ทราบข้อแตกต่างในการปฏิบัติงานและสามารถนำมาปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.3 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนที่จัดการศึกษาภาคบังคับ

ในเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากขึ้นเพื่อจะได้นำมาพัฒนา
สถานศึกษาให้มีคุณภาพมากขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ ด้วยความกรุณาและความ
ช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากรองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์
ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ประธานกรรมการ ผู้ช่วย
ศาสตราจารย์ ดร.สงวน ทรงวิวัฒน์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วย
ศาสตราจารย์ ดร.นิตยา บรรณประสิทธิ์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และ
ดร.เบญจพร วรณุปถัมภ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำปรึกษา
แนะนำ ในการแก้ไขข้อบกพร่อง และเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดมาโดยตลอด
ผู้วิจัยมีความซาบซึ้ง ประทับใจเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบพระคุณเป็น
อย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ นายบรรหาญ บุญจันทร์ ผู้อำนวยการโรงเรียน
บ้านโนนเจริญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4
นายมนตรี นันโซ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโนนเจริญ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 และนาย
กนกศักดิ์ ชัยสมักร ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านสวายสอ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ที่ให้ความ
อนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือด้วยดี
ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในอำเภอคูเมือง สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ที่ให้ความอนุเคราะห์ให้ข้อมูลเพื่อ
การวิจัย

ขอขอบพระคุณคุณเพื่อนร่วมชั้นสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
รุ่น 19 หมู่ 3 ทุกท่าน ที่คอยให้กำลังใจให้การสนับสนุนแก่ผู้วิจัยมาโดย
ตลอด คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบให้
บุพการี ครอบครัวและผู้มีอุปการคุณทุกท่านที่ได้สร้างพื้นฐานการศึกษา
และสร้างทักษะให้แก่ผู้วิจัยตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน

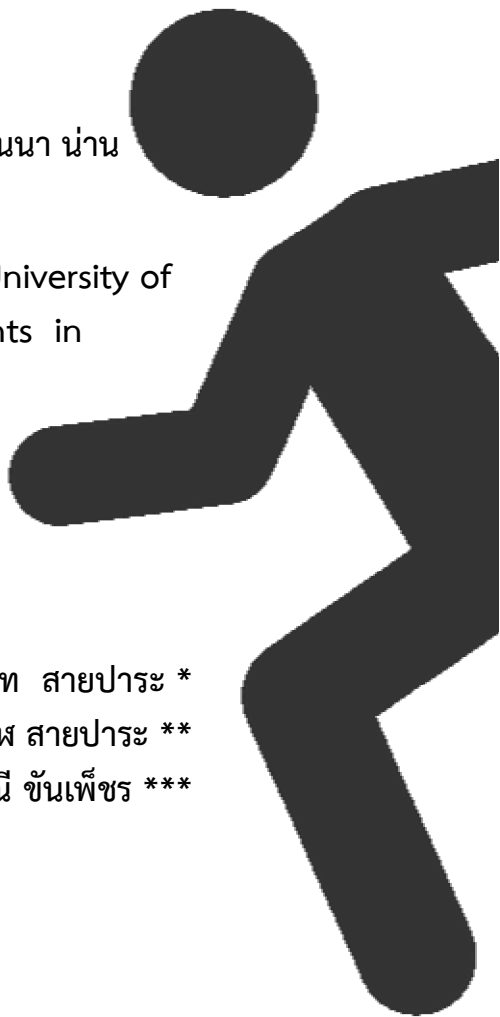
บรรณานุกรม

- ชูทรัพย์ ภาวงศ์. สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่จัดการศึกษา ภาคบังคับสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2551.
- วิริยะ อ่องสุวรรณ. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ระนอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 2549.
- สกลิต เขาวดี. การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏพระนคร, 2551.
- สมควร กาฬรัตน์. การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่ สุธาษฎร์ธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 2549.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. แนวทางการดำเนินงาน ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2543.

การมีส่วนร่วมของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน
ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

Participation of Rajamangala University of
Technology Lanna Nan Students in
Environment Conservation

สวาท สายปาระ *
เพลิฟ สายปาระ **
ดารณี ชั้นเพชร ***

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
ล้านนา น่าน

** อาจารย์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
น่าน

*** อาจารย์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
น่าน

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในครั้งนี้เป็น การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของนักศึกษาต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การมีส่วนร่วมของนักศึกษาต่อการมีส่วนร่วมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทำการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยจำนวน 325 ชุด และทำการสุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) ด้วยวิธีการสุ่มแบบตามสะดวก (Convenience Sampling) โดยผลการวิจัยที่ได้สามารถสรุปได้ดังนี้

ระดับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการร่วมศึกษาปัญหา ด้านการร่วมปฏิบัติ ด้านการร่วมบำรุงรักษาและปรับปรุงแก้ไข และด้านการร่วมติดตามประเมินผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

สำหรับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การมีส่วนร่วมของนักศึกษาต่อการมีส่วนร่วมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ภูมิลำเนา และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยโดยภาพรวม ได้แก่ อายุ และปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านการร่วมศึกษาปัญหา ได้แก่ เพศ อายุ และภูมิลำเนา ด้านการร่วมบำรุงรักษาและปรับปรุงแก้ไข ได้แก่ เพศ และอายุ

ABSTRACT

The Participation of Rajamangala University of Technology Lanna Nan Students in Environment Conservation is a survey research. The purpose of this research is to study the participation of the students in environment and factors affecting the participation on the students in environment. The tool used in this research is a questionnaire. The sample are 365 students with Convenience sampling method.

The results showed that Level of Participation of Rajamangala University of Technology Lanna Nan Students in Environment Conservation as the whole picture is standing in high level. Consideration Per-item reveals that the items that have the high level are the considered in the study, practice, Integration, maintenance and improvement. Monitoring and evaluation.

For the factors that affect the participation of the students in environment are gender, age, education level domicile and residence time, within the community. The results showed that the main factor is age.

The factors that affect the students participation in Environment Conservation and problem study are gender, age and domicile. The factors that affect the maintenance and improvement aspect are gender and age.

บทนำ

สิ่งแวดล้อมนับจากอดีตจนถึงปัจจุบันยังขาดหลักการอนุรักษ์ ส่งผลกระทบต่อการฟื้นตัวตามธรรมชาติของสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก ทำให้สภาพพื้นที่เกิดความแห้งแล้งมาก โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้ง นอกจากนี้ยังเกิดปัญหาความขัดแย้งในการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ จากสภาพปัญหาดังกล่าว พบว่า มีสาเหตุสำคัญมาจากความยากจน การขาดที่ดินทำกินของประชากรที่อาศัยอยู่โดยรอบ การขาดเอกสารสิทธิ์ในที่ดิน เนื่องจากประชาชนที่อาศัยอยู่บางส่วน ได้อาศัยที่ป่าสงวนแห่งชาติเป็นที่ทำกินโดยไม่มีเอกสารสิทธิ์ การขาดอาชีพและรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีพ รวมทั้งการขาดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นตื้นเพื่อยังประโยชน์ระยะยาวและอย่างยั่งยืน แนวทางการแก้ไขปัญหาคือการบูรณาการพื้นที่เพื่อใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ จึงต้องให้ความสำคัญกับการแก้ไขที่สาเหตุ กล่าวคือ ทำอย่างไรจึงจะให้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในการแก้ไขปัญหาความยากจนของประชากรได้ โดยให้มีการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรธรรมชาติควบคู่กันไป (มณฑล เอกอดุลย์พันธ์, 2552)

การศึกษาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา หมวดีวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ เป็นวิชาที่ให้นักศึกษาเลือกศึกษาในรายวิชาสิ่งแวดล้อมกับการพัฒนา และรายวิชาสิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากร ซึ่งมีรูปแบบของการให้การศึกษา และเนื้อหาของสิ่งแวดล้อม และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากร ซึ่งการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งเชื่อว่าการมีส่วนร่วมของนักศึกษาจะทำให้มีการพัฒนาการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไว้ให้นานที่สุด

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของนักศึกษาต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

วิธีการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน จำนวน 325 ราย

โดยใช้สูตรการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ทราบจำนวนประชากรของ Taro Yamane (อ้างอิงใน กัลยา วาณิชย์บัญชา, 2548)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาจากทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบบสอบถามจะแบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของนักศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้ทั้งหมดโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัย โดยใช้ค่าสถิติในการวิเคราะห์ดังนี้

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำมาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ โดยจำแนก

ตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ภูมิภาค และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

2. แบบสอบถามวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ใน 4 ด้าน ได้แก่ คือ ด้านการศึกษา ปัญหา ด้านการปฏิบัติ ด้านการบำรุงรักษาและปรับปรุงแก้ไข และด้านการติดตามประเมินผล และรายงานการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

ผลการศึกษา

การศึกษาวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในครั้งนี้ผู้ศึกษาค้นคว้าได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 สภาพการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในภาพรวมและเป็นรายด้าน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

ตอนที่ 3 สภาพการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

ตอนที่ 1 สภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ภูมิลำเนา และระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน ได้ผลดังตาราง 1

ตาราง 1 สภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

ปัจจัยส่วนบุคคล	N = 325	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	163	50.15
หญิง	162	49.85
รวม	325	100.00
2. อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	118	36.31
20 ปีขึ้นไป	207	63.69
รวม	325	100.00
3. ระดับการศึกษา		
ปวส.	71	21.85
ป.ตรี	254	78.15
รวม	325	100.00

4. ภูมิภาค		
เขตเทศบาล	104	32.00
นอกเขตเทศบาล	221	68.00
รวม	325	100.00
5. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน		
น้อยกว่า 5 ปี	46	14.15
5-10 ปี	26	8.00
11-15 ปี	28	8.62
15 ปีขึ้นไป	225	69.23
รวม	325	100.00

จากตาราง 1 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 325 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 50.15 เป็นเพศหญิง จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 49.85

เมื่อพิจารณาอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 325 คน มีอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 36.31 มีอายุมากกว่า 20 ปี จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 63.69

เมื่อพิจารณาระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 325 คน มีนักศึกษากำลังศึกษาระดับ ปวส. จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 21.85 และมีนักศึกษากำลังศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 254 คน คิดเป็นร้อยละ 78.15

เมื่อพิจารณาภูมิภาค พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 325 คน มีภูมิภาคเขตเทศบาล จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 32 และมีภูมิลำเนาอกเขตเทศบาล จำนวน 221 คน คิดเป็นร้อยละ 68

เมื่อพิจารณาระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 325 คน มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 14.15 มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ระหว่าง 5-10 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 8 มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ระหว่าง 11-15 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 8.62 และ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 69.23

ตอนที่ 2 สภาพการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในภาพรวมและเป็นรายด้าน

การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักศึกษาในภาพรวมและเป็นรายด้าน โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการร่วมศึกษาปัญหา การร่วมปฏิบัติ การร่วมบำรุงรักษาและปรับปรุงแก้ไข และการร่วมติดตามประเมินผล และรายงานการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ได้ผลการวิเคราะห์นำเสนอตามตารางที่ 2

ระดับเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยกำหนดเกณฑ์			
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.21-5.00	หมายถึง	มีส่วนร่วมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.41-4.20	หมายถึง	มีส่วนร่วมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมระดับมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.61-3.40	หมายถึง	มีส่วนร่วมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.81-2.60	หมายถึง	มีส่วนร่วมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00-1.80	หมายถึง	มีส่วนร่วมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมระดับน้อยที่สุด

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในภาพรวมและเป็นรายด้าน

การมีส่วนร่วมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ล้านนา น่าน ในการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม	N = 325		ระดับการ มีส่วนร่วม
	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านการร่วมศึกษาปัญหา	3.65	0.961	มาก
2. ด้านการร่วมปฏิบัติ	3.59	0.948	มาก
3. ด้านการร่วมบำรุงรักษาและ ปรับปรุงแก้ไข	3.59	0.933	มาก
4. ด้านการร่วมติดตามประเมินผล	3.50	0.982	มาก
เฉลี่ยรวม	3.58	0.956	มาก

จากตาราง 2 พบว่า การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการร่วมปฏิบัติ การร่วมศึกษาปัญหา การร่วมบำรุงรักษาและปรับปรุงแก้ไข และการร่วมติดตามประเมินผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65, 3.59, 3.59 และ 3.50 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 สภาพการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยแยกเป็นรายชื่อ

จากการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ของแต่ละด้านโดยแยกเป็นรายชื่อแล้ว ได้ผลการวิเคราะห์ตามที่ปรากฏในตาราง 3 ดังนี้

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้านการศึกษาปัญหา

การมีส่วนร่วมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ล้านนา น่าน ในการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม	N = 325		ระดับการ มีส่วนร่วม
	\bar{X}	S.D.	
ด้านการร่วมศึกษาปัญหา			
1. การเข้าร่วมประชุมเสนอปัญหา ความต้องการในการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมในชุมชน	3.74	1.035	มาก
2. การติดตามข่าวสารเกี่ยวกับปัญหา สิ่งแวดล้อมอยู่เสมอ	3.76	0.860	มาก
3. การเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา วิธีการปรับปรุงเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม	3.66	0.958	มาก
4. การได้มีส่วนร่วมให้ข้อมูลเกี่ยวกับ ชุมชนของการแก้ปัญหาของ เจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อประโยชน์ใน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3.61	0.978	มาก

5. การพูดคุยแลกเปลี่ยนความ

คิดเห็นกับคนในชุมชนเกี่ยวกับปัญหา

สิ่งแวดล้อม	3.50	0.974	มาก
เฉลี่ยรวม	3.65	0.961	มาก

จากตาราง 3 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในด้านการศึกษาปัญหา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่ามีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากทั้งหมด โดยมีข้อที่ได้คะแนนค่าเฉลี่ยสูงสุดโดยเรียงตามคะแนนจากมากไปน้อย 5 อันดับ ได้แก่ การติดตามข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมอยู่เสมอ การเข้าร่วมประชุมเสนอปัญหาความต้องการในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน การเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหามา วิธีการปรับปรุงเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม การได้มีส่วนร่วมให้ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนของการแก้ปัญหาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนในชุมชนเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76, 3.74, 3.66, 3.61 และ 3.50

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้านการปฏิบัติ

การมีส่วนร่วมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ล้านนา น่าน ในการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม	N = 325		ระดับการ มีส่วนร่วม
	\bar{X}	S.D.	
ด้านการร่วมปฏิบัติ			
1. การช่วยปลูกต้นไม้และปรับปรุง สภาพแวดล้อมในชุมชน	3.75	0.911	มาก
2. การช่วยดูแลรักษาความสะอาด ของชุมชน	3.72	0.946	มาก
3. การแยกประเภทขยะก่อนนำไปทิ้ง	3.46	0.973	มาก
4. การมีส่วนร่วมในการจัดระเบียบใน ชุมชน	3.51	0.941	มาก
5. การช่วยซ่อมแซมสิ่งสาธารณะ ประโยชน์ที่ชำรุดเสียหาย	3.53	0.967	มาก
เฉลี่ยรวม	3.59	0.948	มาก

จากตาราง 4 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในด้านการปฏิบัติ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 โดยมีข้อที่ได้คะแนนค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยเรียงตามคะแนนจากมากไปน้อย 5 อันดับ ได้แก่ การช่วยปลูกต้นไม้และปรับปรุงสภาพแวดล้อมในชุมชน การช่วยดูแลรักษาความสะอาดของชุมชน การช่วยซ่อมแซมสิ่งสาธารณะประโยชน์ที่ชำรุดเสียหาย การมีส่วนร่วมในการจัดระเบียบในชุมชน การแยกประเภทขยะก่อนนำไปทิ้ง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75, 3.72, 3.53, 3.51 และ 3.46 ตามลำดับ

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้านการบำรุงรักษาและปรับปรุงแก้ไข

การมีส่วนร่วมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ล้านนา น่าน ในการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม	N = 325		ระดับการ มีส่วนร่วม
	\bar{X}	S.D.	
ด้านการร่วมบำรุงรักษาและปรับปรุง แก้ไข			
1. การให้ความรู้ในการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมของคนในชุมชน	3.73	0.963	มาก
2. การบริจาคเงินหรือออกแรงกาย เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน	3.58	0.845	มาก
3. การได้ช่วยรณรงค์ให้ประชาชนใน ชุมชนให้รู้คุณค่าของการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม	3.64	0.937	มาก
4. การประสานงานกับเจ้าหน้าที่ของ รัฐในเรื่องการกำกับ ดูแลรักษาชุมชน ซึ่งอาจก่อให้เกิดมลภาวะสิ่งแวดล้อม เช่น ขยะมูลฝอย เป็นต้น	3.51	0.958	มาก
5. การชักชวนผู้ประกอบการภายใน ชุมชนให้เข้าร่วมกิจกรรมในการ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3.49	0.961	มาก
รวม	3.59	0.933	มาก

จากตาราง 5 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในด้านการร่วมบำรุงรักษาและปรับปรุงแก้ไข ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 โดยมีข้อที่ได้คะแนนค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยเรียงตามคะแนนจากมากไปน้อย 5 อันดับ ได้แก่ การให้ความรู้ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของคนในชุมชน การได้ช่วยรณรงค์ให้ประชาชนในชุมชนให้รู้คุณค่าของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การบริจาคเงินหรือออกแรงกายเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน การประสานงานกับเจ้าหน้าที่ของรัฐในเรื่องการกำกับ ดูแลรักษาชุมชนซึ่งอาจก่อให้เกิดมลภาวะสิ่งแวดล้อม เช่น ขยะมูลฝอย เป็นต้น การชักชวนผู้ประกอบการภายในชุมชนให้เข้าร่วมกิจกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73, 3.64, 3.58, 3.51 และ 3.49 ตามลำดับ

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้านการติดตามประเมินผล

การมีส่วนร่วมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ล้านนา น่าน ในการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม	N = 325		ระดับการ มีส่วนร่วม
	\bar{X}	S.D.	
ด้านการร่วมติดตามประเมินผล			
1. การได้ติดตามการก่อสร้างต่าง ๆ ในชุมชนอยู่เสมอ	3.50	0.951	มาก
2. การใช้ความสนใจประมาณที่จะ นำมาพัฒนาด้านการอนุรักษ์	3.54	0.937	มาก

สิ่งแวดล้อม			
3. การร่วมตรวจสอบการทำงานของ เจ้าหน้าที่ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3.47	0.998	มาก
4. การติดตามผลการปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม	3.45	1.028	มาก
5. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล สภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากการ พัฒนาชุมชน	3.51	0.996	มาก
รวม	3.50	0.982	มาก

จากตาราง 6 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในด้านการร่วมติดตามประเมินผล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 โดยมีข้อที่ได้คะแนนค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยเรียงตามคะแนนจากมากไปน้อย 5 อันดับ ได้แก่ การใช้ความสนใจงบประมาณที่จะนำมาพัฒนาด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมในการประเมินผลสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาชุมชน การได้ติดตามการก่อสร้างต่าง ๆ ในชุมชนอยู่เสมอ การร่วมตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การติดตามผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54, 3.51, 3.50, 3.47 และ 3.45 ตามลำดับ

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ใน 4 ด้าน ได้แก่ คือ ด้านการร่วมศึกษาปัญหา ด้านการร่วมปฏิบัติ ด้านการร่วมบำรุงรักษาและปรับปรุงแก้ไข และด้านการร่วมติดตามประเมินผล สรุปได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการร่วมศึกษาปัญหา การร่วมปฏิบัติ การร่วมบำรุงรักษาและปรับปรุงแก้ไข และการร่วมติดตามประเมินผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในด้านการศึกษาปัญหา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่ามีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากทั้งหมด โดยมีข้อที่ได้คะแนนค่าเฉลี่ยสูงสุด คือการติดตามข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมอยู่เสมอ ส่วนข้อที่มีระดับต่ำสุด คือการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนในชุมชนเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม

การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในด้านการปฏิบัติ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่ามีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากทั้งหมด โดยมีข้อที่ได้คะแนนค่าเฉลี่ยสูงสุด คือการช่วยปลูกต้นไม้และปรับปรุงสภาพแวดล้อมในชุมชน ส่วนข้อที่มีระดับต่ำสุด คือการแยกประเภทขยะก่อนนำไปทิ้ง

การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในด้านการบำรุงรักษาและปรับปรุงแก้ไข ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่ามีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากทั้งหมด โดยมีข้อที่ได้คะแนนค่าเฉลี่ยสูงสุด คือการให้ความรู้ในการอนุรักษ์

สิ่งแวดล้อมของคนในชุมชน ส่วนข้อที่มีระดับต่ำสุด คือการชักชวนผู้ประกอบการภายในชุมชนให้เข้าร่วมกิจกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในด้านการติดตามประเมินผล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่ามีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากทั้งหมด โดยมีข้อที่ได้คะแนนค่าเฉลี่ยสูงสุด คือการใช้ความสนใจประมาณที่จะนำมาพัฒนาด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ส่วนข้อที่มีระดับต่ำสุด คือการติดตามผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมใน 4 ด้าน คือ ด้านการร่วมศึกษาปัญหา ด้านการร่วมปฏิบัติ ด้านการร่วมบำรุงรักษาและปรับปรุงแก้ไข และด้านการร่วมติดตามประเมินผล พบว่าปัจจัยโดยภาพรวม ได้แก่ อายุ และปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านการร่วมศึกษาปัญหา ได้แก่ เพศ อายุ และภูมิฐานะ ด้านการร่วมบำรุงรักษาและปรับปรุงแก้ไข ได้แก่ เพศ และอายุ

อภิปรายผล

1. การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

การศึกษาการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2540 มาตรา 79 กำหนดไว้ว่ารัฐต้องส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสงวนบำรุงรักษา และขอใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล รวมทั้งมีส่วนร่วมในการส่งเสริม บำรุงรักษา และคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามหลักการ

พัฒนาที่ยั่งยืนตลอดจนควบคุมมลพิษและกำจัดมลพิษที่มีผลต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพและคุณภาพของประชาชน (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ม.ป.ป.) อ้างถึงในมณฑล เอกอัครราชทูต (2552) และสิ่งที่สำคัญยิ่งไปกว่านั้นในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2554 ได้กล่าวถึง การรักษาสิ่งแวดล้อมมีใจความว่า การเปลี่ยนแปลงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวนประชากรในโลกที่มากขึ้น ได้สร้างแรงกดดันต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของโลกให้เสื่อมโทรมลง ส่งผลกระทบต่อความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศและการเกิดภัยธรรมชาติบ่อยครั้งขึ้น รวมทั้งการเกิดการระบาดและแพร่เชื้อโรคที่มีรหัสพันธุกรรมใหม่ ๆ เป็นเหตุให้เกิดเป็นข้อตกลงระหว่างประเทศและสนธิสัญญาเพื่อให้มีการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโลกในประเด็นต่าง ๆ ร่วมกัน อาทิ อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดพันธุ์สัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้จะสูญพันธุ์ เป็นต้น นอกจากนี้ การกีดกันทางการค้าที่เชื่อมโยงกับประเด็นด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมก็มีมากขึ้น ประเทศไทยจึงต้องยกระดับมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นกว่าเดิม โดยปกป้องฐานทรัพยากรเพื่อรักษาความสมดุลยั่งยืนของระบบนิเวศ ด้วยการพัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้มีประสิทธิภาพสูงสุดภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วม และปรับรูปแบบการผลิตสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ขณะเดียวกัน ต้องเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน และพัฒนาพลังงานทางเลือก เพื่อรองรับความต้องการใช้พลังงานในประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550) ซึ่งการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจำเป็นต้องเป็นได้รับความร่วมมือจากประชาชนทุกคน

ในปัจจุบันพบว่าสาเหตุที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ทำให้ระดับการมีส่วนร่วมยังไม่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ ประชาชนประกอบอาชีพเพื่อหาเลี้ยงครอบครัวจึงทำให้ไม่ค่อยมีเวลา และโอกาสที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมได้เท่าที่ควร ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจในนโยบายของทางภาครัฐอย่างชัดเจน และประชาชนท้องถิ่นยังไม่ได้ให้ความสนใจในการรวมตัวกันอย่างจริงจัง เพื่อเข้ามาร่วมในกิจกรรมเท่าที่ควร เนื่องจากผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นยังไม่ได้กระจายสู่ประชาชนส่วนใหญ่อย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ภาครัฐหรือองค์กรในท้องถิ่นควรประชาสัมพันธ์ละสนับสนุนให้ประชาชนเข้าใจในนโยบายและแผนงานของรัฐที่ต้องการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของชุมชน รวมทั้งสร้างจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมของเยาวชนรุ่นใหม่ เพื่อให้เกิดการพัฒนาและการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน (สبسข ลีละบุตร, 2543)

ผลจากการศึกษาการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมใน 4 ด้านมีประเด็นสำคัญที่เห็นควรนำมาอภิปรายดังนี้

การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในด้านการศึกษาปัญหา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่ามีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากทั้งหมด โดยมีข้อที่ได้คะแนนค่าเฉลี่ยสูงสุด คือการติดตามข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมอยู่เสมอ ส่วนข้อที่มีระดับต่ำสุด คือการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนในชุมชนเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม น่าจะมาจากในปี 2539 ซึ่งมีการนำแผนมาใช้ในระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2551-2555) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมศึกษาฯ ตั้งแต่แนวความคิด วิธีการและเป้าหมาย เกิดการมีส่วนร่วมของหน่วยงาน และกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ที่สำคัญ

ในอันที่จะกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาสิ่งแวดล้อมศึกษาในกรอบระยะเวลา 2551-2555 ได้แก่

- 1) หน่วยงาน องค์กร ตลอดจนกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ มีความเข้าใจ และตระหนักถึงบทบาทของสิ่งแวดล้อมศึกษา
- 2) มีโครงสร้างเชิงสถาบันเพื่อสนับสนุนการพัฒนาสิ่งแวดล้อมศึกษาอย่างยั่งยืน
- 3) มีความร่วมมือและการประสานงานระหว่างฝ่ายต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาสิ่งแวดล้อมศึกษาอย่างต่อเนื่อง
- 4) มีการพัฒนาและการแลกเปลี่ยนความรู้ เจตคติ และทักษะ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา ทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อทำให้สิ่งแวดล้อมศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- 5) มีการนำสิ่งแวดล้อมศึกษาไปสนับสนุนการดำเนินนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการดำเนินงานพัฒนาในระดับประเทศ สาขา พื้นที่และท้องถิ่น

โดยวินัย วีระวัฒนานนท์ และบานชื่น สีสันผอง (2539) สรุปสาระสำคัญของสิ่งแวดล้อมศึกษาสรุปได้ว่า สิ่งแวดล้อมศึกษาเป็นรูปแบบของการให้การศึกษา และเนื้อหาของสิ่งแวดล้อมศึกษา หมายถึง เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมโดยรอบกับความสัมพันธ์ระหว่างประชากร มลภาวะทรัพยากร การอนุรักษ์ การคมนาคม เทคโนโลยี การวางแผนเกี่ยวกับเมืองและชนบท

การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในด้านการปฏิบัติ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่ามีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากทั้งหมด โดยมีข้อที่ได้คะแนนค่าเฉลี่ยสูงสุด คือการช่วยปลูกต้นไม้และปรับปรุงสภาพแวดล้อมในชุมชน ส่วนข้อที่มีระดับต่ำสุด คือการแยกประเภทขยะก่อนนำไปทิ้ง ซึ่งสอดคล้องกับ

วิริยา ตุลยสุข (2535) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการสถานที่พักตากอากาศในการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณแหล่งท่องเที่ยวเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการพัฒนาสิ่งแวดล้อม โดยมีส่วนร่วมในกิจกรรมรักษาความสะอาดมากที่สุด สำหรับรูปแบบการเข้ามามีส่วนร่วม ได้แก่ การแสดงความคิดเห็น ร่วมบริจาคเงิน และร่วมสมทบแรงงาน ซึ่งสาเหตุที่ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการช่วยดูแลรักษาความสะอาดของพื้นที่ และการแยกประเภทขยะก่อนนำไปทิ้ง น่าจะมาจาก การเข้าถึงและรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่มีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องของภาครัฐในสื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ และสื่อเอกสาร แผ่นพับต่าง ๆ เกี่ยวกับดูแลความสะอาด และการแยกกำจัดขยะก่อนนำไปทิ้ง รวมถึงมีโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ออกมารองรับ จึงทำให้ประสบความสำเร็จและได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากประชาชน

การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในด้านการบำรุงรักษาและปรับปรุงแก้ไข ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่ามีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับมณฑล เอกอศุญย์พันธ์ (2552) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม: กรณีศึกษาตลาดน้ำตลิ่งชัน เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่ามีระดับการมีส่วนร่วมมีทั้งในระดับมากและปานกลาง โดยข้อที่มีระดับมากที่สุดคือ การให้ความรู้ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในด้านการติดตามประเมินผล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นราย

ข้อแล้ว พบว่ามีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากทั้งหมด โดยมีข้อที่ได้คะแนนค่าเฉลี่ยสูงสุด คือการใช้ความสนใจประมาณที่จะนำมาพัฒนา ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ส่วนข้อที่มีระดับต่ำสุด คือการติดตามผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับ มณฑล เอกอัครราชทูต (2552) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม : กรณีศึกษาตลาดน้ำตลิ่งชัน เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการร่วมติดตามประเมินผลที่ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ระดับมาก น่าจะมาจากการที่รัฐธรรมนูญ ฉบับปี 2550 ได้สนับสนุนการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาชนในหลาย ๆ ด้าน เช่น ภาครัฐจะต้องเปิดเผยงบประมาณในการดำเนินโครงการต่าง ๆ อย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้ โดยจะต้องติดตามประกาศแจ้งให้ประชาชนรับทราบที่หน่วยงานราชการ นั้น ๆ

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการศึกษาถึงการให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในรูปแบบต่าง ๆ

บรรณานุกรม

- กัลยา วานิชย์บัญชา. การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติ. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.
- มณฑล เอกอัครราชทูต. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อม : กรณีศึกษาตลาดน้ำตลิ่งชัน เขตตลิ่งชัน
กรุงเทพมหานคร. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2552.
- วินัย วีระพัฒนานนท์ และบานชื่น สีพันผอง. สิ่งแวดล้อมศึกษา (ฉบับ
ต้นแบบ): การศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร:
ส่องสยาม, 2539.
- วิริยา ตูยสุข. การมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการสถานที่พักตากอากาศใน
การพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณแหล่งท่องเที่ยวเกาะสมุย
จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม คณะสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2535.
- สบสุข ลีละบุตร. การมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นต่อการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อมกรณีศึกษา เกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม
คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์สิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยมหิดล, 2543.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10
พ.ศ. 2550-2554. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:
<http://www.nesdb.go.th/> [1 พฤศจิกายน 2555]

ประชาธิปไตยในชุมชนท้องถิ่น

Democracy in Local Community

ไพศาล เครือแสง *

* อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็น การนำเสนอหลักคิดประชาธิปไตยในท้องถิ่นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่ยึดท้องถิ่นเป็นรากฐาน ไม่เพียงแต่จะต้องมีกติกาหรือรัฐธรรมนูญที่จะกำหนดรูปแบบหรือระบบที่ใช้ในการปกครองประเทศภายใต้หลักการ สิ่งที่สำคัญไม่น้อยไปกว่ากันคือคนหรือประชาชนผู้ซึ่งเป็นเจ้าของประเทศที่มีสิทธิเสรีภาพในประเทศอย่างเสมอภาคกัน จะต้องมีความรู้ความสามารถในปกครองตนเอง เน้นการเรียนรู้ร่วมกันในรูปของชุมชนท้องถิ่นที่พึ่งพาตนเอง การพัฒนาท้องถิ่นถือว่าเป็นหัวใจของการพัฒนาสังคมโดยรวม

ประชาธิปไตยในชุมชนท้องถิ่นยังเป็นอุดมการณ์ที่ร่วมตัดสินใจปัญหา กำหนดทิศทางในการปกครอง และกำหนดตัวตัวบุคคลที่จะทำหน้าที่ปกครองประเทศหรือชุมชนท้องถิ่น เป็นอุดมการณ์ที่เคารพในสิทธิหน้าที่ หลักของความเสมอภาค เสรีภาพและศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์

การปกครองระบอบประชาธิปไตยถือว่าทุกคนมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกัน จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องปลูกฝังจิตใจให้บุคคลมีความรับผิดชอบ ต่อตนเองและสังคมชุมชน การสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นรูปธรรมได้แก่ การสร้างจิตสาธารณะปลูกจิตสำนึกให้คนรู้จักเสียสละ ร่วมแรงร่วมใจ มีความร่วมมือในการทำประโยชน์เพื่อชุมชนท้องถิ่น เพื่อช่วยลดปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมชุมชน และช่วยกันพัฒนาคุณภาพชีวิต

สิ่งสำคัญของการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นที่จะสามารถทำงานกับประชาชนได้อย่างถูกต้อง และทำให้งานมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยแนวคิดพื้นฐาน การมีส่วนร่วมของประชาชน (People Participation) เป็นหัวใจของงานพัฒนาชุมชนท้องถิ่น โดยยึดหลักของการมีส่วนร่วมที่ว่า

ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจวางแผนงาน การปฏิบัติและการร่วมบำรุงรักษา

:

ABSTRACT

This article is focusing on the local democracy concepts which based on each locality. This system not only has the rule so called the constitution but also provides the people the equal liberty and rights. However, the people need to be intellect because they have to be self-governing and learning participation in the form of autonomous community. The local community development is considered the basis of social development along with the sustainable resource development and strategic efficiency.

Democracy in the local community is the ideal how people in the community making decision, the way of local self-governing and choosing their representative. The democracy is an ideology which respect in person's right, civic duty, equality, liberty and dignity. Due to the fact that this system considers everyone equal in liberty and right, so it is important to educate people to be responsible to oneself as well as to community, have moral principle, know how to sacrifice, be united in action and spirit and make benefit for their local community. These ideal principles would reduce the problems in the community and develop quality of life. The key matters of the local community development are the ability to co-operate with people in the community and create the efficient works. These key matters consist of the foundation concept and the people participation which means the people in the community ideas participation, decision making, taking actions and maintenance.

บทนำ

ชุมชนท้องถิ่นนับว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของระบอบสังคมมนุษย์ เพราะเป็นการจัดระบบของการอยู่ร่วมกันอย่างเป็นธรรมชาติก่อนที่จะได้มีการปกครองอย่างเป็นรูปธรรม การพัฒนาท้องถิ่นวันนี้ ถือว่าเป็นหัวใจของการพัฒนาสังคมโดยรวม เพราะต้องการรากฐานที่แข็งแรง การพัฒนาที่มีคุณภาพและยั่งยืน ต้องการยุทธศาสตร์ที่ดีและมีประสิทธิภาพ ประชาธิปไตยยังเป็นอุดมการณ์ที่ยกย่องคนเล็กคนน้อยให้มีโอกาสได้ ลืมตาอ้าปาก ร่วมตัดสินใจปัญหา กำหนดทิศทางการปกครอง และกำหนดตัวบุคคลที่จะทำหน้าที่ปกครองประเทศหรือชุมชน เป็นอุดมการณ์ที่เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคล เป็นอุดมการณ์ที่บังคับให้คนชั้นสูงต้องลดทิฐิลงมารับฟังความคิดเห็นของคนชั้นกลาง และเป็นอุดมการณ์ที่คนไทยอยากเห็นหัวก้าวหน้าใฝ่ฝันอยากจะทำให้ความเจริญงอกงามในสังคมไทย มีใช้แถมเช่นปัจจุบัน

เป็นที่ทราบกันดีแล้วว่าวัฒนธรรมการเมืองเป็นรากฐานสำคัญของระบอบประชาธิปไตย วัฒนธรรมการเมืองเป็นเรื่องที่เรียนรู้ได้ และเรียนรู้ร่วมกันในรูปของชุมชน ประชาธิปไตยที่ใช้รูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตย และวิธีการดำเนินชีวิต ยึดหลักของความเสมอภาค เสรีภาพ และศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ การปกครองระบอบประชาธิปไตยถือว่าทุกคนมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกัน และอำนาจอธิปไตยต้องมาจากปวงชน

หลักประชาธิปไตยในชุมชน หัวใจสำคัญคือการอบรมสั่งสอนความเป็นประชาธิปไตยด้วยการฝึกฝน ให้ผู้เรียนรู้จักเคารพผู้อื่น เคารพกติกา และเริ่มต้นที่ตัวเอง เพราะการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองหรือประชาธิปไตยนั้น ไม่ใช่เป็นแค่เรื่องของความรู้แต่ต้องเป็นเรื่องของการปฏิบัติด้วย จึงต้องเป็นเรื่องที่ต้องฝึกฝนให้คนมองคนเสมอภาคกัน

ใช้กติกาและเคารพกติกาแก้ปัญหา ฝึกให้อดทนต่อสิ่งที่แตกต่างไปจากเรา ให้ทุกคนปกครองกันเองและอยู่ร่วมกันในชุมชนได้โดยปราศจากความขัดแย้ง

ความหมายของประชาธิปไตย

คำว่าประชาธิปไตยตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Democracy ซึ่งมาจากคำภาษา กรีกว่า Democratia ซึ่งประกอบด้วยคำ 2 คำ คือ Demos กับ kratein คำว่า Demos หมายถึง ประชาชน และ Kratein หมายถึง การปกครอง ฉะนั้นประชาธิปไตย (Demoskratia) จึงหมายถึง ประชาชนปกครองหรือการปกครองโดยประชาชน เป็นศัพท์ที่นำมาใช้กันอย่างแพร่หลายมากในโลกปัจจุบัน เป็นที่น่าสังเกตว่าประเทศต่าง ๆ แม้จะมีรูปแบบการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ และสังคมที่แตกต่างกัน แต่ต่างก็อ้างว่าประเทศของตนเป็นประชาธิปไตยกันทั้งสิ้น ในประเทศสังคมนิยมหลายประเทศ เช่น อดีตสหภาพโซเวียตและจีน ต่างก็อ้างว่าประเทศของตน ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย แต่เป็นประชาธิปไตยในอีกแง่หนึ่งที่เรียกว่า ประชาธิปไตยแบบรวมศูนย์ กล่าวคือ ยินยอมให้ประชาชนมีสิทธิและเสรีภาพในขอบเขตที่จำกัด ส่วนการดำเนินการทางการเมือง ยังคงตกอยู่ในมือของผู้มีอำนาจเพียงไม่กี่คนเท่านั้น ประชาธิปไตย มาจากคำว่า **ประชา** บวกกับคำว่า **อธิปไตย** ซึ่งแปลว่า อำนาจสูงสุดของประเทศ (ลิขิต ธีรเวคิน, 2542: 24-25)

ประชาธิปไตยคือระบอบการปกครองที่มีอำนาจสูงสุดของประเทศ เป็นของประชาชน ประเทศที่ปกครองด้วยระบอบ “ประชาธิปไตย” ประชาชนจึงมีฐานะเป็น “เจ้าของประเทศ” เมื่อประชาชนเป็นเจ้าของประเทศ ประชาชนจึงเป็นต้องผู้ปกครองตนเอง หรือต้องปกครองกันเอง ดังนั้นประชาธิปไตยจึงต้องเป็นการปกครองโดยประชาชน คำกล่าวของ

อับราฮัม ลินคอล์น ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาในปี ค.ศ. 1863 ที่ว่า “การปกครองของประชาชน การปกครองโดยประชาชน การปกครองเพื่อประชาชน” ซึ่งเป็นนิยามของ “ประชาธิปไตย” ที่ถูกอ้างอิงมากที่สุด นั้น คำว่า **การปกครองเพื่อประชาชน** ทูกระบบต่างกันก็สามารถทำเพื่อ หรืออ้างว่าทำเพื่อประชาชนได้ทั้งสิ้น ส่วน **ของประชาชน** นั้น ไม่ว่าจะระบบอะไรก็ยังอ้างว่าเป็นของประชาชนได้ ดังนั้นสิ่งที่สำคัญที่สุดคือ **โดยประชาชน** เพราะเมื่อเราสร้างระบอบการปกครองโดยประชาชน ขึ้นมาได้ ระบอบการปกครองนั้นย่อมเป็นของประชาชนโดยตัวของมันเอง และเมื่อสร้างระบอบการปกครองโดยประชาชนที่เป็นของประชาชนขึ้นมาได้ ระบอบนั้นก็ย่อมเป็นไปเพื่อประชาชน ดังนั้นถ้าเราต้องการระบอบการปกครองที่เป็นไปเพื่อประชาชน เราจึงต้องสร้างระบอบการปกครองโดยประชาชน นั่นคือให้ประชาชนปกครองตนเอง และนี่คือความหมายของ “ประชาธิปไตย” การปกครองที่อำนาจสูงสุด เป็นของประชาชน และเป็นการปกครองโดยประชาชน

ประชาธิปไตยมีความหมายที่เน้นเรื่องสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐาน และความเสมอภาค นักปรัชญาการเมืองหลายท่านที่ชี้ให้เห็นว่ารูปแบบการปกครองที่ดีก็คือการปกครองที่เคารพสิทธิและความเสมอภาคของมนุษย์ เชื่อว่าสมาชิกของชุมชนทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม เพื่อพัฒนาตนเอง และสังคมโดยรวม นอกจากนี้ระบบการเมืองจะต้องเปิดโอกาส หรือให้เสรีภาพแก่ประชาชนในการดำเนินการใด ๆ ภายใต้กฎระเบียบของสังคมด้วย ซึ่งรูปแบบการปกครองดังกล่าวก็คือระบอบประชาธิปไตย อับราฮัม ลินคอล์น อดีตประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา ได้กล่าวไว้ว่า *ระบอบประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน* โดยพัฒนามาจากฐานคิดของที่ว่าอำนาจสูงสุดมาจาก

ประชาชน และจะต้องยึดเอาผลประโยชน์ของประชาชนเป็นตัวตั้ง มิใช่ประชาชนเป็นตั้ง (วรทิพย์ มีมาก และชีวินทร์ ฉายาชาวลิต, 2547)

ประชาธิปไตยเน้นการเข้ามีส่วนร่วมหรือเสียงของประชาชน ในเมื่อระบอบประชาธิปไตยให้ความสำคัญกับประชาชนในฐานะที่เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยใช้อำนาจนี้ผ่านทางองค์กรทางการเมืองต่าง ๆ เพื่อประโยชน์สุขของตนเอง บทบาทของประชาชนในทางการเมืองจึงมีความสำคัญมากในระบอบนี้จนมีผู้กล่าวว่า ประชาธิปไตยนั้นถือว่าประชาชนคือเสียงสวรรค์ เป็นระบอบที่เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมดำเนินการเพื่อสร้างสรรค์สังคมของตนเอง กิจกรรมการเข้าร่วมทางการเมืองของประชาชนอาจเป็นทางอ้อมโดยผ่านกระบวนการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าไปทำหน้าที่แทน หรืออาจเป็นทางตรง เช่น การประท้วง การร้องเรียน ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้รัฐบาลรับทราบถึงปัญหา เป็นต้น (กระมล ทองธรรมชาติ และคณะ, 2531: 54)

จากความหมายเบื้องต้นแสดงให้เห็นว่า ระบอบประชาธิปไตยเป็นระบบการเมืองที่ละเอียดอ่อน ที่เกี่ยวข้องกับผู้คนในวงกว้าง ต้องการการเรียนรู้และตระหนักในคุณค่า ต้องใช้ระยะเวลาในการศึกษา ติดตาม และประเมิน ตลอดจนจนลงมือปฏิบัติอย่างมีสติปัญญา มีข้อมูล ประชาธิปไตยจึงจะเกิดเป็นมรรคผลและงอกงามได้ ประชาธิปไตยส่วนสำคัญต้องเริ่มจากฐานชุมชนสังคมท้องถิ่นประชาธิปไตยในชุมชนเชิงอุดมการณ์ทางการเมือง

แนวคิดพื้นฐานของประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นรูปแบบการปกครองมาจากความเชื่อที่ว่าประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองที่ประชาชนมีอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ การปกครองตนเองของประชาชนดำเนินการโดยผ่านผู้แทนที่ประชาชนเลือกเข้าไปทำหน้าที่

แทนตนตามระเบียบวิธีที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ เราจึงอาจสรุปหลักการที่สำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยได้ดังต่อไปนี้

1. หลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน หมายความว่า ประชาชน/ชุมชนเป็นเจ้าของอำนาจสูงสุดของรัฐ ประชาชนจะเป็นผู้ตัดสินปัญหาและกำหนดความเป็นไปของพวกเขาเอง แต่มิได้หมายความว่าประชาชนทั้งประเทศจะต้องมานั่งถกเถียงหาทางแก้ปัญหา

2. หลักอำนาจอธิปไตยโดยปวงชน หมายถึง การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมืองรูปแบบของการเข้ามีส่วนร่วมของประชาชน จึงมีอยู่หลายทางด้วยกันที่สำคัญ คือ การเลือกตั้งตัวแทนของตนขึ้นไปทำหน้าที่ในรัฐสภา นอกจากนี้ประชาชนอาจทำได้โดยการช่วยรณรงค์หาเสียงให้ผู้สมัครที่ตนนิยมอยู่หรือเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์เดียวกัน เพื่อหาทางผลักดันให้นโยบายของพรรคนำมาใช้ปฏิบัติเป็นต้น

3. หลักอำนาจอธิปไตยเพื่อประชาชน สังคมประชาธิปไตยนั้น ผู้ปกครองหรือผู้มีอำนาจในการบริหารประเทศและรัฐบาลจะต้องไม่กระทำไปเพียงเพื่อผลประโยชน์ของคนในกลุ่มตนเท่านั้น ผู้ปกครองที่มาจากประชาชนในระบอบประชาธิปไตยนั้นจะต้องเป็นผู้ที่กระทำเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนส่วนใหญ่ ให้สมกับความไว้วางใจของประชาชนที่เลือกตนเข้ามารับหน้าที่ ไม่เช่นนั้นเมื่อครบวาระอาจจะไม่ได้รับเลือกให้เป็นตัวแทนในสมัยต่อไปก็ได้

4. หลักเหตุผล ประชาธิปไตยประกอบด้วยหลักเหตุผล ทั้งนี้เนื่องจากคนแต่ละคนต่างก็มีแนวความคิดในการแก้ไขปัญหาที่แตกต่างกัน ถ้าคนปราศจากเหตุผลแล้ว สังคมก็อาจยุ่งเหยิงไม่ได้ข้อยุติที่ดีและถูกต้อง ดังนั้นในระบอบประชาธิปไตยนั้น ทุกคนจะต้องร่วมกันคิด โดยต่างก็เสนอความคิดเห็นแล้วอาจมีการเปิดอภิปราย มีการวิพากษ์วิจารณ์กัน

อย่างกว้างขวาง ต่างคนต่างรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้วยใจเป็นธรรม ข้อเสนอหรือความคิดเห็นของใครที่มีเหตุผลดีกว่าก็จะได้รับเลือกให้เป็นวิธีการแก้ไขปัญหานั้น ๆ ต่อไป

5. หลักเสียงข้างมาก วิธีการหนึ่งที่จะรู้ได้ว่าระบอบประชาธิปไตยเป็นหลักการเพื่อปวงชนคือ หลักเสียงข้างมาก นั่นคือหลังจากที่ผู้แทนราษฎรได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์โดยการอภิปรายกันพอแล้ว ก็จะมีการออกเสียงลงคะแนนกัน ข้อเสนอที่ได้รับเสียงข้างมากจากที่ประชุมก็จะได้รับเลือกให้นำไปปฏิบัติทั้งนี้เพราะถือได้ว่าเป็นข้อเสนอที่มีเหตุผลของคนส่วนใหญ่

6. หลักความยินยอม ประชาธิปไตยจะต้องมีพื้นฐานมาจากความยินยอมอีกด้วย เมื่ออำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน และปวงชนได้เลือกตั้งตัวแทนของตนเพื่อใช้อำนาจดังกล่าว จึงถือได้ว่าผู้ที่ได้รับเลือกให้เข้ามาใช้อำนาจเหล่านี้ได้รับความยินยอมจากปวงชน แต่จะมีอำนาจจำกัดตามรัฐธรรมนูญและยังถูกจำกัดช่วงเวลาที่ได้รับคามยินยอม คืออาจอยู่ในวาระช่วงระยะเวลาหนึ่ง (วาระครบ 4 ปีเป็นต้น) เมื่อครบวาระหรือมีการยุบสภาจะมีการเลือกตั้งใหม่ หากผู้แทนราษฎรผู้ใดได้รับความไว้วางใจจากประชาชนก็จะได้รับเลือกเข้ามาทำหน้าที่ต่อไป

กล่าวโดยสรุปสังคมอุดมประชาธิปไตยมีได้สวยงามอย่างที่คาดหวังเสมอไป ประชาธิปไตยก็ยังมีอุปสรรคขัดขวางมากมายไม่เจริญงอกงามได้ตามความคาดหวัง เพราะสิ่งที่สำคัญประชาธิปไตยต้องอาศัยคนจำนวนเล็กน้อยที่จะตระหนักในสิทธิและหน้าที่ และเป็นตัวแสดงหนักในการกำหนดเจตนารมณ์ทางการปกครอง ตัวบุคคล และควบคุมทิศทางการบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปตามหลักการ เป้าหมาย กระบวนการ และวิธีการที่ถูกต้องชอบธรรม มิฉะนั้นประชาธิปไตยอาจตกเป็นทรัพย์สิน

ส่วนบุคคล และถูกนำไปใช้เพื่อผลประโยชน์ของส่วนบุคคล ดังปรากฏให้เห็นที่ผ่านมา

2. ประชาธิปไตยเข้มแข็ง: ชุมชนท้องถิ่นเข้มแข็ง

ชุมชนประกอบด้วยคนหลาย ๆ ครอบครัวมาอาศัยอยู่ร่วมกัน แต่ละคนมีบทบาทแตกต่างกันไป นอกจากนี้ทุกคนยังต้องปฏิบัติตามหน้าที่ที่พึงกระทำด้วย เช่น เด็กในวัยเรียน มีหน้าที่เข้ารับการศึกษาระดับชั้นพื้นฐาน 12 ปี และปฏิบัติตามกฎหมาย ส่วนผู้ใหญ่มีหน้าที่ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด เช่น เสียภาษี ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เป็นต้น เมื่อเรามาอยู่ร่วมกันในชุมชน ทุกคนต่างต้องมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตนตามกระบวนการประชาธิปไตยของชุมชน นอกจากนี้แล้ว คำว่า ชุมชนท้องถิ่นเข้มแข็ง คือ ชุมชนที่พึ่งตนเองได้ (เมฆไตรรัตน์และคณะ, 2554) ได้แก่

1. เป็นชุมชนเรียนรู้และพร้อมที่จะเรียนรู้ ไม่รอสูตรสำเร็จในการแก้ไขปัญหา ไม่นิ่งคอยความช่วยเหลือจากรัฐหรือภายนอก แต่มาร่วมกันค้นหาทางออกจากปัญหาและพัฒนาศักยภาพของตนเอง

2. เป็นชุมชนที่ตัดสินใจได้อย่างเป็นอิสระ เป็นอิสระจากการครอบงำของคนอื่น สถาบันอื่น องค์กรอื่น ไม่ว่าจะ เป็น นักการเมือง นายทุน ข้าราชการ อาจารย์ เอ็นจีโอ เป็นอิสระ เพราะชุมชนสามารถตัดสินใจด้วยข้อมูลที่ค้นหามา ไม่ใช่เพราะคนอื่นมาบอกหรือแนะนำ แต่เกิดปัญหาผิดพลาดขาดทุน คนที่แนะนำไม่มาร่วมรับผิดชอบอะไรเลย

3. เป็นชุมชนที่จัดการทุนของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ คำว่า ทุนนี้ หมายถึงอะไรที่มากกว่าเงิน เป็นทุนทางทรัพยากร ทุนความรู้ ภูมิปัญญา ทุนทางวัฒนธรรม ทุนโภคทรัพย์ และทุนทางสังคม ที่จำทำให้ชุมชนมีรากฐานที่มั่นคง มีหลักประกันชีวิตที่ไม่ได้ฝากไว้กับธุรกิจการค้า

ที่ชุมชนมักไม่มีความรู้ความชำนาญ แต่ฝากไว้กับระบบเศรษฐกิจชุมชนที่มั่นคงและพอเพียง

4. เป็นชุมชนที่ยึดหลักธรรมาภิบาล โปร่งใสตรวจสอบได้ ชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การดำเนินงานเพื่อประโยชน์สุขแก่ส่วนร่วม สามารถแก้ไขปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ด้วยหลักสันติวิธีและภูมิปัญญาของชุมชน (บวรศักดิ์ อวรรณโณ, 2545: 23)

กล่าวโดยสรุป ประชาธิปไตยเข้มแข็ง ชุมชนท้องถิ่นเข้มแข็งยังเป็นอะไรที่ไม่เสร็จสมบูรณ์มากนัก เพราะมีองค์ประกอบหลายประการที่ทำให้เกิดวิกฤตในชุมชน การที่จะทำให้ชุมชนเข้มแข็ง ถ้ามีความเข้มแข็งเป็นพื้นฐาน เมื่อเราเรียนรู้อะไรจากภายนอก ก็จะสามารถเลือกได้ การรวมตัวที่ผ่านมามีส่วนมากเป็นการรวมตัวในเชิงลบ เช่น การประท้วง การต่อต้าน ซึ่งไม่มีการสร้างความเข้มแข็งขึ้น ดังนั้นการสร้างความเข้มแข็งในชุมชนนั้นต้องพิจารณาองค์ประกอบดังนี้ในชุมชนต้องพิจารณาตั้งกลุ่มบริหารจัดการเรื่องทุน ชุมชนควรที่จะคิดอ่านวางแผนพัฒนาในชุมชนของตนเอง เพื่อคานอำนาจแผนพัฒนาชุมชนด้วยตนเอง ไม่ใช่ด้วยผู้ปกครองชุมชนหรือท้องถิ่น นอกจากนั้นต้องเตรียมกำลังพล เช่น ราษฎรชาวบ้าน เยาวชน ได้ร่วมรับรู้ เรียนรู้กระแสต่อต้านโดยสันติวิธี และสร้างสรรค์ และประการสำคัญประชาชนต้องร่วมมือร่วมใจ จัดกระบวนการปฏิบัติการเมืองให้สอดคล้องกับปัญหา ชุมชนท้องถิ่นควรจะเป็นฐานที่กำหนดอนาคตบ้านเมือง

3. จิตสาธารณะพื้นฐานประชาธิปไตยในชุมชนท้องถิ่น

การปลูกฝังจิตใจให้บุคคลมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมชุมชน เป็นการสร้างคุณธรรมจริยธรรมอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นเรื่องที่เกิดจากภายใน “จิตสาธารณะ” เป็นสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญในการปลูกจิตสำนึก

ให้คนรู้จักเสียสละ ร่วมแรงร่วมใจ มีความร่วมมือในการทำประโยชน์ เพื่อส่วนรวม ช่วยลดปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมชุมชน ช่วยกันพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อเป็นหลักการในการดำเนินชีวิต ช่วยแก้ปัญหาและสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์สุขแก่สังคม

การสร้างจิตสาธารณะที่เป็นประชาธิปไตยในชุมชนที่เกิดเป็น ความรับผิดชอบในตนเอง แม้ว่าจะได้รับการอบรมสั่งสอน ถ้าใจตนเอง ไม่ยอมรับ จิตสาธารณะก็ไม่เกิด ฉะนั้นคำว่า “ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน” จึงมีความสำคัญส่วนหนึ่งในการสร้างจิตสาธารณะ ถ้าตนเองไม่เห็นความสำคัญแล้ว คงไม่มีใครบังคับได้นอกจากใจของตนเองแล้ว แนวทางที่สำคัญในการจิตสาธารณะยังมีอีกหลายประการ ถ้าปฏิบัติได้ก็จะเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม (เครือข่ายจิตอาสา, 2558) ดังนี้

1. สร้างวินัยในตนเอง ตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในระบบ ประชาธิปไตย รู้ถึงขอบเขตของสิทธิเสรีภาพหน้าที่ความรับผิดชอบ ต่อตนเองและสังคม

2. ให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม ตระหนักเสมอว่าตนเอง คือส่วนหนึ่งของสังคมต้องมีความรับผิดชอบในการรักษาสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นเรื่องของส่วนรวม ทั้งต่อประเทศชาติและโลกใบนี้

3. ตระหนักถึงปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสังคม ให้ถือว่าเป็นปัญหาของตนเองเช่นกัน อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ต้องช่วยกันแก้ไข เช่น ช่วยกันดำเนินการให้โรงงานอุตสาหกรรมสร้างบ่อพักน้ำทิ้งก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ

4. ยึดหลักธรรมในการดำเนินชีวิต เพราะหลักธรรมหรือคำสั่งสอน ในทุกศาสนาที่นับถือ สอนให้คนทำความดีทั้งสิ้น ถ้าปฏิบัติได้จะทำให้ตนเองมีความสุข นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมด้วย ทำให้เราสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

การจะสร้างชุมชนท้องถิ่นให้เข้มแข็งและประเทศชาติให้มั่นคง ได้อย่างแท้จริงนั้น ผู้คนในสังคมท้องถิ่นจำเป็นต้องรู้ในหน้าที่และความรับผิดชอบต่อผู้อื่น ต่อสังคม ต่อสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องโยงถึงคุณค่าทางศีลธรรม สร้างแนวทางแห่งการรู้จักสถาบัน มุ่งมั่นในหน้าที่ และมีจิตสาธารณะ โดยเริ่มจากการสร้างแนวความคิดที่ดีงาม มีความรู้รัก เข้าใจ และศรัทธาในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เพื่อเป็นรากฐานทางจิตใจในการฟันฝ่ากับปัญหาต่าง ๆ และมีจิตสำนึกสาธารณะ คือ มีจิตใจที่มุ่งสร้างสรรค์และทำประโยชน์เพื่อสังคม ซึ่งบุคคลที่เป็นต้นแบบที่ดีที่สุดคือ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงดำริและสร้างโครงการที่เป็นประโยชน์อย่างอเนกอนันต์ต่อประเทศชาติบ้านเมืองโดยไม่ได้หวังผลตอบแทน

ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งประชาธิปไตยของชุมชนท้องถิ่น เพื่อเป็นฐานรองรับการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมพร้อมกันทุกด้าน หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน รวมไปถึงภาคีการพัฒนาต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ จึงต้องผนึกกำลังดำเนินงานการเสริมความเข้มแข็งให้กับชุมชนในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ด้วยการกระตุ้นและสร้างกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วมในชุมชน รวมทั้งการสร้างสภาพแวดล้อมให้ชุมชนร่วมกันคิด ร่วมกันทำและมีการเรียนรู้เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันอันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะยาว

ทั้งนี้ก็มีกิจกรรมหลักที่ดำเนินการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ได้แก่ การส่งเสริมกระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน เพื่อเผชิญปัญหาวิกฤต โดยพัฒนาศักยภาพให้คนในชุมชนรวมกลุ่มกัน ร่วมคิดร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมรักษาผลประโยชน์ของชุมชนด้วยตนเอง รวมทั้งให้ความสำคัญกับการปรับวิถีคิดและวิธีการทำงานของ

บุคลากรภาครัฐจากการเป็นผู้สั่งการเป็นผู้สนับสนุนในการจัดการและ
แก้ไขปัญหาของชุมชนเอง

การส่งเสริมกระบวนการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของชุมชนใน
ลักษณะร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสร้างความเข้มแข็ง
ของชุมชน ประกอบด้วยกระบวนการส่งเสริมและสนับสนุนชุมชนได้มี
การเรียนรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์เพื่อการพัฒนาอาชีพและเศรษฐกิจ
ชุมชน การพัฒนาสวัสดิการสังคมและสวัสดิภาพของชุมชน การฟื้นฟู
อนุรักษ์และจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน การค้นหาศักยภาพ
และการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนการจัดทำแผนความต้องการ
ของชุมชน รวมทั้งการสร้างประชาคมภายในชุมชนและการสร้างเครือข่าย
ของชุมชนทั้งคือภาพรวมประชาธิปไตยในชุมชนท้องถิ่น

บรรณานุกรม

- กระมล ทองธรรมชาติและคณะ. **หลักประชาธิปไตย**. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. **ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม**. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า, 2548.
- เมฆไตรรัตน์และคณะ. **ทิศทางการปกครองท้องถิ่นของไทยและ
ต่างประเทศเปรียบเทียบ**. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2554.
- ลิขิต อีร์เวคิน. "ปัญหาการเมืองในอนาคต วิเคราะห์โดยโครงสร้างทฤษฎี
System Analysis," ใน **รัฐศาสตร์-การเมือง**. กรุงเทพมหานคร:
วิภาษา, 2542.
- วรทิพย์ มีมาก, และชีวินทร์ ฉายาชวลิต. **หน้าที่พลเมืองในระบอบ
ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข**.
กรุงเทพมหานคร: กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองฯ, 2547.
- เครือข่ายจิตอาสา. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:
<http://www.volunteerspirit.org/blog/baocd12/1149>
[17 ธันวาคม 2558]

อ่านนัยอย่างรู้นัย :
ว่าด้วยคำที่มีความหมายโดยนัย
เกี่ยวกับอาหารการกินในพจนานุกรมคำใหม่

Reading Connotative Meaning :
the Connotative Vocabularies of Food and
Diet in the Dictionary of New Words

ชนิกา พรหมมาศ *

* อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับความหมายของคำในหมวดอาหารที่ปรากฏในพจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่ม 1 เล่ม 2 และเล่ม 3 จำนวน 48 คำ โดยมีเงื่อนไขในการรวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ คือ พิจารณาคำมูลและคำประสมที่ทำหน้าที่เป็นนาม กริยา และวิเศษณ์ ในมุมมองความหมายแฝงหรือความหมายโดยนัย ซึ่งพิจารณาจากความหมายที่ปรากฏในพจนานุกรมฯ พบว่า มีความหมายแฝงในลักษณะอุปลักษณ์ และการใช้ความหมายแฝงอนุนามนัย และในความหมายแฝงหรือความหมายโดยนัยของคำประสมที่เป็นคำนามและคำกริยา พบว่ามีความหมายแฝงลักษณะอุปลักษณ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การใช้ความหมายแฝงลักษณะอุปลักษณ์แบบไม่เต็มขั้น และการใช้ความหมายแฝงลักษณะอุปลักษณ์แบบเต็มขั้น

ABSTRACT

This objective of this article is to present the term of 48 vocabularies in the food and diet section of the Royal Institute Dictionary of New Words, volume 1 , 2 and 3 under the condition of data collecting to examine the consideration of the free morphemes and compound words functioned as noun, verb and adjective in the view of connotative meaning. On considering the meaning indicated in the dictionary, it is found that there are connotative meaning as metaphor form and the use of connotative meaning in the form of synecdoche. On the connotative meaning of compound words that are noun and verb, it is found that there is the connotative meaning in the form of metaphor which is divided into 2 types: the use of incomplete metaphorical connotative meaning and the use of complete metaphorical connotative meaning.

บทนำ

ภาษาเป็นวัฒนธรรมที่สำคัญมากที่สุดของมนุษย์ มนุษย์สร้างภาษาขึ้นเพื่อเป็นสื่อที่ใช้ในการสื่อสารความคิดระหว่างกัน อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ การพัฒนาความคิด การถ่ายทอดวัฒนธรรม ความเชื่อ คติธรรม และยังเสริมสร้างความสามัคคีของคนในชาติ รวมทั้งการประกอบอาชีพ ภาษาเป็นสมบัติของมนุษย์ เป็นสิ่งที่มีแบบแผน สืบทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่ง และมีการถ่ายทอดด้วยการเรียน การสอน ไม่ใช่ได้มาโดยสัญชาตญาณ คุณสมบัติที่วัฒนธรรมมี ภาษา ก็ ย่อมมีเช่นกัน ดังนั้นภาษาจึงมีการเกิด การพัฒนา การเปลี่ยนแปลง การสูญหาย การสร้างใหม่ ตลอดจนการรับยืมเอาภาษาอื่นมาใช้ และสามารถดัดแปลงแก้ไขให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและสังคม

สังคมไทยมีภาษามาตรฐานที่พัฒนามาเป็นเวลาช้านาน จนมีรูปแบบสมัยใหม่ และใช้เป็นเครื่องมือในการดำรงชีวิตมาจนถึงทุกวันนี้ ภาษาไทยมีการเปลี่ยนแปลงด้านเสียง ด้านศัพท์ และด้านไวยากรณ์ เนื่องด้วยปัจจัยทางสังคม รูปภาษาใดที่ไม่มีผู้ใดใช้ก็จะหายไปจากภาษา ส่วนรูปที่มีการใช้ก็จะคงอยู่จนถึงทุกวันนี้ ดังนั้นภาษากับสังคมย่อมเปลี่ยนแปลงไปด้วยกัน และต่างก็พึ่งพาอาศัยกัน เหมือนน้ำพึ่งเรือ เสือพึ่งป่า เมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงไป ภาษาก็ย่อมเปลี่ยนแปลงไป ทั้งตามธรรมชาติและโดยการจัดการหรือเจตนาของคนในสังคมนั้นเอง (ประคอง นิมมานเหมินท์ และคณะ, 2552: 149-150)

เฉกเช่นเดียวกับคำในภาษาไทยก็มีลักษณะเดียวกัน คือ ประกอบด้วยคำที่อาจเรียกได้ว่าเป็นคำไทยแท้ ที่มีมาแต่ดั้งเดิม และคำยืมภาษาต่างประเทศที่เพิ่งรับเข้ามาเมื่อสังคมขยายตัว โดยมีการติดต่อกับชนต่างชาติต่างภาษามากขึ้น ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า คำเป็นหลักฐานสำคัญที่ถือเป็นผลผลิตของสังคมและประวัติศาสตร์ คำจึงเป็นร่องรอยของ

วัฒนธรรมที่จะนำไปสู่ความเข้าใจเกี่ยวกับชีวิต ความเป็นอยู่ ความเชื่อ ค่านิยม ประเพณี สังคม วัฒนธรรม และโลกทัศน์ของมนุษย์ในสังคมนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี ดังนั้นการศึกษาเรื่องคำจึงสามารถทำให้เรารู้ถึงวิถีชีวิต และความเป็นอยู่ของคนแต่ละยุคได้ว่าเป็นอย่างไร

ปัจจุบันถ้าถามว่าภาษาไทยมีคำจำนวนเท่าใด เราก็ย่อมหาคำตอบที่ใกล้เคียงได้โดยการนับคำนวณจากพจนานุกรมไทยฉบับที่ทันสมัยที่สุด จำนวนคำดังกล่าวนี้แต่ละภาษาอาจมีไม่เท่ากัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษานั้นว่ามีลักษณะอย่างไร ซับซ้อนเพียงใด ซึ่งถ้าไม่ซับซ้อนจำนวนคำในภาษาก็มีไม่มากนัก แต่ถ้าเป็นสังคมที่เจริญด้วยเทคโนโลยี มีสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ มากมาย มีวิธีการดำเนินชีวิตที่ซับซ้อน ถ้อยคำในภาษาก็ย่อมมีจำนวนมาก เป็นเงาตามตัวไปด้วย (ไพบูลย์ ดวงจันทร์, 2542: 29)

เนื่องจาก ภาษาไทยมีคำเกิดใหม่ จำนวนใหม่ วลีใหม่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก คำเก่า จำนวนเก่าก็มีการเปลี่ยนแปลงวิธีการใช้ ขยายความหมาย เปลี่ยนความหมาย หรือเปลี่ยนปริบทการใช้แตกต่างกันไป การติดตามบันทึกภาษาที่เปลี่ยนแปลงไปหรือที่เกิดขึ้นใหม่ยังไม่สามารถดำเนินไปได้ทันการณ์ ราชบัณฑิตยสถานจึงได้จัดทำพจนานุกรมคำใหม่เพื่อเก็บรวบรวมคำและสำนวนที่เกิดขึ้นใหม่ เนื้อหารวบรวมและให้นิยามคำไทยต่าง ๆ โดยมักเป็นคำตลาด เช่น ศัพท์วัยรุ่น และสแลง ตลอดจนคำที่มีความหมายต่างจากในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงวิธีใช้ ความหมาย ขยายไป หรือเปลี่ยนความหมายไปจากเดิม ฉบับแรกประกอบด้วยคำที่เกิดขึ้นใหม่ในช่วงปี พ.ศ. 2542-2550 ประมาณ 1,000 คำ เผยแพร่เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2550 จำนวน 10,000 เล่ม ส่วนหนึ่งแจกให้สถานศึกษา ฉบับที่สอง คือ พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม 2 จำนวน 5,000 เล่ม

เป็นผลงานต่อเนื่องจาก พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม 1 เผยแพร่เมื่อปี พ.ศ. 2552 และฉบับที่สาม คือ พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม 3 จำนวน 5,000 เล่ม เป็นผลงานต่อเนื่องจาก พจนานุกรมคำใหม่ เล่มที่ 1 และ เล่มที่ 2 เผยแพร่เมื่อปี พ.ศ. 2554

บทความนี้ผู้เขียนสนใจศึกษาความหมายของคำในหมวดอาหาร การกินที่ปรากฏในพจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่ม 1 เล่ม 2 และ เล่ม 3 จำนวน 50 คำ โดยนำคำเหล่านั้นมาวิเคราะห์ประเภท ความหมายแฝงหรือความหมายโดยนัย เพื่อชี้ให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลง ของวิถีชีวิต รวมทั้งทัศนคติ ค่านิยม และการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม อาหารการกินของคนไทยในยุคโลกาภิวัตน์

ประเภทของความหมายของคำ

ความหมายของคำเป็นส่วนประกอบหนึ่งของคำ ซึ่งประกอบด้วย รูปและความหมาย ซึ่งความหมายของคำ นอกจากจะระบุถึงลักษณะสำคัญของ สิ่งหนึ่งสิ่งใดแล้ว ยังอาจระบุถึงประเด็นเสริมอื่น ๆ เช่น ระบุ ทัศนคติ ค่านิยมต่อสิ่งนั้น ๆ เสริมเข้ามาได้ด้วย คำในภาษาไทยเป็นคำที่ไป ใช้เข้าประโยคหรือค้นหาความหมายได้โดยตรง การนิยามความหมาย ของคำในพจนานุกรมมักแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ (พรพิลาส เรื่องโซติ วิทย, 2535; สุนันท์ อัญชลีบุญกุล, 2552; นิตยา กาญจนะวรรณ, 2556)

1. ความหมายประจำคำหรือความหมายนัยตรง (Denotative Meaning หรือ Lexical Meaning)

ความหมายประจำคำหรือความหมายนัยตรงเป็นความหมาย หลักของคำที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน เป็นความหมายที่เชื่อมตรงกับ สิ่งที่อ้างถึง เป็นความหมายที่เจ้าของภาษารู้ และใช้โดยทั่วไป เช่น คน ผู้ชาย ผู้หญิง พ่อ แม่ ลูก ไต้อะ แก้ว อี้ หมา แมว ฯลฯ

คำว่า “บ้าน” หมายถึง “น. ที่อยู่ เช่น เลขบ้าน เจ้าบ้าน สิ่งที่ถูกสร้างสำหรับเป็นที่อยู่อาศัย เช่น บ้านพักตากอากาศ บ้านเช่า บริเวณที่เรือนตั้งอยู่ เช่น เขตบ้าน” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556: 669)

คำว่า “เสือ” หมายถึง “น. สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ในวงศ์ Felidae รูปร่างลักษณะคล้ายแมวแต่ตัวโตกว่ามาก เป็นสัตว์กินเนื้อ นิสัยค่อนข้างดุร้าย หากินเวลากลางคืน มีหลายชนิด เช่น เสือโคร่ง เสือดาว” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556: 1266)

คำว่า “จำ” หมายถึง

- “ก. - กำหนดไว้ในใจ เช่น จำหน้า
- นอนหลับ เช่น จำวัด
- ถือศีล รักษาศีลเช่น จำศีล
- ชัง เช่น จำคุก ฯลฯ”

(ราชบัณฑิตยสถาน, 2556: 319)

ความหมายประจำคำหรือความหมายนัยตรงของคำกริยา “จำ” มีหลายความหมาย แต่ละความหมายจะมีคำที่ปรากฏรวมต่างกัน คำที่มีรูปเขียนเดียวกันและหน้าที่ของคำเหมือนกันเช่นนี้ ปัจจุบันนักภาษายังคงวิเคราะห์ต่างกันออกไปว่าคำที่มีรูปเขียนเดียวกันและหน้าที่ของคำเหมือนกันแต่มีหลายความหมายเช่นนี้ควรเป็นคำ ๆ เดียวกัน หรือเป็นคนละคำกัน

อย่างไรก็ตามในที่นี้ถือว่าคำที่มีลักษณะดังกล่าวน่าจะเป็นคำ ๆ เดียวกัน ด้วยเหตุผลที่ว่าคำใดก็ตามที่มีรูปคำเดียวกันและมีหน้าที่เหมือนกัน แม้จะมีความหมายต่างกันก็น่าจะเป็นคำเดียวกัน เนื่องจากเป็นธรรมดาที่ความหมายของคำอาจต่างกันเมื่อคำ ๆ นั้นมีความหมายกว้างขึ้น

2. ความหมายแฝงหรือความหมายโดยนัย (Connotative Meaning)

ความหมายแฝงหรือความหมายโดยนัย เป็นความหมายอีก ความหมายหนึ่งนอกเหนือจากความหมายนัยตรงหรือความหมายประจำ คำ เป็นความหมายที่เพิ่มเติมหรือความหมายรองที่เจ้าของภาษาซึ่งอยู่ในสังคมเดียวกันยอมรับ อีกทั้งยังเป็นความหมายย่อยที่แฝงอยู่ใน ความหมายใหญ่ เพื่อบอกลักษณะหรือรายละเอียดบางอย่าง เป็น ความหมายที่ต้องตีความจากถ้อยคำที่แวดล้อม

ความหมายแฝงหรือความหมายโดยนัยมักเป็นคำที่ให้อารมณ์ ให้ความรู้สึกรมากกว่าคำที่มีความหมายนัยตรง ความหมายของคำ ๆ หนึ่ง อาจมีเพิ่มขึ้นจากความหมายพื้นฐาน ความหมายที่เพิ่มขึ้นมักจะบอกให้รู้ ถึงความรู้สึกของผู้พูด เป็นความหมายที่ชักนำความคิดให้เกี่ยวโยงไปถึง สิ่งอื่น ความหมายแฝงหรือความหมายโดยนัยจะแฝงความเกี่ยวกับ สิ่งต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับความรู้สึก กาลเทศะ และเจตนาในการใช้คำ และที่ เรียกว่าความหมายแฝง ก็คือ เป็นความหมายเงา ๆ ซ่อนเร้นอยู่ใน ความหมายของคำ ซึ่งถ้าไม่พิจารณาให้ดี ก็อาจจะไม่เห็น ถึงเห็นแล้ว จะแยกออกมาเป็นความหมายรองอีกความหมายหนึ่งก็ไม่ได้ ความหมาย แฝงมักจะปรากฏในคำกริยา และคำขยาย (วรรณ แก้วแพรง, 2524: 3 ; สมพร มั่นตะสุต, 2525: 72 ; ปราณี กุลละวณิชย์ และคณะ, 2537: 103 ; บรรจบ พันธุมธธา, 2545: 44 ; นพดล จันทร์เพ็ญ, 2557: 28)

เช่น คำว่า “ฟู” มีความหมายแฝงว่า “พองขึ้น อุดขึ้น” คำว่า “ดิ่ง” มีความหมายแฝงว่า “ตกลงมา”

คำว่า “เสื่อ” มีความหมายแฝงว่า “ดูร้าย”(ราชบัณฑิตยสถาน, 2556: 1266) ความหมายแฝงนี้น่าจะเกิดจากการนำความหมายนัยตรง

ที่บอกคุณสมบัตินี้ของเสื่อว่า “ที่เป็นสัตว์กินเนื้อ หากินเวลากลางคืน” มาตีความเป็นความหมายแฝงนั่นเอง

พรพิลาส เรื่องโชติวิทย์ (2535: 8-14) ได้แบ่งประเภทของความหมายแฝงหรือความหมายโดยนัยออกเป็น 2 แบบ คือ

1. ประเภทความหมายแฝงแบ่งตามด้านของความหมาย
แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ความหมายแฝงนัยประหวัด และความหมายแฝงด้านความรู้สึก

1.1 ความหมายแฝงนัยประหวัด คือ ความหมายที่แสดงประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งที่คำ ๆ นั้นบ่งถึงประสบการณ์ที่อาจเป็นเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่ประสบมาหรือได้ยินได้ฟังมาก็ได้ ซึ่งความหมายแฝงด้านนัยประหวัดจะเป็นคำตอบของคำถามว่า “เจ้าของภาษาหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดทราบเรื่องราวหรือเหตุการณ์เกี่ยวกับสิ่งนั้นอย่างไรบ้าง”

ตัวอย่าง คำว่า “สุนัขจิ้งจอก (Fox)” ในภาษาอังกฤษ ซึ่งมีความหมายว่า “a wild animal of the dog family, with reddish-brown fur, a pointed face and a thick heavy tail” หมายถึง “สัตว์ป่าตระกูลสุนัขมีขนน้ำตาลอมแดง หน้าแหลม หางมีขนหนา” คนอังกฤษและคนบางชาติให้ความหมายแฝงด้านนัยประหวัดของคำว่า “Fox” โดยจะนึกถึงความหมายแฝงที่ว่า “a person who is clever and able to get what they want by influencing or tricking other people” หมายถึง “บุคคลผู้ซึ่งฉลาดและสามารถได้ในสิ่งที่ตนต้องการโดยใช้อิทธิพลหรือกลอุบายกับผู้อื่น” เห็นได้จากนิทานอีสป หากใช้ตัวละครที่เป็นสุนัขจิ้งจอกมักจะเป็นตัวโกง เจ้าเล่ห์ เอาเปรียบผู้อื่น เช่น คำว่า “จิ้งจอกสังคม” หมายถึง ผู้ชายเล่ห์เหลี่ยมจัด ไม่น่าไว้วางใจ จัดเป็นบุคคลอันตราย เป็นต้น

1.2 ความหมายแฝงด้านความรู้สึก คือ ความหมายที่แสดงความรู้สึกในทางด้านบวกหรือลบที่มีต่อสิ่งทีค่า ๆ นั้นบ่งถึง ซึ่งความหมายแฝงด้านความรู้สึกจะเป็นคำตอบของคำถามที่ว่า “เจ้าของภาษาหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งมีความรู้สึกอย่างไรต่อสิ่งที่ค่า ๆ นั้นกล่าวถึง”

ตัวอย่างที่แสดงความหมายแฝงด้านความรู้สึก เช่น คำว่า “หงส์” มีความหมายนัยตรงคือ “ชื่อนกจำพวกเป็ด ลำตัวใหญ่ คอยาว” มีความหมายแฝงด้านนัยประหวัดโดยเห็นว่า เป็นนกในตระกูลสูง เนื่องจากเชื่อกันว่า เป็นพาหนะของพระพรหม ส่วนความหมายแฝงด้านความรู้สึกนั้นจะนึกถึง “ความสูงศักดิ์ ความมีเกียรติ น่ายกย่อง” จะเห็นว่าได้จากคนไทยใช้เปรียบเทียบกับคนที่อยู่ในชาติตระกูลสูงกับหงส์ เช่นในประโยคที่ว่า “เธอเปรียบดั่งหงส์ซึ่งฉันมีอาจเอื้อม” เป็นต้น

2. ประเภทความหมายแฝงแบ่งตามที่มา จำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ ความหมายแฝงของสังคม และความหมายแฝงของบุคคล

2.1 ความหมายแฝงของสังคม หมายถึง ความหมายแฝงที่มาจากทัศนคติของเจ้าของภาษาในสังคม เป็นทัศนคติที่มีร่วมกันของคนทั้งสังคม อันเป็นวัฒนธรรมทางความรู้สึกนึกคิด

ตัวอย่าง คำว่า “เห่า” มีความหมายตรงหมายถึง “อวยวะส่วนล่างสุดของคนหรือสัตว์ใช้สำหรับยื่นหรือเดิน เป็นต้น” ส่วนความหมายแฝงของสังคมของคำว่า “เห่า” คือ คนในสังคมไทยถือว่าเห่าเป็นของต่ำ การยกเห่าให้กันการใช้เห่าชี้ ถือเป็นกริยามารยาทที่ไม่สุภาพ ไม่ได้รับการยอมรับในสังคมไทย

ในทางตรงกันข้าม คำว่า “ศิระษะ” ซึ่งมีความหมายตรงหมายถึง “อวยวะส่วนบนสุดของคน ประกอบด้วยส่วนที่บรรจุสมอง และส่วนที่เป็นใบหน้า” มีความหมายแฝงของสังคม คือ คนไทยถือว่าศิระษะ

เป็นของสูง คนไทยมีวัฒนธรรมในเรื่องการถือว่าศิระะเป็นของสูงมากมาย อาทิ ห้ามเล่นตบศิระะ ผลักศิระะกัน ห้ามให้ศิระะลอดใต้ผ้าถุง ในกรณีผู้ใหญ่กับเด็ก ผู้ใหญ่สามารถลูบศิระะเด็กเพื่อแสดงความเอ็นดู ความห่วงใย แต่เด็กไม่สามารถลูบศิระะผู้ใหญ่ได้ หากเด็กไปลูบศิระะหรือเล่นศิระะผู้ใหญ่ถือว่าไม่ให้ความเคารพ เป็นกริยามารยาทที่ไม่งาม

2.2 ความหมายแฝงของบุคคล หมายถึง ความหมายแฝงที่มาจากทัศนคติของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เป็นทัศนคติที่มีผลมาจากประสบการณ์เฉพาะตัว หรือเป็นความรู้สึกส่วนตัว ไม่เกี่ยวกับวัฒนธรรมของสังคม

ตัวอย่าง คำว่า “สุนัข” ซึ่งมีความหมายตรง หมายถึง “สัตว์ 4 เท้าเลี้ยงลูกด้วยนมชนิดหนึ่ง มักนำมาเป็นสัตว์เลี้ยง อาจมีความหมายแฝงของบุคคลที่ต่างกันไปในแต่ละบุคคล ตัวอย่าง เช่น นางสาวตาลเป็นคนรักสุนัข ชอบเลี้ยงสุนัข เมื่อนึกถึงสุนัขจะนึกถึงสัตว์ที่น่ารักเอ็นดู เป็นมิตร เป็นสัตว์เลี้ยงที่มีความซื่อสัตย์ ในทางตรงกันข้าม นายโอมนั้นเคยถูกสุนัขกัดในวัยเด็ก เมื่อนึกถึงสุนัข นายโอมจึงนึกถึงสัตว์ที่ดุร้ายน่ากลัวไม่เป็นมิตร

ถึงแม้ว่าการอธิบายความหมายของคำใด ๆ ในภาษาหนึ่ง เช่น การเขียนคำนิยามในพจนานุกรมต้องอธิบายความหมายตรงและหากมีความหมายแฝงของสังคมก็ต้องอธิบายด้วย แต่ไม่ต้องอธิบายความหมายแฝงของบุคคล เพราะไม่ได้รับการยอมรับจากเจ้าของภาษาโดยทั่วไป

นอกจากนี้ การใช้ความหมายแฝงในภาษาไทยมักปรากฏในข้อความประเภทต่าง ๆ เช่น (สุนันท์ อัญชลีนุกูล, 2552: 170-174)

1. ข้อความที่เป็นสำนวนไทย เช่น

เงยหน้าอ้าปาก	มีความหมายแฝงว่า	มีฐานะดีขึ้นกว่าเดิม
มะกอกสามตะกร้า ปาไม่ถูก	มีความหมายแฝงว่า	คนกลับกลอก
หมูไปไก่มา	มีความหมายแฝงว่า	การถ้อยที่ถ้อยอาศัยกัน
เอาน้ำเย็นเข้าลูบ	มีความหมายแฝงว่า	ใช้คำพูดอ่อนหวาน หวานล้อม

2. ข้อความที่เป็นภาพพจน์ (Figure of Speech) ชนิดต่าง ๆ เช่น

2.1 การใช้ความหมายแฝงลักษณะอุปลักษณ์ การใช้ความหมายแฝงลักษณะนี้เป็นการนำความหมายที่เป็นลักษณะเด่นของสิ่งที่ต้องการเปรียบมากล่าวแทนที่โดยอาจเป็นความหมายแฝงที่แสดงสภาพพฤติกรรม ความรู้สึก ทศนคติ เช่น

กีฬาเป็นยาวิเศษ

คำว่า กีฬา มีความหมายประจำคำตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ว่า กิจกรรมหรือการเล่นที่มีกฎกติกา กำหนด เพื่อความสนุกเพลิดเพลินผ่อนคลายความเครียด หรือเสริมสร้างร่างกายให้แข็งแรง และอาจใช้เป็นการแข่งขันเพื่อความเป็นเลิศ เช่น ฟุตบอล วอลเลย์บอล ว่ายน้ำ หมากรูก ปิงปอง ล่าสัตว์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556: 132)

คำว่า กีฬา ในที่นี้ ไม่ได้เป็น ยาวิเศษจริง ๆ และคำว่า ยาวิเศษ ในข้อความดังกล่าวก็ไม่ได้หมายถึง ยาวิเศษ แต่อย่างใด ความหมายที่แท้จริง คือ กีฬามีคุณสมบัติดีเด่น คือ ช่วยทำให้ร่างกายแข็งแรง ปราศจากโรคภัยต่าง ๆ จึงนำคุณสมบัติเด่นนี้มาเป็นความหมาย

แฝงว่า การเล่นกีฬาหรือการออกกำลังกายนั้นมีส่วนช่วยทำให้ร่างกายของเราแข็งแรงได้เหมือนกับได้กินยาวิเศษที่ทำให้ร่างกายแข็งแรงนั่นเอง

เขาเป็นมือขวาของผู้จัดการที่เดียวนะ

คำว่า มือ มีความหมายประจำคำตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ว่า อวัยวะส่วนหนึ่งของร่างกายอยู่ต่อจากปลายแขนประกอบด้วยฝ่ามือและนิ้วมือ สำหรับจับ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556 : 910) คำว่า มือขวา จึงหมายความตรงว่า อวัยวะส่วนหนึ่งของร่างกายต่อแขนด้านขวา และมีคุณสมบัติเด่น คือ มักเป็นด้านที่ทำงานหนักคล่องแคล่ว

คำว่า มือขวา ในที่นี้ จึงใช้ในความหมายแฝงว่า ผู้ที่ทำงานแทนเราได้อย่างคล่องแคล่ว ว่องไวจนเป็นที่น่าพอใจ

2.2 การใช้ความหมายแฝงอนุนามนัย การใช้ความหมายแฝงชนิดนี้หมายถึง การใช้คุณสมบัติเด่น ๆ ส่วนหนึ่งของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อแทนความหมายทั้งหมด เช่น

ขบวนชั้นหมากมาแล้ว

ขบวนชั้นหมาก ในที่นี้มีความหมายแฝงถึงการแต่งงาน และเป็นขั้นตอนหนึ่งในหลายขั้นตอนของการจัดพิธีแต่งงานตามแบบวัฒนธรรมไทย กล่าวคือ การแต่งงานนั้นฝ่ายชายต้องจัดขบวนสินสอดทองหมั้นที่ประกอบ สิ่งต่าง ๆ ที่มีชื่อเป็นมงคล ยกขบวนโห่ร้องรื่นเริงไปยังบ้านฝ่ายหญิง

2.3 การใช้ความหมายแฝงลักษณะอนินามน์ การใช้ความหมายแฝงชนิดนี้หมายถึงการใช้ชื่อเรียกรวม ๆ เพื่อแทนสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เป็นส่วนรวมหรือส่วนใหญ่ เช่น

เด็กเอ๋ยเด็กน้อย ความรู้เรายังด้อยเร่งศึกษา

เด็กน้อย ในที่นี้ความหมายแฝงถึง เด็กวัยเรียนทุกคน ไม่ได้หมายถึงเด็ก คนใดคนหนึ่ง เด็กวัยเรียนทุกคนนี้ คือ เยาวชนของชาติ

2.4 การใช้ความหมายแฝงลักษณะอติพจน์ การใช้ความหมายแฝงชนิดนี้หมายถึง การทำให้เกิดความหมายที่เน้นว่ามากหรือน้อยโดยใช้ข้อความที่ดูเหมือนเกินความเป็นจริง เช่น

ฉันคิดถึงเธอทุกลมหายใจ

ในที่นี้หมายถึง คิดถึงมาก คิดถึงตลอดเวลาทุกลมหายใจ
เข้าออก

2.5 การใช้ความหมายแฝงลักษณะอรรถวิภาษ การใช้ความหมายแฝงชนิดนี้ หมายถึง การนำข้อความที่ตรงกันข้ามกันหรือขัดแย้งกันมาตีความให้เข้ากันอย่างกลมกลืน เช่น

ยิ่งรีบยิ่งช้า

ในที่นี้หมายถึง กระทำการใดอย่างรีบร้อนจนขาดความรอบคอบ ทำให้เสียเวลาต้องเริ่มทำใหม่จึงเสร็จช้า

นอกจากนี้ นิตยา กาญจนวรรณ (2556: 199-200) ได้ชี้ให้เห็นความแตกต่างระหว่างประโยคที่มีความหมายประจำคำหรือความหมายนัยตรงกับความหมายแฝงหรือความหมายโดยนัย ดังนี้

ความหมายประจำคำ หรือความหมายนัยตรง	ความหมายแฝง หรือความหมายโดยนัย
ก. บ้านฉันเลี้ยงหมาไว้ 2 ตัว	ข. บ้านนี้มีแต่คนใจหมา
ก. ฉันกำลังมองหาเก้าอี้ใหม่	ข. เขากำลังมองหาเก้าอี้รัฐมนตรี
ก. บัณฑิตใหม่เข้ารับพระราชทานปริญญา	ข. เขาเป็นคนระดับปริญญาชน
ก. เขาเป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ข. เขามีเลือดสีชมพู
ก. เธอเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ข. เธอเป็นลูกช้าง

จากแนวคิดในการแบ่งความหมายของคำในภาษาไทย อาจสรุปได้ว่า ความหมายของคำมักแบ่งออกเป็นความหมายประจำคำหรือความหมายนัยตรงและความหมายแฝงหรือความหมายโดยนัย ซึ่งความหมายเหล่านี้มักปรากฏในพจนานุกรม แต่การศึกษาความหมายของคำในบทความนี้จะเน้นการศึกษาความหมายแฝงหรือความหมายโดยนัยของคำที่เกี่ยวกับอาการการกินที่ปรากฏในพจนานุกรมคำใหม่เท่านั้น

คำที่มีความหมายโดยนัยเกี่ยวกับอาหารการกินในพจนานุกรมคำใหม่

ผู้เขียนได้ศึกษาคำที่มีความหมายโดยนัยเกี่ยวกับอาหารการกินในพจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่ม 1-3 โดยมีเงื่อนไขในการรวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ คือ พิจารณาคำมูลและคำประสมที่ทำหน้าที่เป็นนาม กริยา และวิเศษณ์ที่เกี่ยวกับอาหารการกิน ในมุมมองความหมายแฝงหรือความหมายโดยนัย ซึ่งพิจารณาจากความหมายที่ปรากฏในพจนานุกรมฯ

การศึกษาคำที่มีความหมายโดยนัยเกี่ยวกับอาหารการกินในพจนานุกรมฯ พบว่า มีจำนวนคำที่ปรากฏทั้งสิ้น 48 คำ ดังนี้

ที่	คำ	ชนิดของคำ	ความหมายแฝงหรือความหมายโดยนัย
1.	กล้วย	กริยา	ง่ายมาก
2.	กล้วย ๆ	วิเศษณ์	ง่ายมาก
3.	กล้วยเดี่ยวจับกัง	นาม	กล้วยเดี่ยวขนาดใหญ่ที่มีเส้นมาก มีเนื้อและฝักน้อย ราคาถูก (จับกัง มาจากภาษาจีน แปลว่า กรรมกรแบกหาม)
4.	กล้วยเดี่ยวตั้งแตก	นาม	ชื่อกล้วยเดี่ยวชนิดหนึ่ง มีแต่เส้นฝักกับฝัก ราคาถูก
5.	กะทิขาวเกาะ	นาม	กะทิสำเร็จ, กะทิกั้นสำเร็จ
6.	กินเกาเหลา	กริยา	ไม่ถูกกิน, ไม่กินเส้น (นายสมิคร สุนทรเวช เป็นผู้ใช้ครั้งแรก เมื่อ พ.ศ. 2537 เพื่อบรรยายความสัมพันธ์ระหว่าง

ที่	คำ	ชนิดของคำ	ความหมายแฝง หรือความหมายโดยนัย
			นายธารินทร์ นิมมานเหมินท์ กับนายศุภชัย พานิชภักดิ์ ซึ่ง เป็นรัฐมนตรีที่รับผิดชอบด้าน เศรษฐกิจ)
7.	กินข้าวแดง	กริยา	ติดคุก
8.	กินไข่	กริยา	ได้คะแนนศูนย์
9.	กินไข่แดง	กริยา	ทำลายความบริสุทธิ์ของ ผู้หญิง
10.	กินคำโต	นาม	คอร์รัปชั่นในโครงการขนาดใหญ่ จำนวนมากนับพัน หรือหมื่นล้านบาท
11.	กินถั่วดำ	กริยา	นิยมชายรักร่วมเพศ
12.	กินแห้ว	กริยา	พลาดจากสิ่งที่หวังไว้
13.	กุ่มแห้ง	นาม	ผอมมาก
14.	กุ่มแห้ง	วิเศษณ์	หน้าอกแห้ง
15.	ขายขนมจีบ	กริยา	เกี่ยวพาราดี
16.	ข้าวลึง	นาม	ของที่จำเป็นต้องกินเพื่อ ประทังความหิวในที่ที่หาของ กิน
17.	ชิงแก่	นาม	ผู้อาวุโสที่มีความสามารถ มี ประสบการณ์ (คำนี้เป็นสมญา ที่สื่อมวลชนตั้งให้

ที่	คำ	ชนิดของคำ	ความหมายแฝง หรือความหมายโดยนัย
			คณะรัฐมนตรีใน พ.ศ. 2549)
18.	ไข่	นาม	1. คະแนนศุนย์ 2. ให้กำเนิดบุตรแล้วไม่ รับผิดชอบ
19.	ไข่ดาว	วิเศษณ์	หน้าอกแบน (ใช้กับผู้หญิง)
20.	ไข่แดง	นาม	ผู้ชายคนเดียวที่อยู่ในหมู่ ผู้หญิง
21.	เจาะไข่แดง	กริยา	ทำลายความบริสุทธิ์ของ ผู้หญิง
22.	ดื่มน้ำผึ้ง พระจันทร์	กริยา	เที่ยวพักผ่อนกันตามลำพัง หลังแต่งงาน (ใช้กับคู่แต่งงาน) (น้ำผึ้งพระจันทร์ แปลมาจาก ภาษาอังกฤษ Honeymoon)
23.	น้ำจิ้ม	นาม	1. ตัวอย่างเพียงเล็กน้อย 2. เรื่องเล็กน้อย 3. ของแถม
24.	น้ำมันสวิรติ	นาม	เหล้า
25.	เนียนมไข่	กริยา	สมบูรณ์, อวบอืด, (ใช้กับ ผู้หญิง)
26.	เนียนมไข่	นาม	ผู้หญิงที่มีรูปร่างสมบูรณ์อวบ อืด
27.	ปลาติบ	นาม	ญี่ปุ่น เช่น นักเตะแดนปลาติบ

ที่	คำ	ชนิดของคำ	ความหมายแฝง หรือความหมายโดยนัย
28.	ปาห้องโก้	นาม	คน 2 คนที่ไปไหนด้วยกันเสมอ
29.	ปาดหน้าเค้ก	กริยา	แย่งผู้ชายซึ่งเป็นคนรักของสาวประเภทสองด้วยกัน
30.	พะโล้	นาม	หญิงมีอายุที่อ้วนมาก ๆ (พะโล้ว มาจากภาษาจีน เป็นชื่ออาหารชนิดหนึ่ง)
31.	มะขามขี้เดียว	นาม	มะขามที่มีฝักกลมสั้น มักมีเม็ดเดียวหรือ 2 เม็ด (ใช้เปรียบเทียบกับผู้ชายที่มีลักษณะเตี้ยล่ำ)
32.	ลูกเกต	นาม	หัวนมผู้หญิง เช่น ใส่เสื้อบางจนเห็นลูกเกตชัดเลย
33.	ลูกเกต	กริยา	หน้าอกแบน (ใช้กับผู้หญิง) เช่น นางแบบพวกพวกนี้ออกลูกเกตทั้งนั้นดูแบนราบไปหมด
34.	ละเป็นโจ๊ก	กริยา	ละมมาก, ล้มเหลว
35.	สภากาแฟ	นาม	กลุ่มคนที่จับกลุ่มคุยกันเรื่องการเมืองและสังคมตามร้านกาแฟ
36.	ส้อมหล่น	กริยา	ได้รับโอกาสโดยไม่คาดฝัน
37.	เส้นกวยจั๊บน้ำ	นาม	ผู้ที่มีอำนาจมากกว่าที่ให้ความ

ที่	คำ	ชนิดของคำ	ความหมายแฝง หรือความหมายโดยนัย
			ช่วยเหลือแบบไม่ตรงไปตรงมาได้ (ใหญ่กว่าเส้นใหญ่) (กวยจั๊บ มาจากภาษาจีน)
38.	เส้นใหญ่	นาม	ผู้ที่มีอำนาจมากที่สามารถให้ความช่วยเหลือแบบไม่ตรงไปตรงมาได้
39.	ลูกหน้าเลียบ	นาม	1. ลูกรักบี้ฟุตบอล 2. กีฬารักบี้ฟุตบอล (หน้าเลียบ มาจากภาษาจีนหน้าเลียบ ว่า ลูกสมอดองเค็ม)
40.	หยอดไข่	กริยา	ทำให้ผู้หญิงท้องแล้วมักไม่รับผิดชอบ
41.	หยอดน้ำข้าวต้ม	กริยา	ถ้อยคำที่บอกความหมายว่าเจ็บมาก เจ็บปางตาย
42.	แห้ว	กริยา	พลาดจากสิ่งที่หวังไว้
43.	แห้ว รับประทาน	กริยา	พลาดจากสิ่งที่หวังไว้
44.	สะตอเบอเรือ	กริยา	ปลิ้นปล้อน โทกทลอลวง ยิ่งกว่าสะตอ หรือสะตอเบอรี (มาจาก สะตอ+เบอเรือ)

ที่	คำ	ชนิดของคำ	ความหมายแฝง หรือความหมายโดยนัย
45.	สะดอ	นาม	ชาวปักษ์ใต้
46.	สะดอ	กริยา	โกหก, ปลิ้นปล้อน, ซี้ไม้, คุย โว้อ้อวด, บางทีพูดเต็ม ๆ ว่า สะดอเบอร์รี่ (เลียนเสียง ต่อ จากคำว่า ต่อแหล)
47.	สะดอเบอร์รี่	กริยา	พูดไม่จริง, พูดแต่เรื่อง, บางที พูดสั้น ๆ ว่า สะดอ (มาจาก สะดอ แล้วเติมสร้อย เลียนคำ ภาษาอังกฤษ Strawberry)
48.	อัดถั่วดำ	กริยา	มีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายด้วยกัน (คำว่า ถั่วดำ มาจากชื่อเล่น ของผู้ชายที่ถูกตำรวจจับเมื่อ พ.ศ. 2578 เนื่องจากมี พฤติกรรมทางเพศกับเด็กชาย จำนวนมากและให้เด็กชาย เหล่านั้นค้าประเวณี)

จากการวิเคราะห์คำที่มีความหมายโดยนัยเกี่ยวกับอาหารการกิน
ในพจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่ม 1-3 จำนวน 48 คำ
พบว่ามีคำมูล 12 คำ คิดเป็นร้อยละ 22.91 ได้แก่ กล้วย (ก.) กล้วย (ว.) ไช้
ปาห้องโก้ พะโล้ ลูกเกต (น.) ลูกเกต (ก.) หัว สะดอ (น.) สะดอ (ก.)
สะดอเบอร์รี่ และสะดอเบอร์รี่ รวมทั้งคำนามประสม 19 คำ คิดเป็นร้อยละ
39.58 ได้แก่ ก้วยเตี่ยวจับกั๋ง ก้วยเตี่ยวถั่งแตก กะทิวขาวเกาะ กุ้งแห้ง (ก.)

กึ่งแห้ง (ว.) ชিংแก่ ไข่ดาว ไข่แดง น้ำจิ้ม น้ำมั่งสวิรติ เนื้อนมไข่ (ก.) เนื้อนมไข่ (น.) ปลาดิบ มะขามขี้เตี๋ยว ลูกหนาเลียบ สภากาแพ เส้นกวยจับ และเส้นใหญ่ นอกจากนี้ยังมีคำกริยาประสมอีก 17 คำ คิดเป็น ร้อยละ 35.41 ได้แก่ กินเกาเหลา กินข้าวแดง กินไข่ กินไข่แดง กินคำโต กินถั่วดำ กินแห้ว ขายขนมจีบ เจาะไข่แดง ต้มน้ำผึ้งพระจันทร์ ปาดหน้า เค้ก และเป็นโจ๊ก หยอดไข่ หยอดน้ำข้าวต้ม แห้วรับประทาน สัมหล่น และ อัดถั่วดำ

คำที่มีความหมายโดยนัยเกี่ยวกับอาหารการกิน ไม่ว่าจะเป็นคำมูล คำนามประสม และคำกริยาประสมดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ล้วนแล้วแต่มีที่มาของคำและวัฒนธรรมประกอบที่ชัดเจน ยกตัวอย่างคำมูลที่มีความหมายแฝงหรือความหมายโดย คำว่า “กล้วย” ซึ่งแปลว่า “ง่าย” นั้น อาจเป็นเพราะคนไทยชอบอะไรที่ไม่ซับซ้อน หรือเรื่องที่ต้องการได้อย่าง สะดวกสบาย ง่าย ไร้อุปสรรค เหมือนกับการที่เรากินกล้วย ซึ่งไม่ยาก แค่ออกเปลือกก็ทานได้แล้ว กล้วยเป็นผลไม้ที่ปอกง่ายกว่าผลไม้ชนิดอื่น ดังประโยคที่ว่า เรื่องนี้กล้วยมากสำหรับฉัน

ยกตัวอย่างคำนามประสมที่มีความหมายแฝงหรือความหมาย โดยนัย คำว่า “ลูกหนาเลียบ” ซึ่งแปลว่า ลูกรักบี้ฟุตบอล หรือกีฬารักบี้ฟุตบอล ที่เรียกลูกรักบี้ว่าลูกหนาเลียบก็เพราะว่าลูกรักบี้มีลักษณะรูปทรง คล้ายลูกหนาเลียบ คือ ลักษณะคล้ายรูปกระสวยหัวท้ายมน เมล็ดแข็ง สีเขียว แต่เมื่อสุกจะมีสีน้ำตาลเข้มนั่นเอง ดังประโยคที่ว่า ทีมลูกหนาเลียบไทยเอาชนะคู่แข่งได้อย่างสบาย ๆ

ยกตัวอย่างคำกริยาประสมที่มีความหมายแฝงหรือความหมาย โดยนัย คำว่า “กินข้าวแดง” ซึ่งแปลว่า ติดคุก ข้าวแดง หมายถึง ข้าวที่ไม่ได้ขัดสีเป็นข้าวขาว เป็นข้าวที่ยังมีเปลือกสีแดงหุ้มเมล็ดอยู่ กินไม่อร่อย แม้ว่าจะมีคุณค่าทางโภชนาการมากก็ตาม แต่เดิมเป็นข้าวที่ใช้เลี้ยงพล

ทหารที่ประจำการอยู่ และให้นักโทษที่ถูกขังในเรือนจำกิน ดังประโยคที่ว่า
พวกที่ขายยาบ้านี้ไม่นานก็ต้องไปกินข้าวแดง

ดังนั้น จะสังเกตได้ว่าความหมายของคำที่มีความหมายแฝงหรือ
ความหมายโดยนัยที่ปรากฏในพจนานุกรมคำใหม่ จำนวน 48 คำ ย่อมมี
ความสัมพันธ์กับปัจจัยทางวัฒนธรรมและพื้นฐานสังคม โดยที่กลุ่มคนใน
วัฒนธรรมเดียวกันยอมรับและใช้ร่วมกัน

จากการศึกษาความหมายแฝงหรือความหมายโดยนัยของคำ
พบว่ามีความหมายแฝงในลักษณะอุปลักษณ์ ซึ่งแสดงพฤติกรรม ความรู้สึก
และทัศนคติ จำนวน 46 คำ คิดเป็นร้อยละ 95.83 และพบการใช้
ความหมายแฝงอนุนามนัย จำนวนเพียง 2 คำ คิดเป็นร้อยละ 4.16 คือ
คำว่า กะทิขาวเกาะ และปลาดิบ

ทั้งนี้ ผู้เขียนได้ตั้งข้อสังเกตของคำประสมที่มีความหมายแฝงหรือ
ความหมายโดยนัย จะพบว่า มีการใช้ความหมายแฝงลักษณะอุปลักษณ์
แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การใช้ความหมายแฝงลักษณะอุปลักษณ์แบบไม่เต็มขั้น คือ
คำในสมาชิกตัวใดตัวหนึ่งของคำประสมเปลี่ยนแปลงความหมาย
หรือความหมายนั้นสูญหายไป เช่น กว๋ยเดี่ยวจับกัง กว๋ยเดี่ยวถังแตก
กะทิขาวเกาะ และเป็นโจ๊ก สภากาแพ

2. การใช้ความหมายแฝงลักษณะอุปลักษณ์แบบเต็มขั้น คือ คำที่
แสดงอุปลักษณ์ของความหมายใหม่ เช่น กินเกาเหลา กินข้าวแดง กินไข่
กินไข่แดง กินคำโต กินถั่วดำ กินแห้ว กุ้งแห้ง ชายขนมจีบ ข้าวลิง ชิงแก่
ไข่ดาว ไข่แดง เจาะไข่แดง ต้มน้ำผึ้งพระจันทร์ น้ำจิ้ม น้ำมังสวิรัต
เนื้อมนไข่ ปลาดิบ ปาดหน้าเค้ก มะขามข่อยเดี่ยว ส้มหล่น เส้นกวยจั๊บน้ำ
เส้นใหญ่ ลูกหนาเลียบ หยอดไข่ หยอดน้ำข้าวต้ม แห้วรับประทาน
อัดถั่วดำ

บทสรุป

จากการศึกษาคำที่มีความหมายแฝงหรือความหมายโดยนัยเกี่ยวกับอาหารการกินที่ปรากฏในพจนานุกรมคำใหม่ทั้ง 3 เล่ม ไม่ว่าจะคำเหล่านั้นจะเป็นคำมูลหรือคำประสม จะเห็นได้ชัดเจนว่า อาหารเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมทางสังคมและความคิดในการใช้ภาษาของคนไทย การสร้างคำที่มีความหมายแฝงหรือความหมายโดยนัยตามกรอบทฤษฎีและความคิดในบทความนี้ จะสังเกตได้ว่าผู้ใช้ภาษาได้นำเอารูปร่าง หรือลักษณะเด่นของอาหารที่เป็นรูปธรรม มาใช้อธิบายความคิดของมนุษย์ที่เป็นนามธรรมได้เป็นอย่างดีชาญฉลาด

ดังนั้น การใช้คำที่ปรากฏในภาษาย่อมมีความสำคัญมาก เพราะ คำและความหมายของคำสามารถอธิบายได้ว่าเหตุใดคนไทยจึงใช้ภาษาแบบนี้ ความหมายไม่ได้มาจากคำหรือถ้อยคำเท่านั้น หากมาจากการกระทำที่อยู่ในบริบททางวัฒนธรรมนั้นเป็นสำคัญอีกด้วย

การใช้ภาษาของมนุษย์เป็นพฤติกรรมทางวัฒนธรรม ซึ่งจะเป็นตัวบ่งชี้ว่าผู้ใช้ภาษาเป็นสมาชิกอยู่ในบริบทของสังคมวัฒนธรรมใด ผู้พูดภาษาในแต่ละภาษาและวัฒนธรรมย่อมมีวิธีสื่อสารด้วยการใช้ภาษาที่แตกต่างกันไป แม้จะเป็นการสื่อสารในเรื่องเดียวกันก็ตาม นั่นเป็นเพราะการสื่อสารจะต้องถูกตีความได้จากบริบทต่าง ๆ ทางสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งถูกถ่ายทอดผ่านพฤติกรรมหรือการกระทำ และปฏิสัมพันธ์ของผู้พูดภาษาในบริบทต่าง ๆ ทางสังคม จึงจะทำให้การสื่อสารนั้นบรรลุเป้าหมายตามเจตนารมณ์การใช้ภาษาของคนในสังคมนั้น ๆ

บรรณานุกรม

นิตยา กาญจนวรรณ. หน่วยที่ 4 ภาษาเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน.

ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร หน่วยที่ 1-7. พิมพ์ครั้งที่ 18.

นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2556.

ประคอง นิมมานเหมินท์ และคณะ. **บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 4 :**

วัฒนธรรมการใช้ภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันภาษาไทย

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2552.

พรพิลาส เรื่องโชติวิทย์. **การวิเคราะห์ความหมายของคำ.** เชียงใหม่:

ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,

2535.

ไพบูลย์ ดวงจันทร์. **การใช้ภาษาไทย.** กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาภาษาไทย

และภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ, 2542.

ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม 1 ฉบับราชบัณฑิตยสถาน.**

กรุงเทพมหานคร: แม่ค, 2550.

_____ . **พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม 2 ฉบับราชบัณฑิตยสถาน.**

กรุงเทพมหานคร: ยูเนียนอูลตราไวโอเร็ด, 2552.

_____ . **พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม 3 ฉบับราชบัณฑิตยสถาน.**

กรุงเทพมหานคร: ยูเนียนอูลตราไวโอเร็ด, 2554.

_____ . **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554.**

พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์, 2556.

สุนันท์ อัญชลีสกุล. **ระบบคำภาษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร:
โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.

อัญชลี สิงห์น้อย. **เอกสารคำสอน ภาษาและวัฒนธรรมไทย**. สาขาวิชา
ภาษาศาสตร์ ภาควิชาภาษาและคติชนวิทยา คณะมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2549.

. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ **การวิเคราะห์หน่วยสร้าง
กิริยาประสมภาษาไทยในแนวไวยากรณ์หน้าที่นิยมแบบลักษณะ
ภาษา**. สาขาวิชาภาษาศาสตร์ ภาควิชาภาษาและคติชนวิทยา
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2552.

Examining the Quality
of the Foundation English Test

Prasert Chanudom *

* Associate Professor Faculty of Humanities and Social Sciences,
Nakhon Sawan Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานที่ใช้ในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์มาแล้วหลายปี การตรวจสอบครั้งนี้ดำเนินการตามแนวความคิดทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม โดยทำการทดสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา ระดับความยากของข้อสอบ อำนาจจำแนกของข้อสอบ ตัวลวงของข้อสอบ คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเที่ยงตรง และความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัดผล ประชากรประกอบด้วยนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 50 คนที่เข้าสอบวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานในภาคเรียนที่ 1/2554 ผลการวิจัยแสดงว่า จากข้อสอบทั้งหมดจำนวน 90 ข้อ มีจำนวน 81 ข้อ (90 %) ที่วัดตรงตามเนื้อหาวิชา ส่วนอีก 9 ข้อ (10 %) วัดไม่ตรงกับเนื้อหาวิชา และยังพบว่าข้อสอบไม่ครอบคลุมเนื้อหาจำนวนหนึ่ง ได้แก่ ชนิดของคำ ปัจจุบันกาลปกติ ปัจจุบันกาลสมบูรณ์ และกรรมวาจก จึงควรมีการแก้ไขปรับปรุงข้อสอบเหล่านี้ เมื่อพิจารณาในด้านระดับความยากและจำนวนจำแนกของข้อสอบ พบว่า จากข้อสอบ 81 ข้อ (100 %) มี 64 ข้อ (79.01 %) อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ส่วนอีกจำนวน 17 ข้อ (20.99 %) อยู่ในระดับที่ยอมรับไม่ได้ และมี 1 ข้อที่ใช้ตัวลวงที่ขาดประสิทธิภาพ คะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาทั้งหมดคือ 35.86 (ต่ำกว่าจุดกึ่งกลาง) ความเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 16.71 (คะแนนมีการกระจายมาก) ค่าความเชื่อมั่นคือ 0.98 (ระดับสูง) และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัด คือ 2.15 แสดงว่าคะแนนที่แท้จริงของนักศึกษาแต่ละคนจะสูง (+2.15) หรือต่ำ (-2.15) กว่าคะแนนที่ได้รับ

ABSTRACT

The aim of this research was to examine the Foundation English Test which had been used at Nakhon Sawan Rajabhat University for years. This examination was based on the underlying Classical Test Theory. The test was examined in terms of content validity, item difficulty, item discrimination, item distracters, average score, standard deviation, reliability, and standard error of measurement. The subjects were 50 undergraduate students who took the Foundation English Test in semester 2/2011. The findings revealed that, out of 90 test items, 81 items (90 %) matched the pre-specified contents; while 9 items (10 %) did not. Similarly, a large number of contents (Parts of Speech, Present Simple Tense, Present Perfect Tense, and Passive Voice) were not measured by any item at all. Therefore, revision and deletion were needed for these test items. To consider the item difficulty and item discrimination, out of 81 items, only 64 items (79.01 %) were acceptable; while 17 items (20.99 %) were not. Also, 1 item had a defective distracter. The student average score was 35.86 (lower than the midpoint), the standard deviation was 16.71 (a wide spread of scores around the average score). The test reliability coefficient was 0.98 (high); and the standard error of measurement was 2.15, suggesting that the true score of each student would fluctuate between +2.15 and -2.15 from the test (observed) score.

Introduction

With the advent of ASEAN community, the importance of English cannot be ignored. English is a means for international communication (Manivannan, 2008). That is why educational institutions throughout the country have tried to increase the amount of English teaching in classrooms.

In spite of the growing interest in teaching English, the Thai public is very vocal in showing its dissatisfaction with the education system. Students, parents, and industries have repeatedly questioned why, after years of English education, university students' communicative English level is lower than expected (Mackenzie, 2002). Lyovarin (2007) accepted that there were some problems regarding the teaching of English as a foreign language in the country. There is a need then to improve the English teaching for Thai students.

Both teaching and testing are closely interrelated. Testing can give feedback on the learning process. Besides, the role of testing is so crucial that people who are involved in the world of education often rely heavily on tests and their results (Heaton, 1995). Likewise, students pay great attention to tests in order to reach the highest results.

The danger is, however, that tests are regarded as always correct and that no one has the right to protest whatsoever. In reality, a test can be a good one as well as a bad one. It can be effective in measuring learning outcomes, but it can also be defective in the process of measuring and reporting learning outcomes (Heaton, 1995).

Although the Foundation English Test has been used for years, its quality has never been examined at all. This certainly means that the assessment of the students' English language performance is based on a potentially suspect assessment tool. The assessment may not

provide valid inferences about the ability of the learners. The results of the test, which are not related to the content of the assessment, are most likely to increase measurement errors, thus reducing the reliability of the assessment. More importantly, the results of the test are likely to be misleading. This will have negative consequences on the Thai students learning English. This situation is no longer tenable. There is an urgent need, then, to examine the test as a step to its revision.

Purpose

The overall purpose of this study is to find ways to examine the test items in the following respects: content validity, item difficulty, item discrimination, item distracters, average test score, standard deviation, test reliability coefficient, and standard error of measurement.

Method

The sample in this study consisted of 50 undergraduate students who were selected by way of cluster sampling technique from those who took the Foundation English Course at Nakhon Sawan Rajabhat University in semester 2/2011.

There were two types of instruments: the instrument for data collection, the Foundation English Test, which comprises 90 multiple-choice items; and the instrument for data analyses, a computer program called Microsoft Office Excel 2007.

To collect the data on test content validity or content-item matching, the researcher submitted the test to five content reviewers, who were teachers of English at undergraduate level, and who were colleagues of the researcher. The reviewers were assured that they

would not be identified in any publication and that their individual information would remain confidential. As a consequence, all of them were willing to participate. These reviewers checked whether the items matched the test contents, using the Content-Item Matching Table. The time allowed for them to check the items was unlimited. They were able to finish it at their own convenience.

At the end of semester 2/2011, after the Foundation English Course had ended, the Foundation English Test was administered to the subjects as a final examination. This test administration was implemented under strict vigilance of university proctors. The researcher was responsible for rating the test. Then, the test scores were analysed.

Results

The results of the content-Item matching analysis are shown in Table 1.

Table 1: Results of the content-Item matching analysis

Content	Number of Items
1. Parts of Speech	0
2. Sentence Structure	3
3. Present Simple Tense	0
4. Present Continuous Tense	26
5. Present Perfect Tense	0
6. Past Simple Tense	30
7. Future Simple Tense	22
8. Passive Voice	0
Total	81

Table 1 shows that, though there were 90 items in the Foundation English Test, only 81 items (90 %) matched the pre-specified contents. Obviously, 9 items (10%) were not considered related to any content, and they were then discarded. Besides, there were a large number of test contents which were not represented by any item at all. These contents included Parts of Speech, Present Simple Tense, Present Perfect Tense, and Passive Voice.

Table 2: Results of Item Difficulty, Item Discrimination and Distracter Analyses

	Effective Items	Ineffective Items	Total
Item Difficulty and Item Discrimination	64 (79.01 %)	17 (20.99 %)	81 (100 %)
Distracter	80 (98.76 %)	1 (1.24 %)	

Regarding the item difficulty and item discrimination, out of 81 items (100 %), 64 items (79.01 %) were accepted as effective because their indices complied with the acceptable values. Meanwhile, the other 17 items (20.99 %) were not. And considering the item distracters, only 1 (1.24 %) item had an ineffective distracter i.e. none of the students chose it. The other items were effective.

Table 3: Results of Average Score, Standard Deviation, Reliability, and Standard Error of Measurement Calculations

Average Score	35.86
Standard Deviation	16.71
Kuder Richardson 21	0.98
Standard Error of Measurement	2.15

The students had an average score of 35.86, which was lower than the midpoint, and the standard deviation of 16.71. The reliability coefficient was 0.98, and the standard error of measurement was 2.15.

Discussions and Recommendations

Now, it can be seen that a large number of items failed to match the expected contents properly. These items either had a low relationship with their contents or had no relationship with their contents at all. Furthermore, many items were also defective as their difficulty levels and discrimination levels were not within the acceptable range.

It is important to write quality test items in order to ensure that an assessment is a well-planned or valid measure of student learning outcome. The author is also agreeable to the comment made by Heaton (1995: 162) that,

“In classroom practice, many teachers tended to regard tests as infallible measuring instruments and failed to realise that most tests were somewhat imprecise instruments for measuring language skills.”

In this particular case, there is no doubt that the construction process of the Foundation English Test was insufficient to function properly. As mentioned earlier, this test had never undergone any examination process at all. As it happened, the test construction process was very simple. That is, each teacher was given separate contents for which they wrote their items by themselves. Then the items were collected from those teachers to assemble the Foundation English test. Clearly, such a process of test construction was insufficient for the test to function properly. A useful remark was made by Gregory (1992: 93) that, “It is impossible for a test to reach high standard easily at the first stage of construction. There are many stages to go through before the test is finally produced successfully.” This certainly suggests that the test has to be examined and frequently improved.

In this instance, the teaching and learning process has been undermined by the use of test items that are defective. These items are unrelated to what was taught. In other words, they are deceptive. Airasian (1994: 187) commented that, “All too often tests are constructed to obscure how much a student knows.” In this sense, tests sometimes fail to help students in their learning process.

Furthermore, the test used in this study is of multiple-choice type. The fact that multiple-choice questions are able to test pieces of language at a time contradicts the principle of the communicative

approach which holds that language is learned as a whole chunk, not as small pieces. Hadley (2001) commented that,

“Classroom tests were still largely focused on discrete points of grammar and mastery of isolated components of knowledge and skills, despite the fact that the profession has been advocating communicative language teaching practices for years. Teachers or students tend to prefer discrete-point testing to discourse-based testing (such as writing compositions) because the former is easy to score while the latter is more difficult to score. This situation certainly entails that the principle of communicative language teaching has not been reflected in testing practice.”

In the modern world of today, the way of life has changed dramatically. The traditional multiple-choice tests should receive critical consideration. Instead, performance assessment should be practised so as to overcome the pitfalls of the traditional testing.

The contribution of this study is in highlighting the important issue of test examination which can have impacts on the quality of the educational system as a whole. It is concerned with gathering useful information necessary for language testing purposes. This attempt is in line with the statement made by Davies (2000: 384) that “assessment should be a part of teaching and learning, and capable of providing detailed information for teachers, learners, and parents”. In other words, assessment provides feedback to teaching and learning

processes. A desirable outcome cannot be guaranteed without a quality test. This research is directly relevant to this issue. It ultimately aims to upgrade the quality of the language test so that language skills are measured effectively, and the results are reported thoroughly.

This study can contribute to the academic situation in the local area of Nakhon Sawan Rajabhat University, where the gap exists in the discipline of language testing. Strong inspiration is needed to arouse the interest of stakeholders to be well aware of quality rather than quantity of language tests. This work directly plays a great role in filling the existing gap.

In particular, the target of attention in this study is on finding ways to examine the Foundation English Test. This is actually a very important stage in the process of test development. As stated earlier, the construction process of the Foundation English Test was insufficient to function properly as an exam. Although the test had been used for many years, it never underwent assessment in terms of validity and reliability. There is no doubt that such a test provided measurement errors. Students were in a state of confusion, as their success was determined by a defective test, providing misleading results. The present study has undertaken to do this crucial step of examining the test, i.e., the test items were analysed in terms of content validity, difficulty, discrimination, and so on. As a result of the examination, a large number of items were found to be defective or unacceptable and they should be subsequently replaced by effective items. Undoubtedly, this study provides an unprecedented examination to the Foundation English Test based on the underlying Classical Test Theory. Subsequent versions of the Foundation English Test are expected to be

improved, so that the students receive a free and fair test as a part of their studies in the university.

Some recommendations are made by the researcher. First of all, since the important problem is concerned with an insufficient test construction process, teachers should be well-informed about the steps in test construction. Initially, teachers should construct test items immediately after each class so that all contents are contained in the test. Alternatively, after each class teachers may outline the actual content which will be covered in the test. This outline should be recorded on index cards which can be used as information for constructing items later on. This technique should be able to solve some problems of the Foundation English Test, in which many items do not measure any content. According to Kehoe (1995), the advantage of this approach is that the resulting test is likely to be a better representation of course content than if the test were constructed before the course or after the course.

In addition, teachers should consider the test construction stages proposed briefly by Park University (2003): firstly, plan the test content and format by determining the material and creating a table of test specification; secondly, write the items by following guidelines; thirdly, determine grading criteria; and finally, revise, edit, or delete items if necessary.

To be more specific, in order to better understand language learning assessment, it is wise to explore the practices of instructors in various aspects such as assessment planning, the weight given to tests in their instruction, the type of items, the purposes, the advantages and disadvantages of the methods, and so on. An example is seen in the work of Marso (1985) who investigated the testing practice of teachers

in terms of item types most commonly used, sources used to obtain test items, and relative usefulness of item types.

The role of students in the test construction process is also crucial. It is advisable to allow students' opportunities to build tests. This idea is supported by a number of studies as it can have positive impact on students' achievement as well as their positive attitudes towards such tests. For instance, Sharifi & Babaii (2006) investigated the impact of cooperative test construction of Iranian foreign language education. They found that the students' reactions to cooperative test construction were overwhelmingly positive.

Apart from the roles of teachers and students, administrators should also play a greater role in stimulating and supporting the efforts of instructors to improve the assessment process. To encourage teaching staff, administrators can stress the importance of teaching and testing improvement. Any effort made by instructors should also be praised and rewarded in public. This incident would be able to inspire all staff members to initiate new innovations in their work or conduct more research to guide classroom language teaching and testing.

The new philosophy, Constructivism, involves the learner's active construction of knowledge. That is, the learner is engaged in creating meaning (Birenbaum, 1996). Knowledge results from personal interpretation and constructed in an active learning environment and in realistic settings. Therefore, testing should reflect this idea i.e. testing should be incorporated into tasks and not to be considered in a separate activity. There is no doubt that Constructivism tends to contribute properly to educational assessment in our complex learning environment. Changes in the assessment practice from the traditional method to the innovative method are recommended.

In conclusion, it is important that test developers construct each question so that a correct response indicates mastery of the learning objectives and any incorrect response provides information about the nature of the student's lack of mastery. Tests should be developed following appropriate stages. Item selection should be handled effectively. Teachers, learners, and administrators should work hand in hand to upgrade the quality of assessment. Test examination is one way to accomplish test improvement. Evidently, the Foundation English Test will need to be improved in order to function properly as an instrument of language testing. Defective items should not be allowed to appear in a test; they should be eliminated so that the quality of the test is optimal.

References

- Airasian, P.W. **Classroom Assessment**. New York: McGraw-Hill, 1994.
- Birnbaum, A. **Some Latent Trait Models and their Use in Inferring an Examinee's Ability**. In F.M.Lord & M.R. Novick, *Statistical Theories of Mental Test Scores*. Reading, Massachusetts: Addison-Wesley, 1996.
- Davies, P. **Success in English Teaching**. Oxford: Oxford University, 2000.
- Gregory, R. J. **Psychological Testing**. Boston: Allyn and Bacon, 1992.
- Hadley, A.O. **Teaching Language in Context**. Australia: Heinle&Heinle, 2001.
- Heaton, J. B. **Writing English Language Tests**. New York: Longman.
- Kehoe, J. **Writing Multiple-Choice Items**. [Online]. Available from: <http://www.ericfacility.net/ericdigests/ed398236.html>. [January 14, 2012]
- Loyvarin, W. Language. **Word Craft** 2 (April 2007)
- Mackenzie, A. S. **EFL Curriculum Reform in Thailand**. Curriculum innovation, Testing and Evaluation : Processing of the 1st Annual JALT Conference. Kyoto Japan.
- Manivannan, G. **Importance of the English Language**. [Online]. Available from: <http://www.UsingEnglish.com>. [February 6, 2012]
- Marso, R.N. **Testing Practices and Test Item Preferences of Classroom Teachers**. ERIC Document Reproduction Service No. ED268145. 1985.
- Park University. **Writing Test Items**. [Online]. Available from: <http://captain.park.edu>. [March 11, 2002]

Sharifi, A.N, and Babaii, E. Cooperative Test Construction : The Last Temptation of Educational Reform. **Education Evaluation** 33 (2006): 213-228.

Appendix

Example of the Foundation English Test

Directions : Choose the best answer for each question. (30 marks)

1. Which is Future Simple structure?
 - a. S+will/shall+V1
 - b. S+has/have+v3
 - c. S+is,am,are+Ving
 - d. S+V1
2. If they get up late, they _____ go to school.
 - a. don't
 - b. aren't
 - c. won't
 - d. haven't
3. Where _____ you _____ your pen?
 - a. will, buys
 - b. will, buy
 - c. are, buying
 - d. do, buy
4. Will you go to market with me?
 - a. Yes, I will
 - b. No, I don't
 - c. No, I will
 - d. Yes, I am
5. I _____ to school tomorrow.
 - a. go
 - b. will going
 - c. will go
 - d. will goes
6. If it rains, they will not _____ football.
 - a. plays
 - b. played
 - c. play
 - d. playing
7. I _____ to school tomorrow.
 - a. will goes
 - b. go
 - c. will go
 - d. will going
8. Take this medicine then you _____ better soon.
 - a. will feel
 - b. have felt
 - c. are feeling
 - d. feel

9. I can't see you tomorrow. I _____ the dentist.
- a. saw
 - b. was going to see
 - c. have seen
 - d. am going to see
10. We will stay in Hawaii for a week, and then we _____ Los Angeles.
- a. will visit
 - b. have visited
 - c. visited
 - d. visit

อักษรจีนไม่ยากอย่างที่คิด

Chinese characters are not as difficult as
you think

จินตนา แยมละมุล *

* นักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ สาขาการสอนภาษาจีน

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระบบการเขียนของภาษาจีนซึ่งมีความสลับซับซ้อน จนกลายเป็นความยากต่อการเรียนภาษาจีนเนื่องจากอักษรจีนเป็นการเขียนแบบลำดับขีด ซึ่งแต่ละตัวอักษรย่อมมีจำนวนขีดไม่เท่ากัน บางตัวมีมากกว่าสิบขีด โดยศึกษาการเขียนตัวอักษรจีนที่เริ่มต้นจากการทำความเข้าใจเอกลักษณ์เฉพาะตัวของระบบการเขียนที่เรียกว่า “อักษรภาพ” ที่จะทำให้การเขียนอักษรจีนนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ยากอีกต่อไป

ABSTRACT

The Chinese characters are called Stroke Types which each character contains different strokes number; some are more than 10 strokes. The study of Chinese writing system by understanding the uniqueness of each character which called "Logogram" will make the studying of Chinese writing system more simple.

บทนำ

ระบบการเขียนของภาษาจีน ตัวหนังสือจีนหรืออักษรจีน เกิดจากการวาดภาพของคนโบราณในสมัยดึกดำบรรพ์ ต่อมาได้พัฒนาขึ้นมาเป็นระบบการเขียนที่สมบูรณ์เมื่อประมาณ 4,000 ปีก่อน อักษรภาพอาศัยรูปร่างของตัวอักษรแสดงความหมาย กล่าวคือ ในช่วงเริ่มแรกที่ระบบการเขียนกำเนิดขึ้นมา อักษรภาพส่วนใหญ่เห็นแล้วก็พอ จะทราบว่าย่หมายความว่าอะไร เพราะเหมือนของจริงมาก ดังนั้นระบบการเขียนของภาษาจีนจึงเป็นระบบการเขียนที่แสดงความหมาย

ในช่วงเวลาหลายพันปีที่ผ่านมาอักษรภาพเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ส่วนใหญ่เป็นการลดจำนวนเส้นขีดให้น้อยลง อักษรภาพทั้งหมดจึงค่อย ๆ เปลี่ยนไป จนกลายเป็นเครื่องหมายของการเขียน แม้ว่าในเวลาต่อมาจะมีการพัฒนาตัวอักษรจีนให้จดจำง่ายขึ้นด้วยการลดทอนเส้นโค้งลงบ้าง แต่ก็ยังมีความสลับซับซ้อนของระบบการเขียนภาษาจีน อีกส่วนหนึ่งเกิดจากวิธีการเรียนการสอนที่ไม่ถูกต้อง คือผู้ที่เริ่มเรียนหลับทูลับตาจำอย่างเดียว จึงกลายเป็นความยากในการเรียนภาษาจีน

การเรียนภาษาใดภาษาหนึ่งให้ได้ผลดีนั้นผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ทักษะทั้ง 4 ด้าน นั่นก็คือ การฟัง พูด อ่าน และเขียน สำหรับภาษาจีนกลางแล้วก็จำเป็นต้องใช้ทักษะทั้ง 4 ด้านเพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารหรือการทำงานธุรกิจ ถ้าพูดถึงทักษะ ทั้ง 4 ด้านนี้ สำหรับผู้ที่เริ่มศึกษาภาษาจีนใหม่ ๆ อาจจะเคยได้ยินกันจนหนาหูว่า "ภาษาจีนเขียนยาก จำยาก" แต่จริงแล้วไม่ได้ยากอย่างที่คิด และไม่จำเป็นที่จะต้องมานั่งจำลำดับขีด

เพียงแค่มั่นฝึกเขียน และเขียนตามลำดับขีดที่อาจารย์ให้คัดส่งเป็นการบ้านเป็นประจำทุกวัน ความเคยชินจากลำดับขีดจะซึมสู่เราเองโดยอัตโนมัติ เพียงแต่พึงจำไว้ว่า ครั้งแรกที่เริ่มฝึกเขียนจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเขียนตามลำดับขีดให้ถูกต้อง อย่าเขียนแบบว่าขอให้ใกล้เคียงเป็นพอ เพราะหากเราเขียนลำดับขีดผิด โครงสร้างตัวอักษรที่ผิด ๆ เหล่านั้น นอกจากจะทำให้อักษรจีนไม่สวยงามแล้ว ยังอาจทำให้ความหมายของตัวอักษรคลาดเคลื่อนได้

ในโลกนี้มีระบบการเขียนอยู่สองประเภท คือ

1. **ระบบการเขียนที่แสดงการออกเสียง** ระบบการเขียนของภาษาเกือบทุกภาษาในโลกใช้ระบบการเขียนประเภทนี้ ซึ่งเป็นระบบการเขียนที่แสดงการออกเสียงโดยตรง ถ้าเรียนตัวอักษรครบแล้วก็จะออกเสียงได้เกือบทั้งหมด (ถึงแม้อาจจะยังไม่รู้ความหมายก็ตาม) แต่รูปร่างของตัวอักษรไม่ได้แสดงความหมายแต่อย่างใด อย่างเช่น ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ

2. **ระบบการเขียนที่แสดงความหมาย** ประเทศหรือชนเผ่าที่ใช้ระบบการเขียนประเภทนี้มีน้อยมาก เช่น จีน อียิปต์ และชนเผ่าเล็ก ๆ บางเผ่าที่ไม่เป็นที่รู้จักกันของคนทั่วไป (แต่อียิปต์ได้หันมาใช้ระบบการเขียนที่แสดงการออกเสียงมานานแล้ว) ระบบการเขียนประเภทนี้อาศัยรูปร่างของตัวอักษรแสดงความหมาย คือในช่วงแรกตัวอักษรแต่ละตัวเกิดจากการวาดภาพซึ่งเราเรียกว่าอักษรภาพ (象形文字

xiàngxíngwénzi) แต่ตัวอักษรเองไม่ได้แสดงให้เห็นว่าควรจะออกเสียงอย่างไร แต่เพื่อทำให้การเขียน การใช้งานสะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ในช่วงหลายพันปีที่ผ่านมา อักษรภาพได้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ส่วนใหญ่เป็นการลดจำนวนเส้นขีดให้น้อยลง และหันมาใช้เส้นตรงแทนเส้นโค้งที่เขียนยาก ดังนั้นอักษรภาพทั้งหมดจึงค่อย ๆ เปลี่ยนไปในที่สุด จนกลายเป็นเครื่องหมายการเขียนไปแล้วอย่างเต็มตัว คือ ตัวหนังสือจีนที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้เกือบทั้งหมด ไม่สามารถทำให้คนที่ไม่เคยเรียนภาษาจีน ได้รับความหมายจากรูปร่างของตัวอักษรอีกต่อไป คงเหลือแต่ส่วนน้อย ๆ เท่านั้นที่ยังคงทิ้งร่องรอยของอักษรภาพค่อนข้างชัดเจนจนถึงทุกวันนี้ อย่างเช่น

อักษรภาพ								
ตัวปัจจุบัน	山	木	马	目	鱼	門	刀	日
ความหมาย	ภูเขา	ต้นไม้	ม้า	ตา	ปลา	ประตู	มีด	พระอาทิตย์

ตารางการแสดงอักษรภาพยุคโบราณ

วิธีประดิษฐ์ตัวหนังสือจีนมีอยู่ 4 วิธีด้วยกันดังนี้

1. **อักษรภาพ** (象形字 xiàngxíngzì) เป็นการวาดภาพจากของจริงอย่างชัดเจน เกือบทั้งหมดเป็นตัวหนังสือเดี่ยว เช่น

อักษรภาพ									
ตัวปัจจุบัน	人	女	月	雨	鱼	口	山	門	日
ความหมาย	คน	ผู้หญิง	เดือน	ฝน	ปลา	ปาก	ภูเขา	ประตู	พระอาทิตย์

ตัวหนังสือประเภทนี้เป็นตัวหนังสือที่เก่าแก่ที่สุด ถึงแม้ว่ามีจำนวนแค่ประมาณ 5 เปอร์เซ็นต์ของตัวหนังสือที่ใช้บ่อยในปัจจุบันนี้ แต่ถือว่าสำคัญที่สุด เพราะเกือบทั้งหมดถูกนำไปใช้เป็นส่วนประกอบของตัวหนังสือผสมที่ประดิษฐ์ขึ้นในภายหลัง ตัวหนังสือประเภทนี้เป็นตัวหนังสือที่เข้าใจง่ายและสนุกสนาน คนที่เพิ่งเรียนภาษาจีนใหม่ ๆ ควรจะเรียนรู้ตัวหนังสือจีนจากส่วนนี้ก่อนเพราะเป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่การเข้าใจในระบบการเขียนของภาษาจีนอย่างถูกต้องและถ่องแท้

2. **เครื่องหมายที่เป็นนามธรรม** (指事字 zhǐshìzì จริ้อชื่อจี้) ใช้เครื่องหมายที่เป็นนามธรรมแสดงความหมาย เกือบทั้งหมดเป็นตัวหนังสือเดี่ยว และบางส่วนเกิดจากการผสมผสานระหว่างเครื่องหมายที่เป็นนามธรรมกับตัวอักษรภาพ เช่น

อักษรภาพ ปัจจุบัน	คำอธิบายและความหมาย
 一 (หนึ่ง)	หนึ่งเส้นหมายถึงถึง หนึ่ง
 刀 (คมมีด)	เป็นรูปมีดเล่มหนึ่ง จุดที่อยู่ด้านซ้ายแสดงตำแหน่งของคมมีด หมายถึง คมมีด
 上 (บน)	เส้นข้างล่างทำหน้าที่เป็นเส้นกลาง มีเส้นสั้นๆเส้นหนึ่งอยู่ข้างบน จึงหมายถึง บน
 下 (ล่าง)	เส้นข้างบนทำหน้าที่เป็นเส้นกลาง มีเส้นสั้นๆเส้นหนึ่งอยู่ข้างล่าง จึงหมายถึง ล่าง
 本 (รากไม้)	เป็นรูปต้นไม้ต้นหนึ่ง เส้นขวางที่อยู่ข้างล่างแสดง ความหมายว่าส่วนล่างนี้คือ รากไม้
 土 (ดิน)	เป็นรูปหญ้าหรือหน่ออ่อนโผล่ออกจากพื้นดิน หมายถึง ดิน
 天 (ฟ้า)	เป็นรูปคนยืนโดยมีเส้นหนึ่งอยู่เหนือศีรษะ หมายถึง ฟ้า

ตัวหนังสือประเภทนี้มีไม่มาก ส่วนใหญ่ใช้ในการแสดงความหมายที่เป็นนามธรรมหรือไม่มีตัวตน ถึงแม้ว่ามีตัวตน แต่ก็ยากที่จะใช้ภาพที่วาดจากจินตนาการของจริงมา แสดงความหมายได้

3. ตัวผสมแสดงความหมาย (会意字 huìyìzì หุ้ยอี้จี้) มักเป็นการรวมตัวหนังสือเดี่ยว (หรือส่วนประกอบของตัวหนังสือ) สองตัวหรือสองตัวขึ้นไป ให้เป็นตัวหนังสือใหม่เพื่อแสดงความหมายใหม่ ซึ่งทั้งหมดต้องอาศัยการเชื่อมโยงความหมายระหว่างตัวหนังสือเดี่ยว (หรือส่วนประกอบของตัวหนังสือ) แต่ละตัว แต่ส่วนใหญ่จะเข้าใจไม่ยาก เช่น

ตัวหนังสือเดี่ยว	ตัวเดี่ยว → ตัวผสม	ความหมายใหม่
人 (คน)	人 → 众	สามคนรวมกันเป็น “กลุ่ม”
女 (ผู้หญิง) 子 (เด็ก)	女 + 子 → 好	ผู้หญิงได้ลูกหมายถึง “ดี”
手 (มือ) 目 (ตา)	手 + 目 → 看	ใช้มือป้องตามอง หมายถึง “ดู”
竹 (ไม้ไผ่) 毛 (ขน)	竹 + 毛 → 笔	ไม้ไผ่กับขนทำเป็น “พู่กัน”
宀 (หลังคา) 豕 (หมู)	宀 + 豕 → 家	ใต้อาคารเลี้ยงหมูเป็นที่พักของคนด้วย หมายถึง “บ้าน”
氵 (น้ำ) 酉 (ไหเหล้า)	氵 + 酉 → 酒	ของเหลวในไหคือ “เหล้า”
林 (ป่า) 火 (ไฟ)	林 + 火 → 焚	ป่าถูกไฟเผา หมายถึง “เผาป่า”

4. ส่วนหนึ่งบอกความหมาย อีกส่วนหนึ่งบอกการออกเสียง

(形声字 xíngshēngzì สิ่งเชิงจี) ทั้งหมดเป็นตัวหนังสือผสม ใช้ตัวหนังสือเดียว (หรือส่วนประกอบของตัวหนังสือ) สองตัวขึ้นไป เป็นส่วนประกอบของตัวหนังสือใหม่ โดยมีส่วนหนึ่งทำหน้าที่บอกความหมาย และอีกส่วนหนึ่งทำหน้าที่บอกเสียง เช่น

ส่วนประกอบที่บอก ความหมาย	ส่วนประกอบที่บอก เสียง	ตัวผสมและความหมายที่ เกี่ยวข้อง
女 (nǚ ผู้หญิง)	马 (mǎ ม้า)	妈 (mā แม่) แม่เป็นผู้หญิง
口 (kǒu ปาก)	问 (wèn ประตู)	问 (wèn ถาม) ถามต้องใช้ปาก
犭 (fǎn สัตว์ที่มีสี่ขา)	苗 (miáo หน่อ)	猫 (māo แมว) แมวเป็นสัตว์
辶 (zǒu การเดินทาง)	斤 (jīn ขวาน)	近 (jìn ใกล้) ต้องเดินทาง
木 (mù ไม้)	几 (jǐ โต๊ะเล็ก)	机 (jī เครื่อง) ทำจากไม้
禾 (hé ต้นข้าว)	中 (zhōng กลาง)	种 (zhòng ปลูก) การเพาะปลูก
耳 (ěr หู)	龙 (lóng มังกร)	聋 (lóng หนวก) หูหนวก

ปัจจุบันนี้ตัวหนังสือจีนประเภทนี้มีมากกว่า 80 เปอร์เซ็นต์ของตัวหนังสือจีนทั้งหมด

เมื่อเราเข้าใจถึงที่มาของตัวหนังสือภาษาจีนแล้ว ก่อนอื่นมาเริ่มรู้จักขีดต่าง ๆ ของอักษรจีน (笔画 bǐ huà ปี่ฮว่า) ว่าแต่ละขีดเส้นมีชื่อเรียกว่าอะไรบ้าง สำหรับผู้ที่เริ่มเรียนขออย่าว่าควรเขียนและลากให้ถูกจะทำ

ให้การเขียนอักษรจีนถูกต้องและสวยงาม การเขียนตัวอักษรและลำดับ การเขียนเส้นขีดมีสิ่งสำคัญที่ต้องศึกษา

1. เส้นขีดต่างๆ 笔画 และ 笔顺 ลำดับการเขียนตัวอักษรจีน

เส้นขีด 笔画 bǐhuà คือการเขียนลักษณะต่างๆของอักษรจีนด้วย ขีดและเส้น มีส่วนประกอบที่ควรศึกษาเป็นพื้นฐาน 3 ส่วน เราควรรู้จัก ส่วนเล็กๆที่มีความสำคัญของอักษรจีนซึ่งเป็นหัวใจของการเขียนอักษรจีนที่ ถูกต้องและแม่นยำ นั่นคือการเขียนและอ่านชื่อเรียกของขีดต่าง ๆ ที่ ประกอบเป็นอักษรจีนดังนี้

1. วิธีเขียนเส้นขีด (笔画 bǐhuà)

1.1 ขีด 笔画 เป็นการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับชื่อและลักษณะการ เขียนอักษรจีนซึ่งอักษรจีนมีนับหมื่นนับแสนตัวนั้น เมื่อแยกออกมาเป็น ส่วนย่อยก็จะได้ลักษณะขีดต่างๆ ตามที่ได้แสดงไว้ในตาราง ส่วนตัวอักษร จีนจะประกอบด้วยขีดต่าง ๆ เข้าเป็นตัวอักษรนั้นจะต้องประกอบกันอย่างมี ระบบ และอักษรแต่ละตัวก็ไม่ได้ประกอบกันโดยใช้ขีดต่าง ๆ ที่มีอยู่ ทั้งหมด ตัวอักษรจีนส่วนใหญ่ประกอบด้วยส่วนสำคัญสองส่วนหรืออาจจะ มากกว่า และแต่ละส่วนก็จะประกอบด้วยขีดต่าง ๆ กันอาจจะมากถึง 10 ขีด หรืออาจจะมีเพียงแค่ขีดเดียว ส่วนประกอบเหล่านี้เป็นเหมือนชิ้นส่วน อุปกรณ์ต่าง ๆ ของตัวอักษรจีน เมื่อนำชิ้นส่วนต่าง ๆ มาประกอบกันเข้า อย่างมีระบบระเบียบก็จะได้เป็นอักษรจีนมากมาย

1.2 ลักษณะขีด 笔画 ของตัวอักษรจีนที่เป็นขีดพื้นฐาน สำคัญต่อการเรียนรู้ มีอยู่ 6 -8 ลักษณะหลักและเส้นหลักที่ควรเรียนรู้

มีชื่อเรียกเป็นภาษาจีน และจากลักษณะดังกล่าวนี้ยัง ดัดแปลงไปเป็นรูปร่าง อื่น ๆ อีกกว่า 20 ลักษณะด้วยกัน ตัวอักษรจีนมีวิธีเขียนโดยใช้การขีดเป็นเส้นที่มีลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

เส้นขีดของอักษรจีน

bihua 笔画 เส้นขีด	mngcheng 名称 ชื่อเรียก	lizi 例子 ตัวอย่างอักษร
丶	dian 点	广
一	héng 横	王
丨	shù 竖	巾
丿	pie 撇	白
㇇	nà 捺	八
㇇	tí 提	打
丶	pie dian 撇点	巡
丨	shù tí 竖提	农
㇇	héngzhé tí 横折提	论
丿	wan gou 弯钩	承

丿	shu gou 竖钩	小
㇇	shuwan gou 竖弯钩	屯
㇏	xie gou 斜钩	浅
㇇	wo gou 卧钩	心
→	heng gou 横钩	写
㇇	heng zhe gou 横折钩	月
㇏	heng zhe wan gou 横折弯钩	九
㇏	heng pie wan gou 横撇弯钩	那
㇏	heng zhe zhe zhe gou 横折折折钩	奶
㇏	shu zhe zhe gou 竖折折钩	与
㇇	shu wan 竖弯	四
㇏	heng zhe wan 横折弯	沿
㇏	héng zhé 横折	口
㇏	shù zhé 竖折	山
㇏	piě zhé 撇折	云
㇏	heng pie 横撇	水

㇏	heng zhe zhe pie 横折折 撇	建
㇏	shu zhe pie 竖 折撇	专

2. ลำดับการเขียนอักษรจีน 笔顺 bǐshùn (ลำดับขีด)

笔顺 bǐshùn คือขีดต่าง ๆ ที่เขียนเป็นลำดับประกอบเข้าเป็นตัวอักษรจีน 1 ตัว และขีดหรือเส้นที่เขียนจะต้องเขียนให้ถูกต้องตามลำดับขีดลำดับการเขียนก่อนหรือหลังอยู่ในกรอบข้อบังคับซึ่งหลักการเขียนนั้นเป็นหลักการที่กำหนดเป็นหลักมาตรฐานของการเขียนอักษรจีน และเมื่อเขียนตามลำดับขีดถูกต้องแล้วตัวอักษรจีนจะออกมาได้สัดส่วนสวยงาม

笔顺 ลำดับขีดการเขียนตัวอักษรจีน

ลำดับขีดพื้นฐานโดยทั่วไปมี 7 แบบ ดังตาราง

ที่	规则 กฎ ในการเขียน	列字 ตัวอย่าง	笔顺 ลำดับขีดอักษร
1	先横后竖 เส้นขวางก่อนเส้นตั้ง	七	
2	先撇后捺 ลากซ้ายก่อนลากขวา	九	
3	从上到下 จากบนลงล่าง	亮	

4	从左到右 จากซ้ายไปขวา	你	你你你你你你你
5	从外到内 จากนอกเข้าไป	高	高高高高高高高高高
6	先里后封口 จากนอกเข้าไปแล้ว ปิด	国	国国国国国国国国
7	先中间后两边 เส้นกลางก่อนซ้ายขวา	小	小小小

汉字结构 โครงสร้างอักษรจีน

โครงสร้างของตัวอักษรจีน เป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะต้องรู้และจำ เพราะนอกจากจะทำให้เขียนตัวอักษรจีนได้ถูกต้องแล้วยังมีความสำคัญในการมีส่วนช่วยในการเปิดพจนานุกรมอีกด้วย โครงสร้างอักษรจีนสามารถแบ่งได้ 14 รูปแบบ ดังนี้

1. โครงสร้างซ้ายขวา เช่น 挣、伟、休、姐
2. โครงสร้างบนล่าง เช่น 志、苗、字、胃
3. โครงสร้างซ้ายกลางขวา เช่น 彬、湖、棚、椭
4. โครงสร้างบนกลางล่าง เช่น 奚、髻、禀、裹
5. โครงสร้างขวา คลุมครึ่งบน เช่น 句、可、司、式
6. โครงสร้างซ้าย คลุมครึ่งบน เช่น 庙、病、房、尼

7. โครงสร้าง ซ้าย คลุ่มครึ่งล่าง เช่น 建、连、毯、尴
8. โครงสร้าง ขวา คลุ่มครึ่งล่าง เช่น 斗
9. โครงสร้างกรอบบน เช่น 同、问、闹、周
10. โครงสร้างกรอบล่าง เช่น 击、凶、函、画
11. โครงสร้างกรอบข้างซ้าย เช่น 区、巨、匝、匣
12. โครงสร้างกรอบรอบ เช่น 囚、团、因、圈
13. โครงสร้างเดี่ยว เช่น 丈、甲、且、我
14. โครงสร้างพิเศษ เช่น 坐、爽、夹、噩

สรุป

ทั้งนี้ อย่างที่กล่าวไว้ข้างต้น การฝึกเขียน คัดศัพท์ภาษาจีนจะทำให้สามารถจำขั้นตอนการเขียนได้โดยอัตโนมัติ เพียงแต่ครั้งแรกของการเริ่มคัดตัวอักษรจีน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องคัดให้ถูกต้องตามหลักภาษาจีน และเรียนรู้ระบบของการเขียนอักษรจีนให้เข้าใจ การเรียนภาษาจีนหรือไม่ว่าภาษาใดๆก็ตามถ้าเราเข้าใจถึงที่มาหรือเอกลักษณ์ของแต่ละภาษาก็จะทำให้เราเกิดความเข้าใจ และอยากที่จะเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข ฉะนั้นการเขียนตัวอักษรจีนซึ่งผู้ที่เริ่มเรียนใหม่ๆ อาจจะมองดูแล้วยุ่งยากเขียนยาก ถ้าเราหมั่นฝึกเขียนบ่อย ๆ เขียนให้ถูกต้องตามหลักและการเขียนลำดับขีดแต่ละขีดของตัวอักษรจีนแล้ว ไม่ว่าจะมีความหมาย ๑ ขีด ก็ไม่ใช่เรื่องยากอีกต่อไป

บรรณานุกรม

เหยิน จิ่งเหวิน (任景文). **รู้เรียนเขียนจีน (ฉบับปรับปรุง)**. พิมพ์ครั้งที่ 2 .

กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์พริ้นติ้ง, 2551.

เสาวภาคย์ วรลัคนากุล. **วารสารรามคำแหง**. ปีที่ 23, ฉบับที่ 3 (ก.ค.-ก.ย. 2549), หน้า 301-314

เสาวภาคย์ วรลัคนากุล. **คู่มืออักษรจีน**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2548.